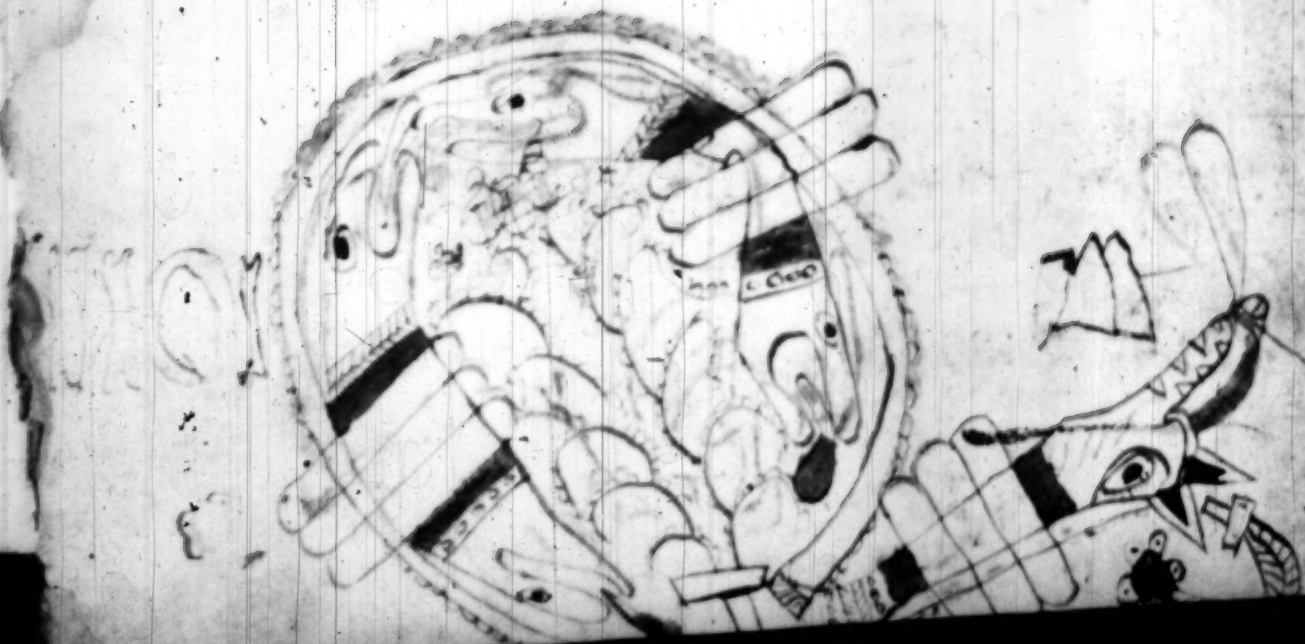

A laudem dei et honore tuam non im
 merito flos virgo maria ecce manuale
 quoddam secundum usum matris ecclesie
 Eboracensis. nouis tandem ex repetita se
 lectione bonaq; maturitate eliminatum est. Amen
 dispenitus (mea sententia) alienum vigiliis lugu
 brationibusq; et industria bona ita nunc redactum
 Ut in cymbalis iubilatiois ois chor? laudet dñs.
City willelmus tunc vocat gentes et instigant
City tunc sup vacat gentes golland

Exorcismus aque.

Benedictio salis et aque in diebus dominicis
fiat hoc modo. Adiutorium nostrum in nomine
domini. Sit nomen domini benedictum. Bene-
dictio salis sine Oremus.

Exorcizo te creatura salis per deum ✠
vium. per deum ✠ verum. per deum
✠ sanctum. per deum qui te per helyseum
prophetam in aquas mitti iussit: ut sa-
naretur sterilitas aque ut efficiaris sal. Sic re-
spiciat vas cum sale exorcizatus in salutem cre-
dentium: ut sis omnibus te sumētib⁹ sanitas
anime et corporis & effugiat atq; discedat ab eo
loco quo aspersus fueris omnis fantasia et neq-
cia vel versutia diabolice fraudis: omnisq; spi-
ritus immundus adiuratus: per eum qui ven-
turus est iudicare viuos et mortuos et seculum
per ignem. Amen. Oremus.

Immensam clementiam tuam omnipotēs
eterne deus humiliter implozamus: Sic re-
spiciat sacerdos sal. ut hanc creaturaz salis quā
in vsum generi humano tribuisti: bene ✠ dice-
re et sancti ✠ ficare ✠ tua pietate digneris: ut
sit omnibus sumentib⁹ salus mentis & corporis
et quicquid ex eo tactum vel respersum fuerit:
careat omni immundicia omniq; impugnatione
spiritualis nequicie. Per xpm dñm nr̄m Amen.

Exorcizo te **B**enedictio aq; sine Oremus.
creatura aque in nomine ✠ dei patris oīpotē

Exorcismus aque.

tis et in noīe ✠ iesu xpi filij eius domini nostri &
in virtute ✠ spiritus sancti: vt fias aqua exorcizata
ad effugandā omnē potestātē inimici: et ipm in
inimicū eradicare et explantare valeas cum an-
gelis suis apostaticis: per virtutē eiusdem dñi
nostri iesu xpi qui venturus est iudicare viuos
et mortuos & seculū per ignē. Amen. Oremus.

O Deus qui ad salutem humani generis ma-
xima queq; in aquarum substantia sacra-
menta condidisti: adesto propicius: inuocatiōi-
bus nostris et elemēto huic Respiciat sacerdos
aquā multimodis purificationibus preparato
virtutē tue bñ ✠ dictionis infunde: vt creatu-
ra tua misterijs tuis tibi seruiens ad abicien-
dos demōes morbosq; pellendos diuine gratie
sumat effectum: vt quicquid in domibus vel in
locis fidelium hec vnda resperserit creat omni
inmundicia: liberetur a noxa. non illic resideat
spiritus pestilens non aura corrumpens. disce-
dant omnes insidie latentis inimici & si quid est
quod aut incolumitati habitantium inuidet:
aut quieti aspersiōe huius aque effugiat: vt sa-
lubritas per inuocationem tui nominis expeti-
ta: ab omnibus sit impugnationibus defensa.
Per christum dominum nostrum. Amen.

Deinde fiat cōmixtio salis & aque p manū sacer-
dotis in modū crucis dicēdo submissa voce. Cō-
mixtio salis et aque pariter fiat In nomine pa-

Exorcismus aque.

tris et filij et spiritus sancti Amen. Dominus
vobiscum. Et cum spiritu tuo. **O**remus.

Deus invicte virtutis auctor: et insupera-
bilis imperij rex ac semper magnificus tri-
umphator: qui aduerse dominationis vires re-
primis qui inimici rugientis se uiciam superas
qui hostiles nequicias potens expugnas te do-
mine tremantes et supplices deprecamur ac pe-
timus vt hanc creaturam hic respiciat sacer-
dos aquam sale mixtam. salis et aque dignan-
ter accipias: benignus ✠ illustres: pietatis tue
more sancti ✠ fices: vt vbicunq; fuerit aspersa
per inuocationem sancti nominis tui omnis in-
festatio immundi spiritus abiciatur: terrorq; ve-
nenosi serpentis procul pellatur: ✠ presentia sā-
cti spiritus nobis misericordiaz tuā poscentib;
vbic; adesse dignetur. Per dominum nostrū ie-
sum christū filiū tuum qui tecū uiuit et regnat
in unitate eiusdē spūs scti deus. Per omnia secu-
la seculorum. Amen. **E**t fiat asperio aque. an.

domine p̄sopo et munda-
bor lauabis me & super ni-
uem dealbabor. ps. Miserere
me (tere mei deus secundū. an.
Asperges me. v. Et scdm multitudinē. ā. Asp-
ges me. v. Gloria patri. ā. Asperges me. Post asp-
lonē aque v̄siculus sacer̄s. Ostende nobis dñe
miam tuā. Et salutare tuū da nobis. Oremus:

a. iij.

Exorcismus aque.

Exaudi nos dñe sancte pater omnipotens eterne deus: et mittere dignare sanctuz angelū tuuz de celis qui custodiat foueat ptegat visitet et defendat omēs habitātes in hoc habitaculo. Per xpm dominū nostrū. **In** tempore

paschali antiphona.
gredientem de tēplo
a latere dextro alla:

Vidi aquā et omnes ad quos puenit aqua ista salui facti sunt et dicunt alla al leluya. Ps. Confitemini domino quoniā bonus qm̄ in seculū misericordia eius. V. Ostende nobis dñe mīaz tuā. Et salutare tuum da nobis.

Exaudi nos dñe sancte pater oīpotens etne. **A**uertit/purgat/defendit/sanctificatq
Aufert/multiplicat/hec facit/vnda sacra.

Obeddo ad cathecuminū faciendū in primis defferat infans ad valuas ecclesie & inquirat sacerdos ex obsterice vtrum sit infans masculus vel femina. Deinde si infans sit baptizatus domi: et quo nomine vocari debeat. Licet em̄ baptizatus fuerit domi propter periculū mortis totū tñ hēat subsequēs seruitiū p̄ter immersionez. Masculus autē statuetur a dextris sacerdotis: mulier vero a sinistris. Hic primo inquirat sacerdos nomen infātis. H. hus quesitis sacerdos insufflet in faciē pueri tribus vicibus semel dicens. **A**ccipe spiritū sanctū. Tu autē

Baptismus puerorum.

effugare diabole et prepara habitaculum domino: exi ab eo spiritus imunde et da locum spiritui sancto paraclito. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen. Deinde faciat sacerdos signum crucis cum pollice in fronte infantis dicens. **R.** Signum sancte crucis ✠ in fronte tuo pono. Tunc faciat crucem in pectore infantis dicens. **R.** Signum saluatoris domini nostri iesu christi in pectore tuo pono. **C.** Deinde sacerdos tenens manum dexteram super caput infantis dicat. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. **Oremus.**

2f **O**mnipotens sempiterna deus pater domini nostri iesu christi respicere dignare super hunc famulum tuum. **R.** quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es omnem cecitatem cordis ab eo expelle: discipe omnes laqueos sathane: quibus fuerat colligatus. Aperire ei domine ianuam pietatis tue: ut signo sapientie tue imbutus omnium cupiditatum fetoribus careat et ad suauem odorem preceptorum tuorum letus tibi in ecclesia tua deseruiat et proficiat de die in diem ut idoneus efficiat accedere ad gratiam baptismi tui precepta medicina. Per eundem dominum nostrum.

3f **R**eces nostras quas domine cle (Amen. **Oremus.** menter exaudi: et hunc electum tuum. **R.** crucis domine cuius impressione eum signamus virtute custodi: ut magnitudinis glorie rudimenta seruans per custodiam mandatorum tuorum ad regenerationis gratiam peruenire mereatur.

Baptismus pueror.

Per xpm dominum nostrum Amen. Oremus.

Deus qui humani generis ita es conditor
ut sis etiam reformator: propiciare que-
sum? populis adoptiuis et nouo testamento so-
bolem noue proles ascribe: ut filij promissionis
quod non potuerunt assequi per naturam: gau-
deant se recepisse per gratiam. Per christum do-
minum nostrum amen. Benedictio salis sine
Dominus vobiscum. et sine Oremus.

Exorcizo te creatura salis in nomine dei pa-
tris omnipotentis et in caritate domi-
ni nostri iesu christi: et in virtute spiritus sancti.
Exorcizo te per deum viuum: per deum ve-
rum: per deum sanctum: per deum qui te ad
tutelam humani generis procreauit. & populo
venienti ad credulitatem per seruos suos conse-
crari precepit: ut in nomine sancte trinitatis ef-
ficiaris salutare sacramentum ad effugandum in-
imicum. Proinde rogamus te domine deus noster.
ut hec ~~hic~~ respiciat sacerdos salis in creatura sa-
lis in nomine sancte trinitatis efficiatur salu-
tare sacramentum ad effugandum inimicum.
Quam tu domine sanctificando sanctifices & be-
nedicendo benedicas ut fiat omnibus accipien-
tibus perfecta medicina permanens in visceri-
bus eorum. In nomine domini nostri iesu chri-
sti qui venturus est iudicare viuos et mortuos et
seculum per ignem. Amen. Postea sacerdos in-

Baptismus puerorū:

terroget nomen pueri et ponat de ipso sale in ore eius ita dicens. **R.** Accipe salem sapientie ut propiciatus sit tibi dominus in vitam eternam. Amen. Post salē datū dicat sacer. Dominus vobiscū **Orem?** **O**ro sup masculū et feminā oō.

R. **D**eus patrum nostrorū: deus vniuerse conditor veritatis: te supplices exoramus ut hūc famulū tuū. **R.** respicere digneris propicius: et hoc primum pabulum salis gustantem non diutius esurire permittas: quominus cibo expleatur celesti: quatinus sit semper domie spiritu feruens spe gaudens: nomini tuo semp seruiens: perduc eū ad noue generationis lauacrum: ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum eterna premia cōsequi mereatur. Per christum dominum nostrum. **C** Super masculos tñ dicatur oō ista manu sacer. supposita.

R. **D**eus abraham: de? ysaac: deus **O**remus iacob: deus qui moysi famulo tuo in monte synai apparuisti: et filios israel de terra egypti eduxisti: deputās eis angelū pietatis tue q̄ custodiret eos die ac nocte te q̄s domie ut mittere digneris sctm̄ angelū tuū qui similiter custodiat et hūc famulū tuū. **R.** et perducatur eū ad gratiam baptismi tui sine **Per xpm.** Adiuratio sup

R. **E**rgo maledicte diabole re- (masculū tñ. cognosce sententiam tuam et da honorem deo viuo et vero: da honorem iesu christo filio e

Baptismus puerorū.

ius et spiritui sancto: et recede ab hoc famulo dei
R. quia istum sibi deus et dominus noster iesus
christus ad suam sanctam gratiam et benedi-
ctionem fontemque baptismatis dono vocare di-
gnatus est et hoc signum sancte crucis. **H**ic fa-
ciat sacerdos signum sancte crucis in fronte infan-
tis cum pollice ita dicens. Quod nos fronti ei-
damus tu maledicte dyabole nunquam audeas vi-
olare: per eum qui venturus est iudicare viuos
et mortuos et seculum per ignem. Amen. **A**dieu

Deus immortale (ratio super masculum tamen.
presidium omnium postulantium: libera-
tio supplicum: pax rogantium: vita credentium:
resurrectio mortuorum: te inuoco domine super hunc
famulum tuum. R. qui baptismi tui donum petes:
eternam consequi gratiam spirituali regeneratione
desiderat. Accipe cum domine: et quia dignatus
es dicere petite et accipietis: querite et inuenie-
tis: pulsate et aperietur vobis. Petenti itaque pro-
misi porrige: et ianuam pade pulsan-
ti: ut eternam celestis lauacri benedictionem consequatur promissa
tui muneris regna percipiat. Per christum dominum.
Adiuratio super masculos tamen sine **Oremus.**

Audi maledicte sathana: adiurat per no-
men eterni dei et saluatoris nostri iesu christi
filij eius cum tua victus inuidia tremens gemens
que discede nichil tibi sit commune cum seruo dei
iam celestia cogitanti: renunciaturo tibi: et secu

Baptismus puerorū.

lo tuo et beate immortalitatē victuro: da igitur honorem aduenienti spiritui sancto qui ex summa celi arce descendens perturbatis fraudibus tuis: diuino fonte purgatum pectus. id est sanctificatum deo templum et habitaculū perficiat et ab omnibus penitus noxijs preteritorum criminū liberatus: seruus dei gratias perhennes deo referat semper: et benedicat nomen eius sanctum in secula seculorū. Amen. Adiuratio super masculos tū sine dñs vobiscum. et sine

Exorcizo te immunde spiritus (Oramus.) in nomine patris et filii et spiritus sancti: ut ereas et recedas ab hoc famulo dei. R. ipse enim tibi impat maledicte dampnate: qui pedibus super mare ambulauit et petro mergente dextrā porrexit.

Ergo maledicte diabole recognosce sententiam tuam et da honorem deo viuo et vero da honorem iesu christo filio eius et spiritui sancto et recede ab hoc famulo dei. R. quia istus sibi deus et dominus noster iesus christus ad suam sanctarū gratiarū et benedictionem fontem baptismatis dono vocare dignatus est hoc signū sancte crucis. ut supra. Super feminā dicat ista oratio. Oratio.

Deus celi: deus terre: deus angelorū: deus archangelorū: deus patriarcharum. deus prophetarū: deus apolorū: deus martirū: deus confessorū: deus virginū: deus omnium bene viuentium: deus cui omnis lingua confitetur et omne genu flectitur celestium:

Baptismus puerorum.

terrestrium et infernorum: te inuoco domine super hanc famulam tuam. R. ut producere eam digneris ad gratiam baptismi tui sine periculum. Ad iuramentum super feminam tamen sacerdos dicente sine dominis uobis. et sine orationem?

Ergo maledicte diabole recognosce sententiam tuam: et da honorem deo uiuo et uero: da honorem iesu christo filio eius et spiritui sancto: et recede ab hac famula dei. R. quia istam sibi deus et dominus noster iesus christus ad suam sanctam gratiam et benedictionem fontemque baptismatis dono vocare dignatus est: et hoc signum sancte crucis. Sic faciat sacerdos signum crucis in fronte infantis cum pollice ita dicens. quod nos fronti eius damus? tu maledicte diabole nunquam audeas violare per eum qui venturus est iudicare uiuos et mortuos et seculum per ignem. Amen. Super feminam tamen dicatur oratio ista sequens sine dominis uobis.

Deus abraham: deus? (sed tamen cum Oremus: ysaac: deus iacob: deus qui tribus israel de egyptiaca seruitute liberaasti et per moysen famulum tuum de custodia mandatorum tuorum in deserto monuisti: et susanna de falso crimine liberaasti: te supplex domine deprecor: ut liberes et hanc famulam tuam. R. et producere eam digneris ad gratiam baptismi tui. Ergo maledicte diabole recognosce sententiam tuam: et da honorem deo uiuo et uero da honorem iesu christo filio eius et spiritui sancto: et recede ab hac famula dei. R. quia istam sibi deus et do-

Baptismus puerorū:

minus nō iesus xps ad suam sc̄tām grām abfidi-
ctionē fontēq; baptismatis dono vocare digna-
tus est & hoc signū crucis. **C** Adiura sup feminā

F. **A** Forcizo te imunde spūs (tū sine **Orem?**
per p̄rem et filiū et spiritū sc̄tū: vt creas:
et recedas ab hac famula dei. **R.** ipse enim tibi
impat maledicte dampnate qui ceco nato ocu-
los aperuit et quadriduanū lazarū de monumē-
to suscitauit. **E**rgo maledicte. **E**x hic p̄rio dica-
tur tam sup masculū q̄ sup feminā et sine **Dñs**

A Ternam ac iustissi- (vobiscū. & **Oremus.**
mam pietatē tuam de p̄coꝝ domine sc̄tē p̄
omnipotens eterne deus: qui es auctor lumis
et veritatis sup hūnc famulū tuū. **R.** vt digne
ris eū illuminare lumine intelligentie tue: mū-
da eū: et sc̄tifica: da ei scientiaꝝ verā vt p̄do-
neis efficiatur accedere ad grām baptismi tui:
teneat firmam sp̄e: consiliū rectū: doctrinā sc̄-
ctā: vt aptus sit ad percipiendā grām baptismi
tui. **P**er dñm n̄m **Dñs** vobiscū. **Sc̄dꝝ matheū.**

I **A** illo tempore: Oblati sunt iesu paruuli:
vt manus eis imponeret & oraret. Discipu-
li autē eius: increpabāt eos. **I**esus autē ait illis.
Sinite paruulos venire ad me: et nolite eos p̄-
hibere. **T**alium est enim regnum celorum. **E**t
cum imposuisset manus eis: abiit inde. **P**ost e-
uangelium sacerdos porrigat librum puero ad
osculādū. **S**uper masculum et feminā ista oꝛa

Baptismus puerorum.

dicatur sine **Dñs** vobiscū. et sine **Oremus.**

Necte latet sathana imminere tibi penas i
minere tibi tormenta: imminere tibi dies
iudicii diem supplicij sempiterni: diē qui vētu-
rus est velut cliban⁹ ardēs: in quo tibi atq; vni-
uersis angelis tuis etern⁹ supueniet interitus.
Proinde dāpnate atq; dāpnande da honorem
deo viuo et vero: da honorem iesu xpo filio eius
et spiritui scō: in cuius nomine atq; virtute p-
cipio tibi quicūq; es spūs imunde: vt ex eas & re-
cedas ab hoc famulō dei. **R.** quēm hodie deus et
dñs noster iesus xpus ad suam scām grām & be-
nedictionem fontēq; baptismatis dono vocare
dignatus est: vt fiat eius templū per aquā rege-
nerationis in remissionē oīm peccatorū. In no-
mine eius de⁹ dñi nostri iesu xpi qui ventur⁹ est
iudicare viuos & mortuos: et seculū per ignem.
Amen. Deinde sputet sacerdos in sinistra ma-
nu et tāgat aures et nares infantis cum pollice
dextro cum sputo & dicat ad aurem dextram.
Effeta quod est adaperire. ad nares **In** odore
suauitatis ad aures sinistram. **Tu** autē effuga-
re diabole appropinquabit enim iudicium dei.
Postea dicat sacerdos compatrib⁹ & matribus
vna cū circūstantib⁹ vt ipsi dicāt. **Pater noster**
Aue maria et **Credo in deū patrē.** que etiam et
ipse dicat cunctis audientibus. **Pater noster.**
Aue maria. **Credo in deū patres.** Postea faciat

Baptismus puerorum.

crucē cū pollice in palmā dextram infantis in-
terrogato eius nomine dicat. **R.** Accipe signa-
culuz dñi nostri iesu xpi in manu tua dextra vt
te signes & te de aduersa parte repellas: vt habe-
as vitā eternā & viuas in secula seculorū. **Amē.**
Deinde signet puerū manu sua dextera inter-
rogato eius nomine dicat. **R.** Signo te signa-
culo dñi nostri iesu xpi de manu tua dextera: vt
te conseruet contra aduersarios tuos: vt habe-
as vitā eternā et viuas in secula seculorū. **Amē.**
Postea intromittens cathecuminū per manu
dextrā in eccliam interrogato prius noīe dicat
R. Ingredere templū dei: vt habeas vitā eter-
nam: et viuas in secula seculorū. **Amen.** Infās
in fontem si stercozet eice limpham. Si tantuz
mingat nō moueatur aqua. Quando fons fue-
rit mūdandus et de pura aqua renouandus qđ
sepe debet fieri ppter aque corruptiōez tūc dici-
tur seqns letania & bñdicatur fons modo sequē-
ti cū cereo accenso. **E**t nota qđ aqua baptisma-
tis non debet mutari ppter honozē alicuius po-
tentis nisi fuerit corrupta. **N**ota qđ aqua bñdi-
cta fontiu in vigilia pasche & penthecostes non
aspergat peccliam: sed aliqua alia aqua benedi-
cta moze solito sicut in alijs dominicis diebus.
Memorabiliter retinēdū est qđ aqua bñdicta cir-
ca fontes est aspgenda: sed nō aqua fontiu vtrū
crismate fuerit sanctificata vel non. Qm̄ in de

Letania.

cretis originalib? scōr pēm: Clement et pas-
 chasij ~~quod~~ iuenit quod aqua fontiu nō est a-
 qua aspersionis s; baptismatis & purgatiōis. Uti
 caueat vnusquisq; sacer. ne illa aqua tāgat ni-
 si quos baptizat: q; non est op? vt baptizati ite-
 rū baptizent. Quid ergo stulta p̄sūptionis asp-
 lio tam in vigilia pasche & p̄thecostes quā i oi-
 b? ceteris dieb?: q; p̄ eccliam romanā cūctis xpia-
 nis sub pena excomunicatiōis maioris est inhi-
 bita. Hic incipit letania in benedictiōe fōtiuz.

B yrieleyson. & p̄e	Spirituū ordines orz.
leyson & p̄e audi	Sctē iohēs baptista orz
nos. Pater de celis de-	Omnes s̄acti p̄f̄iarche
us miserere nobis. A i	& p̄phete orate p̄ no.
li redēptor mūdi deus:	S̄acte petre. ij. orz
miserere nobis. S̄ p̄s	S̄acte paule orz
sctē de? miserere nobis	S̄acte andrea orz
S̄ancta trinitas vn?	S̄acte iacobe orz
deus miserere nobis.	S̄acte iohānes orz
S̄ancta maria orz	S̄acte thoma orz
Sctā deigenitrix orz	S̄acte iacobe orz.
Sctā vgo vginū. orz	S̄acte philippe orz
S̄acte michael orz	Sctē bartholomee orz
S̄acte gabriel orz	S̄acte mathee orz
S̄acte raphael orz	S̄acte symon orz
Oēs scti āgeli & archā-	S̄acte iuda orz
geli orate p̄ nobis	S̄acte mathia orz
Omnes sancti beatorz	S̄acte barnaba orz

Letania.

Sancti marce	or	Ois sancti martyres	or
Sancti luca	or	Sancte elvester	or
Sancte marcialis	or	Sancte gregori	or
Sancte tymothee	or	Sancte leo	or
Omnes sancti apostoli &		Sancte martine	or
euangeliste.	orate.	Sancte augustine	or
Ois scti discipuli dñi	or	Sancte nicolae	or
Ois scti innocētes	or	Sancte hyllari	or
Sancte stephane	or	Sancte ambrosi	or
Sancte line	or	Sancte iohannes	or
Sancte clete	or	Sancte wilfride	or
Sancte clemens	or	Sancte cuthberte	or
Sancte corneli	or	Sancte benedicte	or
Sancte cypriane	or	Sancte hieronime	or
Sancte sirte	or	Sancte leonarde	or
Sancte thoma	or	Sancte maure	or
Sancte laurenti	or	Sancte egidi	or
Sancte vincenti	or	Sancte anthoni	or
Sancte grisogone	or	Sancte hillarion	or
Scti iohis & paule	or	Ois sancti exsultores	or
Sancti colma et damiane		Omnes sancti monachi	
orate pro nobis.		etheremite	orate pro nobis.
Sancti marcelline et pe		Sancta magdalena	or
tre	orate pro nobis.	Scā maria egyptiaca	or
Sancte ignaci	or	Sancta felicitas	or
Sancte alexander	or	Sancta perpetua	or
Sancte albane	or	Sancta agatha	or
Sancte edmund	or	Sancta lucia	or
Sancte oswalde	or	Sancta agnes	or

Letania.

Sancta cecilia	or	mentis et corporis libe.
Sancta anastasia	or	A subita et eterna mor
Sancta petronella	or	te. l. Per mysteriuz sctē
Sancta katherina	or	incarnationis tue. libe.
Sctā margareta	or	Per crucē et passiōez tu
Sancta r̄pina	or	am. l. Per sctāz resurre
Sancta iuliana	or	ctiōez tuā. l. Per admi
Sctā scolastica	or	rabile ascēsiōē tuaz. l.
Sctā euerildis	or	Per grāz sci spūs paci
Oēs sctē v̄gines	or	ti l. In die iudicii l. Pec
Omnes scti	orate.	catores: Te rogam⁹ au
Propici⁹ esto: parce no		di nos. Ut pacē ⁊ cordi
bis domine. Ab omni ma		az nobis dones. ty. Ut
lo libera nos domine.		scāz eccliam tuā regere
Ab insidiis dyaboli li		ac defēdere digner⁹. ty.
bera nos dñe. A carnali		Ut donū aplicum ⁊ oēs
b⁹ desideriis libera nos		gradus ecclie i sctā reli
dñe. Ab oib⁹ inūdicis		giōe p̄seruare digner⁹. l.
Ut cūctum populū xp̄ianū		p̄cioso sanguine tuo
redemptum conseruare		digneris. te rogam⁹ au
di nos. Ut in xp̄o renatis		remissionem oim pecca
toz donare digneris. te ro.		Ut nos hodie sine pec
cato custodias. te ro. Ut		nos exaudire digneris.
te ro. Fili dei. te ro. Agnus		dei qui tollis peccata
mundi: parce nobis domine.		Agnus dei qui tol
lis peccata mundi: exaudi		nos domine. Agnus
dei qui tollis peccata mūdi:		miserere nobis. x̄pe
audi nos. Epyiel. x̄pe		eleyso. Epyieleysō. f̄ini
ta letania stet sacer. p̄sus ad		orientē dñi v̄ndicet;

Benedictio fontis.

fontē hoc modo dicēs. **D**ñs vobiscum. **O**remus.

Omnipotēs sempiternē de⁹ adesto magne pi-
etatis tue misterijs adesto sacramētis et ad
creandos novos populos quos tibi fons baptis-
matis parturit: spiritum adoptionis emitte: vt
quod humilitatis nostre gerendum est ministeri-
o tue virtutis impleatur effectu. Per dominum
nostrum iesum christum filium tuum qui tecum
viuit et regnat in vnitate spūs sancti deus.

Et omnia secula seculorum. **D**omin⁹

vobiscum. **S**ursum corda. **G**ratias agamus

domino deo nostro.

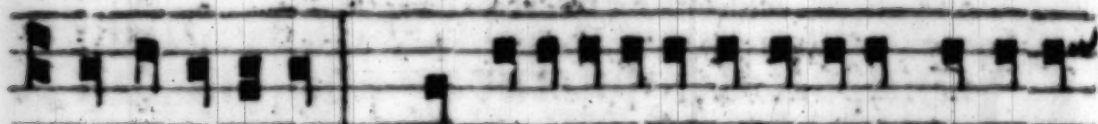
Cre dignū et iu-

stum est equum et salutare: nos tibi semper et

vbi⁹ gratias agere domine sacte pat omnipotēs
b. ij.

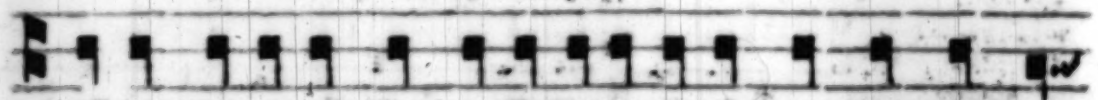
Oratio Pontificii

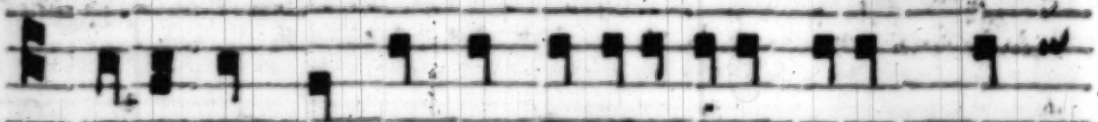
eterne deus **Q**ui inuisibili potencia sacramē

torū tuorum mirabiliter operaris effectum: et

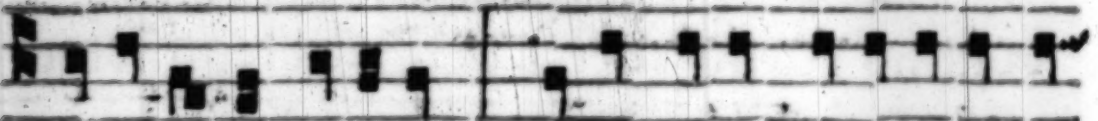
licet nos tantis mysteriis exequendis simus

indigni tu tamen gratie tue dona non

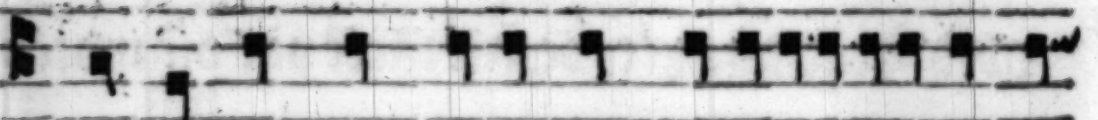
deserens: etiam ad nostras preces aures tue

pietatis inclinas. **D**eus cuius spiritus super

aquas inter ipsa mundi primordia fereba-

tur: ut iam tunc virtutem sanctificationis a-

Benedictio pontificis.

quarum natura conciperet. Deus qui nocen-

tis mundi crimina per aquas abluens regene-

rationis speciem in ipsa diluvij effusione sig-

nasti: ut unius eiusdemque elementi myste-

rio et finis esset vicijs et origo virtutibus.

Respice domine in faciem ecclesie tue et mul-

tiplica in ea regenerationes tuas qui gratie

tue affluens impetu letificas civitatem tuam

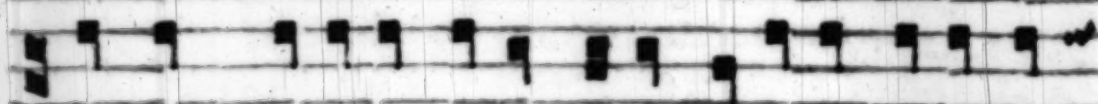
b. iij.

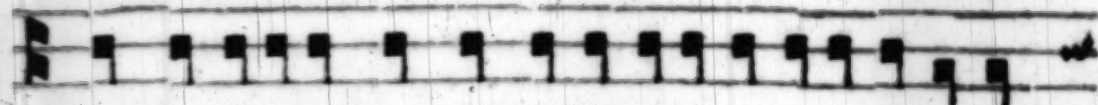
Benedictio fontis

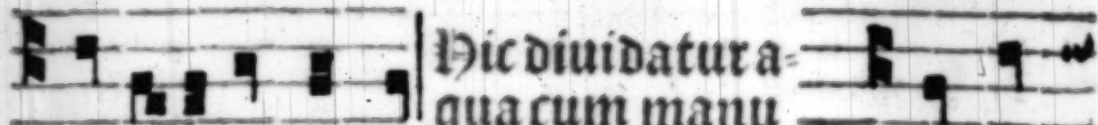
fontemq; baptismatis aperis toto orbe ter-

raru: n gentibus innouandis vt tue maiesta-

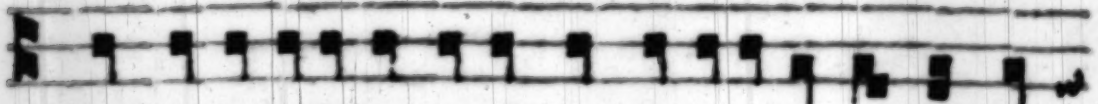
tis imperio sumat vnigeniti tui gratiam

despiritu sancto. in modu crucis. Qui hanc,

aquam regenerandis hominibus preparatam

archana sui luminis admixtione fecundet:

vt sanctificatione concepta ab immaculato

diuini fontis vtero in nouam renatam crea-

Benedictio fontis.

turam progenies celestis emergat. Et quos

aut sexus in corpore: aut etas discernit in

tempore omnes in vnam pariat gratia ma-

ter infantiam. Procul ergo hinc iubente

ted omne omnis spiritus imundus abscedat pro

cul tota nequitia diabolice fraudis absistat.

Quicquid hic loci habeat contrarie virtutis

admixtio non insidiando circumuolet non

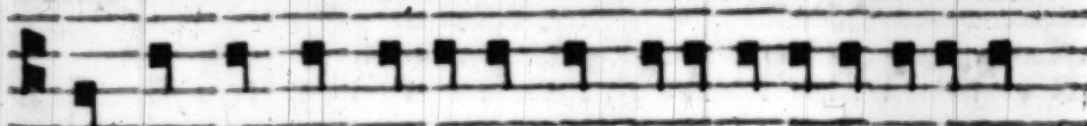
b.iiiij

Benedictio fontis.

latendo surrepat non inficiendo corrumpat.

Sit hec sancta et innocens creatura libera ab

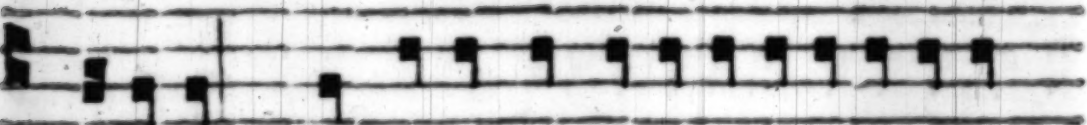
omni impugnatoris incurſu et totius ne-

quitie purgata diſceſſu. Sit fons ✠ vi-

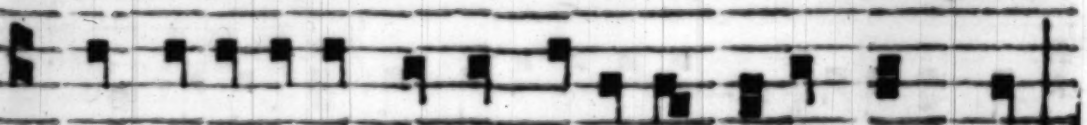
uus: aqua ✠ regenerans ✠ unde ✠ pu-

rificans. Ut omnes hoc lauacro ſalutifero

diluendi operante in eis ſpiritu ſancto pfecte

purgationis indulgentiam conſequantur.

Benedictio fontis.

Dic signet a-
quam manu

signo crucis. Unde bene ✠ dico te creatura

aque per deum ✠ viuum per deū ✠ veruz per

deū ✠ sanctū: per deū qui te in principio vbo

separauit ab arida: cuius spiritus super te fere-

batur qui te de paradiso manare iussit: et in

quattuor fluminibus totam terram rigare p-

Hic sacerdos eiciat

aquam manu sua

de fonte i quattuor

cepit. partibus dicendo.

Qui te in de-

serto amaram suauitate indita fecit esse po-

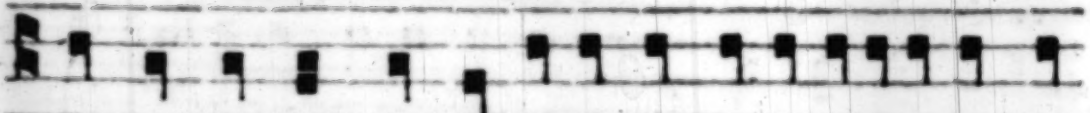
Benedictio fontium :

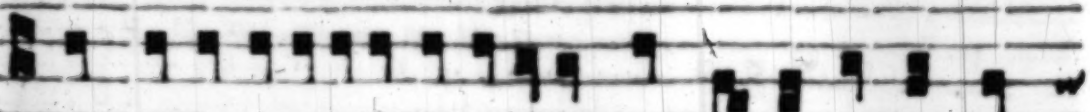
tabilez et scitienti populo de petra pduxit. Be

nedico ✠ te p iesuz chzistū filium eius vnicum

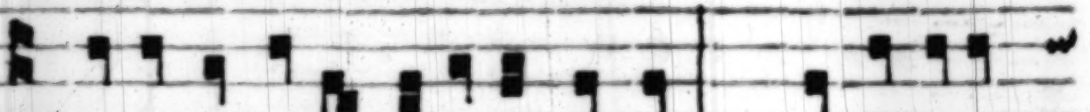
dominum nostrū qui te in chana galilee signo

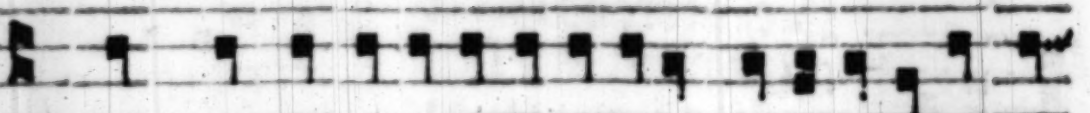
admirabili sua potentia conuertit in vinum.

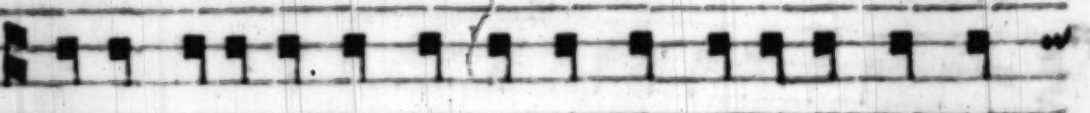
Qui pedibus sup te ambulauit et a iohanne in

iozdane in te baptizatus est. Qui te vna

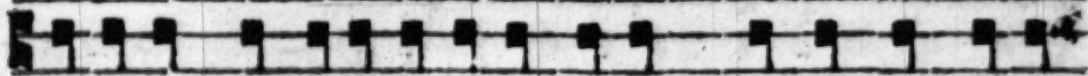

cum sanguine de latere suo produxit et disci-

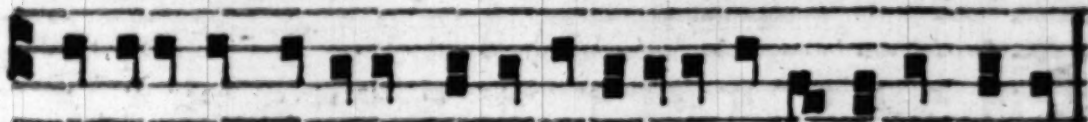

pulis suis iussit vt credentes baptizarentur

Benedictio fontium.

in te dicens: ite docete omnes gentes baptizan

tes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. Hic mutet vocem suam quasi legendo dicens. Hec nobis precepta servantibus tu deus omnipotens clemens adesto tu benignus aspira. Hic aspiret in aquam ter in modum trianguli. Tu has simplices aquas ore tuo benedictio ut preter naturalem emundationem quam lauandis possint adhibere corporibus sint etiam purificandis mentibus efficaces. Hic cereus liquecat in aqua in modum crucis et ponat postea in aqua in modum crucis

Ascendat in hanc plenitudinem fontis

vis spiritus tui: totamque huius aque substantiam

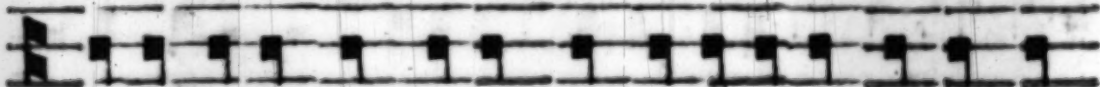
regenerandi fecundet effectum. Hic omni

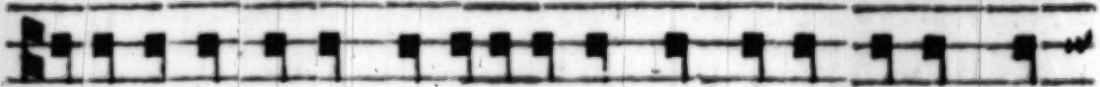
Benedictio fontis.

um peccatorum macule deleantur hic natura

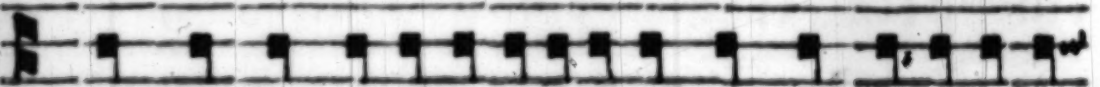
ad ymaginem tuam condita: et ad honorem

sui reformata principis cunctis vetustatis squa-

loribus emundetur. Ut omnis homo hoc sa-

cramentum regenerationis ingressus in vere

innocentie nouam infantiam renascatur.

Per dominum nostrum iesum christum filium
tuum qui tecum viuit et regnat in vnitate eius
dem spiritus sancti deus. Per. finita benedicti
one fontis mittat sacer. oleum sanctum in aquam crucem fa-
ciens de ipso oleo cum ipsa benedictione que est in vase olei sic di.

Baptismus pueror.

Coniunctio olei vunctionis et aque baptismat?
In noīe ⁊ patris ⁊ filij ⁊ spūs scti. Amen. Deī
de mittat sacer. crisma in fōtē crucē faciendo de
ipso crismate eū ip̄a billione q̄ est ī vase crismatis
sic dicēdo. Recūdetur et sanctificet fons iste sa-
lutifero crismate. In noīe ⁊ patris ⁊ filij ⁊ spūs
sancti. Amen. Tercia vice sūat sacer. simul o-
leū ⁊ crisma et faciat signū crucis in aqua sic de-
cēdo. Coniunctio crismatis sctificatiōis ⁊ olei vn-
ctiōis et aq̄ baptismat?. In noīe p̄ris ⁊ et filij et
spūs sancti. Amen. Notandū est qđ ī vigilijs
pasche ⁊ p̄theco. p̄secratis fōtib⁹ nō infūdet ole-
um neq; crisma nisi assint aliq̄ q̄ debeāt baptiza-
ri. Tūc portet infās ad fōtes ab hīs q̄ eū suscep-
turi sūt ad baptismū: ip̄isq; eundē puer sup fon-
tes int̄ man⁹ tenētib⁹ ponat sacer. manū dextrā
sup eū ⁊ interrogato ei⁹ noīe: r̄ndēant q̄ eū tenēt.
R. Iterū sacer. dicat. R. Abrenuncias sathane
R̄ndēāt p̄rini ⁊ m̄rini. Abrenūcio. Iter⁹ sacer.
R. Et oīb⁹ operib⁹ eius. Patrini ⁊ m̄rini. Abre-
nūcio. Tercio dicat sacer. R. Et oībus pompis
eius. P̄rini ⁊ m̄rini. Abrenūcio. Postea ungat
sacer. pectus infātis ⁊ int̄ scapulas de oleo s̄cto
crucē faciēs cū pollice suo p̄rī nomīato puero di-
cens. R. Ego lineo te super pectus. oleo salutis:
int̄ scapulas in christo iesu domino nostro in vi-
tam eternam. Amen. Deinde interrogato noīe ei⁹
r̄ndēant p̄rini. R. Iter⁹ sacer. Credis in deū pa-
trē oīpotentē creatorez celi et terre. R̄ndēant pa-

Baptismus puerorum.

trini. **Credo.** Item sacer. **R.** Credis et in iesu xpo
filiu eius unicu dñm nostru natu et passu. Et fide
ant pñi. **Credo.** Tercio interrogat sacerdos. **R.**
**Credis et in spm sctm: sancta ecclesiam catholicam
sctoz communionem: remissionem peccatorum: carnis resur-
rectionem et vitam eternam post mortem.** pñi **Credo.**
Tunc interroget sacer. nome infantis dicēs. **R.** Quid
pñis. pñi **Baptismu.** Item interroget sacer. **R.**
Es baptizari. pñi. **Vol.** Deinde accipiat sa-
cer. infantem in manibus suis: et interrogato nomine infantis
baptizet eum sub trina immersione tñm sctam trinitatem i-
uocando dic. **R.** Et ego baptizo te in nomine patris.
Secundo mergat. Et filii. Tercio mergat. Et spūs
scti. **Amē.** Si dubitet sacer. de infante utrum de ba-
ptizat⁹ fuerit vel nō: accipiat infantem in manibus et ba-
ptizet eum sic dicēs. Si baptizat⁹ es nō te rebapti-
zo. Si nō baptizat⁹ es. Ego baptizo te. In nomi-
ne patris et filii et spūs scti. **Amē.** ut s dictu ē. Et su-
scipiat puer a omne postea ab oib⁹ tñgat. Deinde
nominate puero sacer. faciat signu crucis in vertice pu-
eri de crismate cum pollice dic. **R.** Deus pater
dñi nři iesu xpi q te regenerauit ex aqua et spū scō
qui⁹ dedit tibi remissionem oīz peccatorum ipse te lineat
crismate salutis in xpo iesu dño nro in vitam etnā
Amē. Postea induat infans vestem crismali sacer. in-
terrogate nome infantis ita di. **R.** Accipe vestem can-
didam et imaculatam quam pferas ante tribunal dñi
nři iesu xpi in vitam etnā. **Amē** Deinde interroget sa-
cer. nome infantis item dādo ei candelā in manu sua.

Baptismus puerorum

dextra edicat. **R.** Accipe lāpadē ardentē irrefrē-
sibilē: custodi baptisimū tuū serua mādata: vt cū
venerit dñs ad nuptias possis occurrere ei vna
cū sanctis i aula celesti: vt hēas vitā etnā & viuas i
secla scloꝝ. Amen. Si epus adest statim confirmari
eū & postea communicari si etatē ei⁹ ē dicēdo sic. **C**or-
pus dñi nři iesu xpi custodiat corp⁹ tuū & aīam tu-
ā i vitā etnā Amē. Si infās est iniūgat p̄ri & ma-
tri tueri puer⁹: vl' tueri facere ab igne & aqua & oī-
bus alijs periculis vsq; ad etatē septē annorū & si
ip̄i nō faciāt: p̄rini & m̄rini tenent. Sicut p̄rini & cō-
m̄rini iniūgat docere infantē. **Pat nř & Ave maria:**
& **Credo in deū.** vl' doceri facē & qđ crīmale dete-
rat ad ecclīaz. Sicut qđ confirmet qđ citi⁹ epus adue-
nerit circa ptes p. vii. miliaria. Ad baptizādū in

Medelā tuā de p̄coꝝ dñie (firmū i necessitate.
Ictē p̄r op̄s eterne de⁹ qđ subuenis in piculis
qđ tēperas flagella dñi p̄beras. Te ergo dñie suppli-
ces de p̄camur: vt hūc famulū tuū. **R.** exuas ab e-
gritudine hac vt nō p̄ualeat iimic⁹ vsq; ad aīe tē-
tationē: & sicut in iob terminū pone: ne iimicus
de aīa ei⁹ sine baptisimi redēptiōe triūphet differ-
ab eo exitū mortis: & spaciū vite extēde: releua quē
pducas ad grāz baptisimi tui. Per dñm nřm iesū
xpi filiū tuū. De spūto tāgat nares & aures dicēs
Offeta qđ est ad apire. In odore suauitatis. Tu
autē effug. **vt s.** Exorcismus aque baptismat.

Exorcizo te creatura aque in noīe dei patris
omnipotentis: et in noīe dñi nostri iesu xpi

Baptismus puerorū.

filij dei & spūs scti et si quod fātasma: vel si qua
virtus inimici iniqua: vlt' incurſio diaboli ades e
radicare & effugare ab hac creatura aque: vt fiat
fons ſaliēs in vitā eternā. In nomine patris et
filij et spūs scti. Amen. Poſtea dicatur p ordinē.
Abrenūcias ſathane &c. vt ſ. In maxima neces-
ſitate q̄libz infātē baptizare pōt in aqua ter mer-
gat vlt' ſemel noīando puerū ita dicēs. **R.** Ego ba-
ptizo te. In noīe patris et filij et spūs scti. **Amē.**
Sacerdos poſchialis d3 ſuis poſchianis frēq̄nter
pponere formā baptizādi puulos i abſētia pſbi-
teri ſi neceſſe fuerit q̄ eſt hec i lingua vulgari. **R.**
I cryſten the in the name of the fader and the
ſone and of the holy goſte. Aquā ſup puulos ſp̄gē
do interi vlt' ipz in aquā mergēdo ter vel ſaltē ſe-
mel. Et qd̄ q̄libz hō ſiue clericus: ſiue laicus & etiā
pē pueri vlt' et mat' eius pōt in extreme neceſſitatē
articulo ppiū filiū baptizare niſi fuerit aliq̄s ali-
us pñs q̄ hoc facere ſciret & vellet. Poſtea pcedāt
ad altare ſacerdos & cōmtes cū infātē et ibi legat
In illo tpe: **R**fidēs (euāgē. Scdm marcū.
vnus de turba dixit. Magiſter attuli filiū
meū ad te: habentē ſpm̄ mutū. Qui vbicūq; eum
apprehenderit: allidit eū & ſpumāt: et ſtridet dē-
tibus et areſcit. Et dixi diſcipulis tuis vt eicerēt
illū & nō potuerūt. Qui rfidens ait. O generatio
incredula q̄ diu apud voſ ero: q̄ diu voſ patiar.
Afferte illum ad me. Et attulerūt eū. Et cum vi-
diſſet illuz: ſtatim ſpūs cōturbauit eū. Et eluſus i

Baptismus puerorū.

terra: volutabatur spumās. Et interrogauit patrem ei⁹. Quātū tēporis est ex quo illi hoc accidit. At ille ait. Ab infancā. Et frequēt eū in ignē et in aquā misit vt eū perderet. Sed si qd potes: adiuua nos miser⁹ nři. Iesus aut ait illi. Si potes credere: oīa possibilia sunt credēti. Et cōtinuo exclamās p̄ pueri: cū lachrimis aiebat. Credo dñe adiuua incredulitatē meam. Et cū videret iesus cōcurrentem turbā: zminatus est spūi immūdo. dicens illi. Surde & mute spūs: ego tibi p̄cipio exi ab eo: et ampli⁹ ne introeas in eū. Et clamās et multū discerpēs eū: exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus: ita vt multi dicerēt qz mortuus est. Iesus aut tenēs manū ei⁹: eleuauit eū. (Hic dicat sacer. cōmatri vt surgat cū puero) .et surrexit. Et cū introisset domū: discipuli ei⁹ secreto interrogabant eū. Quare nos nō potuimus eicere eū. Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire: nisi in oratione & ieiunio. ¶ Secundū iohannem.

In principio erat verbum: et verbum erat apud deū: et deus erat verbū. Hoc erat i principio apud deum omnia per ipsū facta sūt et sine ipso factū est nichil. Quod factū est in ipso: vita erat. Et vita erat lux hominū. Et lux in tenebris lucet: et tenebre eam nō cōprehenderūt. Fuit homo missus a deo: cui nomē erat iohānes. Hic vēit in testimoniū: vt testimoniū phiberet de lumine vt oīes crederent per illū. Non erat ille lux: sed vt testimoniū phiberet de lumine. Erat lux vera

Baptismus puerorum.

que illuminat oēm hominē venientē in hūc mū-
dum. In mūdo erat & mund⁹ p ipm factus est: et
mund⁹ eū nō cognouit. In ppria venit: & sui eū
nō receperūt. Quotquot autē receperūt euz: dedit
eis potestātē filios dei fieri. Hijs q credunt i noīe
eius q nō ex sāguinib⁹ neq ex volūtate carnis ne-
q ex voluntate viri: sed ex deo nati sūt: & dñū ca-
ro factus est: & habitauit i nobis: et vidim⁹ gliaz
eius: gliaz quasi vnigeniti a pfe. Plenū grē & ve-

Quādū est qd qlibz sacer. pochial' (ritatis.
Dz pochianis suis formā baptizandi i aqua
pura naturali & recēti & nō in aliquo alio liquore
frequēter i dñic⁹ diebus exponere: vt si necessitas
emergat sciāt puulos i forma ecclie baptizare p-
ferēdo forma vbor⁹ baptismi i lingua magna disti-
cte & apte & solū vnica voce nullo mō iterādo vba
illa rite semel plata vl' silia sup eūdē s; sine aliq
additiōe: subtractiōe: interruptiōe vbi p vbo posi-
tiōe: corruptiōe: seu trāspōsitiōe sic. **A. I crysten**
the in the name of the fader and of the sone and
of the holy goste amen. vel i lingua latina sic. **A.**
Ego baptizo te in noīe p̄is et filij & spūs sancti.
Ame. Aquā sup infātē lpgēdo vl' ipz i aquā mer-
gēdo ter vl' saltē semel. Et si puer fuerit baptiza-
t⁹ scd; illā formā caueat sibi vnusq; ne iter eū
dē baptizet. S; si hmōi puuli qualescāt deferant
ad eccliaz & dicāt sup eos exorcismi & cathacismi
cū vñctiōib⁹ & cū alijs supradict⁹ p̄ iuerfionē aq
& formā baptismi q oīno sunt omittenda v; vlq;

Baptismus puerorum?

Quid petis? et ab hinc usque ad illud locum quo sacer.
deat puulum crismate sinire. Et ideo si laicus baptiza-
uerit puerum a se deferat ad ecclesiam introget sac.
diliget quod dixerit et quod fecerit. Et si inuenit laicum
discrete et debito modo baptizasse et formam verborum ba-
ptismi ut in suo ydiomate integre protulisse appro-
basset ut non rebaptizet eum. **S**i vero dubitet ra-
tionabiliter sacer. utrum infans ad baptizandum sibi oblate
prius in forma debita fuerit baptizatus vel non de omnia
perficere cum eo sicut cum alio quod stat sibi non esse ba-
ptizatum propter quod verba sacramentalia essentialia profer-
re deat sub conditione hoc modo dicere. **R.** Si baptizatus es
non te baptizo: si non es baptizatus ego baptizo te. in
nomine patris et filii et spiritus sancti amen. sub aspersione vel immer-
sione ut in scriptis. **E**t est observandum tam de baptismo quam de
confirmatione quod quicumque dubitat sine dubitatione refe-
rant quod non de iteratum quod nescit fuisse collatum et ideo
sub predicta forma baptizet infantes expositi de quo-
rum baptismo probabiliter dubitat siue iucundat cum sa-
le ut sine sale. **N**otandum est etiam quod si infans sit in periculo
mortis tunc prius introducat ad fontem et firmiter baptizet
incipiendo ad hunc locum. **Quid petis?** et si post baptis-
mum vixerit habeat totum residuum servitium super additum
Hoc autem in quolibet sacramento observet quod quicumque
periculum videt imminere spiritus incipiat ad substantiam illi-
us sacramenti et postea residuum compleat ubi poterit.
Non igitur aliquem baptizare in aula vel in camera vel in ali-
quo loco privato sed dumtaxat in ecclesiis in quibus sunt fontes
ad hoc specialiter ordinati nisi fuerit filius regis vel principis

Baptismus puerorum:

vel saltē necessitas emergerit. Presbiter autē si poterit sēp hēat fōtē lapideū integrū & honestū ad bāzandū. Si autē nequerit hēat cōueniēs ad baptis-
mū qđ alijs vsib⁹ nullaten⁹ deputet nec extra ec-
clīaz de portet. Solēpnis baptism⁹ celebrari solz
ī sabbato scō pasche & vig. pent. & ideo pueri nati
īfra octo dies aī pascha vl' īfra octo dies aī pen.
dñi reseruari ad baptizandū ī sabbato scō pas. &
ī vig. pent. si comode & sine piclo valeāt reserua-
ri. Ita qđ tpe medio inf natiuitatē puerorū & hu-
iusmodi baptismi pfectū reincipiāt cathecismū
solaz dieb⁹ p̄dict⁹ baptismi & secret⁹ fōtibus sit ī
mersio faciēda. Hi autē qđ alijs āni tēpib⁹ nati ex-
titerit: in cōtinēti cū nati fuerit ppter mortale pi-
culū qđ sepe pueris iminet & iprouisū baptizent.
Nō lz laico vl' mulieri aliquē baptizare nisi ī ar-
ticulo necessitat⁹. Si hō vir & mulier adesset ubi
imineret necessitat⁹ articulus baptizandi puer⁹ &
nō eēt alius mīster ad hoc magis ydone⁹ p̄s vir
citi⁹ baptizaret & nō mulier: nisi forte mulier me-
lius sciret h̄ba sacramētaalia quā vir vl' aliū īpe-
dimētū subeēt. Sicut notādū qđ p̄r & mē nō dñt p-
pziū filiū de sacro fōte leuare nec baptizare nisi
in extreme necessitat⁹ articulo: tūc em̄ bñ possit si-
ne p̄iudicio coplē giugal' ipz baptizare nisi fuerit
aliq̄s ali⁹ p̄s qđ hoc facere sciret & vellet. Vir etiā
& vxor sua nō dñt sil' leuare puer⁹ altius de sacro
fonte. Nulli religiosi dñt admitti ī p̄minos qđ de
monialib⁹ hō sicut obseruandū est. Viri autē et

Baptismus puerorum.

mulieres q̄ aſſit ſuſcipiāt pueros in baptiſmo cō-
ſtituunt eorū fideluſſores apud deuz: et iō ſre quēſ
dñſ eos admonere cuz adulti fuerit ſeu diſciplic
capaces: vt caſtitatē cuſtodiat & iuſticiā diligant
caritatē teneāt & aſſi oīa ofonē dñicā & ſalutatio-
nē angelicā ſiboluz fidei & ſignaclo ſācte crucis
ſe ſignare eos docere teneant. Unde nō debēt re-
cipi in p̄tinos nec admittant nīſi qui ſciunt p̄di-
cta quia p̄tini debēt inſtruere filios ſuos ſpiritu-
ales in fide quod nō p̄ſt facere niſi ip̄met in fi-
de p̄tius iſtruerent. Si baptizand⁹ nō poterit
loqui: vlt⁹ quia puulus: vel qz mutus: vel qz egro-
tus aut aliunde ipotens: tūc debēt p̄tini p̄ eo rñ-
dere ad oēs interrogatiōes in baptiſmo. Si autē
loq̄ poterit tunc p̄ ſe ip̄o rñdeat ad ſingulas inter-
rogationes niſi ad interrogationes ſui nois tñ:
ad quas ſemp p̄tini ſui rñdcāt p̄ eo. Qui ſuſcipi-
unt pueros de ſacro fōte nō dñt eos tenere coraz
ep̄o iꝛfirmatiōe niſi cogēte neceſſitate. Nō p̄les
q̄ vn⁹ vir & vna mulier dñt accedere ad ſuſcipiē-
dū puulū de ſacro fōte. Uſñ p̄les ad hoc ſi accede-
tes peccāt faciēdo q̄tra phibitiōez canonis niſi a-
lia fuerit cōſuetudo approbata. tñ vltra tres ad-
maximuz ad hoc nullaten⁹ recipiāt. Monēdi ſūt
etiā laici: qđ puuli ſui q̄firmati tertia die p̄ q̄fir-
matiōez depoſtēt ad eccliaꝝ & frōtes eorū p̄ man⁹
ſacerdot⁹ p̄p̄e criſmatis reuerētiā in baptiſterio
abluāt: & ligature eorū tūc igne q̄burant. Itē nul-
l⁹ dꝛ admitti ad ſacramētū corp̄is et ſāguinis ie-

Baptismus puerorum.

si xpi extra mortem pictum articulum nisi fuerit confirmatus vltima receptio sacramenti confirmationis fuerit rationabiliter impeditur. **N**on dicitur sacer. pochial' esse sibi crismate sed quilibet sacer. poch. dicitur a suo episcopo non ab alio in propria persona sua vltimo per alium sacerdotem diaconum vltimo subdiaconum crisma petere singulis annis. **S**acer. qui de veteri crismate ungit baptizatum nisi in articulo necessitatis deponendum est. et ideo dicitur omni anno in die cene domini novum crisma ab episcopo confici et veteris reuerti et cremari. **M**itetur tam sacrum oleum quam crisma sub fidei custodia clauis adhibita debent observari ne ad illa possit manus temeraria extendi ad aliquam nepharia exercenda. **N**ota quod tempore interdicti generalis licite possunt conferri baptismus et confirmatio tam adultis quam puulis: sed non pulsatur campanis neque alta voce. **M**odo ad purificandum mulierem. Veniat sacerdos ad ostium ecclesie et dicat mulieri accipiens eam per manum. **I**ngredere in templum dei. Postea dicat hunc psalmum. **A**d te leuavi. cum Omnia per te. Sicut erat Kyrieleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos induc. Salua fac ancillam tuam. Deus meus sperantem in te. Mitte ei auxilium de sancto. Et desponsa tuere eam. Domine exaudi. Et clama. Dominus vobiscum. Et cum. **O**remus. **D**eus qui hanc famulam tuam in pariendo periculo liberaasti seruiens tuo nomine denotata esse concede: ut temporalis cursu fidelium pacto tue misericordie perpetua consequatur perpetuum. Per christum. **C**um surgat et eat ad locum ubi sedere deat vltimo per missam. postquam missa surgat et reueniat ad eundem locum ubi prius vltimo ad gratiam.

Ordo in sponsalibus.

ad altare & ibi genuflectens ut suat & recipiat absolutionem a sacer. hoc modo. dicat sacer. *Miserere.* &c.

Absolutionem omnibus petentibus. Deum benedicat panem & det

Ordoad mulierem quibus pactus est ad propria:
facienda sponsalia. Statuant vir et mulier
ante ostium ecclesie coram deo & sacer. et populo vir a dex-
tris mulieris & mulier a sinistris viri. Tunc intro-
gret sacer. benedicens in lingua materna sub hac for-
ma. *Ecce convenimus hic testes coram deo et angelis &
omnibus sanctis eius in facie ecclesie ad coniungendum
duo corpora. scilicet huius viri & huius mulieris.
Hic respiciat sacer. personas coniungendas. ut a modo
sint una caro et due anime in fide et in lege dei ad per-
merendum simul vitam eternam quicquid ante hoc fece-
rint. In lingua materna ad populum hoc modo.
To bretheren we are comen here before god and
his angels / and all his halowes / In the face and
presence of our moder holy Chyrche / for to cou-
ple and to knyght these two bodyes togyder / that
is to save / of this man and of this woman: That
they be from this tyme forth / but one body and
two soules in the fayth and lawe of god and ho-
ly Chyrche / for to deserue everlastyng life.
What somener that they haue done here before.
Admoneo igitur vos omnes ut si quis est ex vo-
bis qui aliquid dicere sciat quare isti adolescen-
tes legitime contrahere non possunt modo con-
fiteatur. Ceterum in lingua materna ad po-
pulum hoc modo. I charge you on goddes be-*

Ordo in sponsalibus.

halfe and holy chirche that if there be any of you
that can say any thyng why these two may not
lawfully be wedded togyder at this tyme / say it
nowe outhur pryuely or appertly in helpynge of
your soules and theirs bothe. **Eadem fiat admo-**
nitio ad virū et mulierem vt si quid ab illis occul-
te actuz fuerit: vlti qd deuouerūt vel aliquo mo-
do de se vouerint quare legittime cōtrahere non
potuerint tunc cōfiteātur. **Idē in lingua mater-**
na ad virū & ad mulierē hoc modo. **Also I charge**
you both and eyther be your selfe / as ye wyll an-
swer before god at the day of dome / that yf there
be any thyng done pryuely or openly / betwene
your selfe : or that ye knowe any lawfull lettyng
why that ye may nat be wedded togyder at thys
tyme. Say it nowe or we do any more to this ma-
ter. Si aliquis vero impedimentum aliquod ppo-
nere voluerit & ad pbandū cautionē pstituerit. dif-
ferant sponsalia donec rei veritas cognoscatur.
Nō fidabit sacer. nec cōfētiēt ad fidationē i-
ter virū & mulierē ante tciū edictuz bannorum.
Deb; em sacer. banna in facie ecclie infra mis-
say solempnia cū maior ppli affuerit multitudo
p tres dies solempnes & diliūctos infrogare. Ita
qd inter vnūquēq; diē solēpnem cadat ad min⁹
vna dies. Et notandū qd solempnitas matrimo-
nij prohibet celebrari ab aduentu dñi idest a p̄ia
dfica in aduentu dñi inclusiue vsq; ad oct. epy.
inclusiue. Et a. lxx. vsq; post octa pasch. idest post

Ordo in sponsalibus.

Officiam in albis. Et a prima die rogationum inclusive usque ad oct. diē post pentheco. qui est in festo sancte trinitatis inclusive. Et iō qui incipiunt celebrare nuptias in oct. epypha. & in officia i albis & i festo sancte trinitatis videntur canonē violare. vñ
Hus. a longe. hoīem. Dederit modo
geniti. **Aspiciēs. Veterem Circum. Quasi**
vestrum. sit sancta trinitas infra aduētū. p^r
Quis. Benedicta. Non licet. Hic
oct. epy. p^ria lxx. b^r oct pas. p^ria rogationū p^r fe-
cet. **Hic non. Hic licet. Non licet. Hic licet.**
sancti trinitatis. Debet etiā sacerdos terminus p^rfi-
gere cōpetentē infra quē qui noluerit & valuerit
legittimū opponat impedimentū. Et si cōtrahē-
tes diuersorū sint parochianorū tunc in vtraq; eccle-
sia parochianorū illoz sint bāna interroganda. Si
aut vni? & eiusdē sit parochiani tūc tm̄ in ecclesia illi-
us paroch. bāna interrogēt. Sacerdos vō q̄ cōtractis
matrimonialib? an̄ trinā solēpnē interrogationē bā-
norū vt p̄dictū ē p̄sūpserit inesse penā suspensio-
nis ab officio p̄ triennū iurrit. Si p̄ sacer. paroch.
q̄ matrimonia clādestina in paroch. sua p̄hibere con-
tēpserit ab officio p̄ triennū debz suspēdi & graui-
us est puniēd? si culpe qualitas id requirat. Prohi-
bent aut clādestina matrimonia duplici rōne. vñ ne
sub spe matrimonii mittat fornicatio & matrimoni-
a p̄ iuncti iuste separēt. Sepe ei i matrimonio occul-
to alē coniugū mutat p̄positū & dimittit reliquū p̄-
batiōib? destitutū & sine remedio restitutōis & iō

Ordo in sponsalibus

phibeant sacerdotes pochianos suos ne dēt sibi fi
dē ex mutuo ī occulto: sed corā publicis & honestis p
sonis ad hoc constitutis. Quisq̃s etiā sacer. siue se
claris siue reglar̃ extiterit q̃ solēpnizatiōez mēi
monis extra eccliaꝝ poch. vlt̃ capellā hñtē iura po
ch. sibi ppetētia ab ātquo absq̃ diocessāi loci licē
tia spāli celebrare p̃sūpserit. aut celebrationi in
fesse: ip̃o fctō p annū integrū ab officio ē suspēs.
Postea dicat sacer. ad virū cūctis audiētibꝫ in
lingua mat̃na sub hac forma. **N**unc habere hāc
mulierē in sponsā & eā diligere: honorare: tenere
et custodire sanā & infirmā sicut sponsus debz
spōsam & oēs alias ppter eam dimittere et illi so
li adherere q̃diu vita vtriūsq̃ vestrū durauerit.
R̃spondeat vir. **V**olo. Iterū i lingua mat̃na ad virū
hoc modo. **N**unc wilt thou haue this woman to thy
wyfe: and loue her / & kepe her / in syknes & in hel
the / & in all other degre se be to her as a husbāde
sholde be to his wyfe / & all other forsake for her:
& holde the only to her / to thy lyues ende. R̃spondeat
vir hoc mō. **I** will. Iterū sacer. dicat ad mulierē
sub hac forma. **N**unc habere hūc virū in spōsū
et illi obedire: et seruire eū diligere et honorare
ac custodire sanū & infirmū sicut spōsa debz spō
sū & oēs alios ppter ip̃m dimittere et illi soli adhe
rere q̃diu vita vtriūsq̃ ṽm durauerit. R̃spondeat
mulier. **V**olo. Iterū i lingua mat̃na ad mulierē
hoc mō. **N**unc wilt thou haue this man to thy hus
bāde / and to be burum to hym / serue hym and

Ordo in sponsalibus.

kepe hym / in sphenes / and in helthe. And in all
other degrese be vnto hym as a wyfe shulde be to
hir husbände / and all other to forsake for hym: &
holde the only to hym to thy lyues ende. *Unde* at
mulier hoc modo. *I* wyll. Deinde sacerdos. who
gives me this wyfe. Deinde detur femina a pa-
tre suo vel ab amicis: que si puella sit discooper-
tā habeat manum: si vidua tectam. Quā vir re-
cipiat in dei fide et sua seruandā sicut nouit corā
sacerdote & teneat eam p manū dexterā in manu
sua dextra et sic vir mulieri det fidē per vba de s-
fenti ita dicens sacerdos docente. Here *I* take
the. *R.* to my wedded wyfe / to haue and to holde
at Bedde / and at Boorde / for fayrer / for fouler /
for better for warse / in sphenes and in hele / *C*yl
dethe vs depar. And therto *I* plyght the my trou-
the. *M*anū trahendo. Deinde dicat mulier sacer-
dote docente. Here *I* take the. *R.* to my wedded
husbände to haue and to holde. At Bedde and at
Boorde. for fayrer for fouler. for better for wars
In sphenes and in helth. *C*yl dethe vs departe.
And there to *I* plyght the my trouthe. *M*anum
retrahendo. Deinde ponat vir aurum / argentū:
et anulum super scutum vel librum. Et querat
sacerdos si anulus fuerit benedictus vel non an-
tea si non fuerit prius benedictus tūc benedicat
sacerdos anulum hoc modo. In nomine patris &
filij et spiritus sancti. Amen. *O*remus.
*B*enedic domine anulū hunc quem nos in tuo no

Benedictio anulorum.

minebñdicimus: vt que eū portauerit in tua pace consistat & in tua voluntate pmaneat et i amore tuo viuat & senescat & multiplicetur in longitudinem dierum. Per xpm dñm nostrum. Amen.

Quætor & conseruator humani generis dator gratie spūalis largitor etne salutis: tu domine permitte benedictionem tuā super hūc famulum tuum: et famulaz tuam: vt armati virtute celestis defensionis proficiant ad eternam salutem. Per dominum nostrum iesum christum.

Cunc aspergatur aqua bñdicta super anuluz. Deinde accipiat sponsus anulū suum cū tribus principalibus digitis et docente p̄bitero incipiens a pollice sponse dicat. **In nomine patris. Ad scdm digitum. Et filij. Ad terciū digitū. Et spiritus sancti. Ad quartū digitū videlicet medicū dicēs. Amen.** Et ibi dimittat anulū scdm decretū. xxx. q̄stione. v. **femine. ad finem quia in medico est q̄dam vena pcedēs vsq; ad cor.** Tunc dicat sponſus tenēs manum sponse docente sacerdote. **With this ryng. I. wedde the and with this golde and siluer. I. honour ethe and with this gyfte I. honoure the.** Sacerdos interroget dotē mulieris tunc si terra in dotem ei detur p̄cidat illa ad pedes viri & dicat sacerdos hos vsus. **Danda deus virtuti tue: confirma hoc deus quod operat̄ es in nobis. A templo sancto tuo in hierusalem: tibi offerent reges munera. Increpa feras arundinis: congregatio taurozum in vaccis po**

Ordo in sponsalibus:

pulorum: ut excludant eos qui pbatī sūt argēto.
Glia patri. Kyrie. Kyrie. Kyrie. Hic roget sacer.
circūastātes orare p eis dicēs. Dē noster. Et ne
nos. Saluū fac seruū tuū et ancillam tuā. Deus
meus sperantes in te. Esto eis dñe turris fortitu
dinis. A facie inimici. Nichil pficiat inimic⁹ in
eis. Et filius iniquitatis nō apponat nocere eis.
Mitte eis dñe auxiliū de scō. Et de spō tuere eos
Dñs custodiat vos ab omni malo. Custodiat ani
mas vestras dñs. Dñs vobiscum. Oremus. Dñs.

Deus abraham: deus ysaac: deus iacob: de⁹
vivoꝝ & mortuoꝝ: ipe cōiungat vos i ple
atq; dñs bñdictionem suā in vos. Per xpm domi

Respice (num nostrū Amen. Orem⁹. Dñs.
Domine de celo sancto tuo sup hanc cōuen
tionem & qui misisti sanctū angelū tuū raphaelē
tobie: et sare filie raguelis ita dñe mitte bñdictō

nem tuā super istos adolefcētes: ut in tua vo
lūtate pmaneāt: & in tua securitate cōsistāt: & in
amore tuo viuant & senescāt & multiplicent i lō
gitudinē dierum. Per xpm dñm nostrū. Tūc alq
gant et introducant in eccliam et pstrattis illis
aſi gradū altaris sacer. in eūdo cū suis ministris

Beatī omnes qui timent (dicat psalmū.
Dñm: qui ambulāt in viis ei⁹. Labores ma
nuū tuarū quia manducabis: beat⁹ es & bene tibi
erit. Vitis tua sicut vitis habūdans in lateribus
domus tue. Filij tui sicut nouelle oliuarū in cir
cuitu mense tue. Ecce sic benedicetur homo q̄ ti

Benedictio anulorum.

met dñm. **B**enedicat tibi dñs ex syon: et videas bona hierusalē oībus diebus vite tue. Et videas filios filiorum tuorum: paces sup israel. Gloria pñi. Sicut erat. Kyriel. x̄pel. Kyriel. Pater n̄r Et ne nos. Saluū fac seruum tuū & ancillā tuam. De⁹ meus sperātes in te. Dñs custodiat vos ab omni malo. Custodiat aīas v̄ras dñs. Dñs custodiat introitū v̄rū & exitum v̄strū. Ex hoc nūc et vsq; ī seculū. Dñs vobiscū. Et cū spiritu tuo. **Oremus.**

Deus abraham: deus ysaac: de⁹ iacob: benedicite adolescētes istos & semina semē vite eterne in mentib⁹ eorū: vt quicqd p utilitate sua didicerint hoc facere cupiant per iesū xpm recuperatoz hominū filium tuū vnigenitū. qui tecū & spū sc̄to viuit & regnat de⁹. Per oīa secl'a scloz.

Benedicat & custodiat (Amē. **Oremus.** vos deus pater ofidatq; faciem suā vobis & misereat v̄stri conuertat dñs vultū suū super vos & det vobis pacē impleatq; vos iesus xps oī bene & dictiōe spiritali in remissionē omniū peccatoz: vt habeatis vitā eternā in secula seculorū.

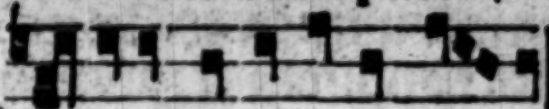
Benedicti sitis a dño q̄ creauit mundū ex nichilo: qui in trinitate pfecta viuit & regnat de⁹. Per oīa secl'a scloz. Amē.

Omnipotens sempiterne deus: (**Oremus.** qui p̄imos parentes nostros adam & euam sua virtute creauit: suaq; benedictione sanctificauit: et in societate amoris copulauit ipse corda et corpora v̄stra sancti & ficet et bene & dicat:

Missa in sponsalibus.

atq; in societatem et amorē vere dilectionis coniungat. Per christum dominum nostrū. Amen. Finitisq; oronibus predictis introductisq; illis inter chor & altare ex parte ecclesie australi: & statuta muliere ad dexteram viri. Incipiatur missa solempniter de Trinitate. Officium.

Benedicta sit sancta trinitas: atq; indiuisa vnitas: confitebimur ei quia fecit nobiscum misericordiā suam. ps. Benedicamus patrē & filiū: cū sancto spū.

Et in terra pax hominibus bone voluntatis.

Gloria in excelsis deo. Laudamus te. Benedicim⁹ te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi ppter magnā gloriā tuā. Dñe deus rex celestis deus pater om̃s. Domine fili vnigenite iesu xpe. Dñe de⁹ agnus dei filius patris. Qui tollis peccata mūdi miserere nobis. Qui tollis peccata mūdi suscipe deprecationē nostrā. Qui sedes ad dexterā patris miserere nobis. Qm̃ tu solus sanctus. Tu solus dñs. Tu solus altissimus. Iesu xpe. Cū sancto spū in

O ps̃s sēpiterne de⁹ (glia dei p̃s Amē. Dñs q̃ dedisti nobis famulis tuis in confessione vere fidei eterne trinitatis gloriā agnoscere: et in potentia maiestatis adorare vnitatem q̃s: vt eiusdē fidei firmitate ab omnib⁹ sēper muniamur aduersis. Alia oratio sub vna conclusione

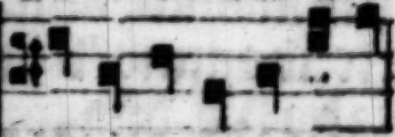

Missa in sponsalibus.

Exaudi nos om̃ps et misericors de⁹: vt quod
nostro ministrat officio: tua bñdictiōe poti-
us impleatur. Per dominū n̄m. Ad corinthios.

Exatres: Nescitis qm̃ corpora vestra mem-
bra sunt xpi? Tollens ergo mēbra xpi: faci-
am mēbra meretricis? Absit. An nescit? qm̃ qui
adheret meretrici vnū corpus efficitur: Erūt in-
quit duo in carne vna. Qui autē adheret deo: vn⁹
spiritus est. Fugite fornicationē. Omne peccatū
quodcūq; fecerit homo: extra corpus est. Qui au-
tem fornicat in corpus suum peccat. An nescitis
quoniā corpora vestra templū sunt spūs sancti q̃
in nobis est. quē habetis a deo & nō estis v̄ri? Em-
pti em̃ estis precio magno: glorificate et portate
deū in corpore vestro. R. Benedictus es dñe qui
intueris abyssos et sedes sup cherubin. V. Bñdi-
cite deū celi quia fecit nobiscū mīam suam. A lla
V. Bñdictus es dñe de⁹ patrū n̄oz et laudabilis

In illo tpe: Rñ (in secula. Scdm iohēm.
dens iohānes: dicit. Non potest homo acci-
pere quicq; nisi datū fuerit ei de celo. Ipsi vos te-
stimoniū phibebitis: qđ dixerim ego nō sum xpus
sed qđ missus sū ante illū. Qui habet spōsaz spon-
sus est? Amicus autē spōsi q̃ stat: & audit euz: gau-
dio gaudet ppter vocē sponsi. Hoc ergo gaudiū
meum impletū est: vt & gaudiū v̄m impleatur.

Cratrem om̃ipoten-
tem: factorē celi & ter-
Redo in vnū deū. re visibiliūz omniū

Missa in sponsalibus.

cie bñdicunt. Saluat & aliquo modo significatō
et i ordine ad pñmas nuptias qz epus & si vnam
eccliam habeat sponsā. hz tñ ples psonas despon
satas in vna ecclia. Sz aia non potest eē spōsa al
terius q̄ xpi: qz cū demōe fornicat: nec est mñimo
niū spūale. Et ppter hoc qñ mulier scdo nubit nup
tie nō bñdicunt ppter defectū sacramēti. Ista oō

Propiciare dñe (i. ppic. dicet sine Orem?.

Supplicationib? nñis & institutis tuis qbus
propagationē hūani generis ordinasti: benign?
assiste: vt quod te auctore iungit: te auxiliāte ser
uetur. Per christum dominum nostrū. Oremus.

Deus qui potestate virtut? tue de nichilo cū
cta fecisti. qui dispositis vniuersitatis exor
dis homini ad ymaginē dei facto: ideo inseparabi
lem mulieris adiutoriiū cōdidisti: vt femineo corpo
ri de virili dares carne pñcipium docens quod
ex vno placuisset institui. nūq̄ liceret disiungi.

Hic incipit bñdictio sacramētalī. Deus qui taz
excellenti misterio cōiugalē copulaz consecrasti:
vt xpi & ecclie sacramentū pñsignares in federe
nuptiaz. Hic finit bñdictio sacramētalī. Deus

per quem mulier iungitur viro et societas pñci
paliter ordinata ea bñdictiōe donatur: q̄ sola nec
per originalis peccati penā: nec per diluuij est ab
lata sententiam. Hic respiciat sacerdos mulierē.

Respice propicius super hanc famulā tuaz: que
maritali iūgenda est cōsortio tua se expetit pte
ctione muniri. Sit in ea iugum dilectionis & pa

Missa in sponsalibus.

cis: fidelis et casta nubat in xpo: imitatrix que sa-
ctarū pmaneat feminarum. Sit amabilis vt ra-
chel viro: sapiens vt rebecca: lōgeua et fidelis vt
sara. Nichil in ea ex actib⁹ suis ille auctor pvari-
cationis vsurpet: nera fidei mādatiſq; pmaneat
vni thoꝝo iuncta: contactus illicitos fugiat. mu-
niat infirmitatē suam roboꝝe discipline. Sit ve-
recundia grauis: pudore venerabilis: celestibus
doctrinis erudita. Sit fecunda in sobole: sit pba-
ta & innocens et ad beatoꝝ regem atq; ad celestia
regna pueniat. et videat filios filioꝝum suozum
vsq; in tertiam & quartam progeniem. & ad opta-
tam perueniat senectutem. Per chꝝistum domi-
nostꝝum. Tunc sacerdos conuersus ad altare re-
sumat fractiones eukaristie in manib⁹ et dicat.

Pax domini sit semp vobiscum. pctā mun-
di miserere nobis. Agnus dei qui tollis
mundi. miserere nobis. Agnus dei qui tollis pec-
Hec sacrosā. (cata mūdi: dona nobis pacē.
cta cōmixtio coꝝpōis et sanguis dñi nostri
iesu xpi. fiat nobis et omnibus sumentib⁹ salus
mentis et coꝝpōis: & ad vitam etnā capescendā
pꝛeparatio salutaris. Per eundē dominū nostrū
iesū xpm filiū tuū. qui tecum viuit et regnat in
vnitate spūs scti de⁹. Per oīa secula scloꝝ. Habe-
te vīculū pacis & caritat⁹: vt apti sitis sacrosan-
ctis mystēis dei. **C**hic surgant ab orōne sponsi

Missa in sponsalibus.

et sponsa: & accipiat sponsus pacē a sacerdote & fe-
rat sponse osculans eā: et neminez aliuz nec ipse
nec ipsa: sed clericus statim a p̄sbitero paces acci-
piens: et ferat alijs sicut solitum est. **Oremus.**

Domine sancte pater omnipotens eterne de-
us: da nobis hoc corpus et sanguinem filij
tui domini nostri iesu christi: ita sumere vt mere-
amur per hoc remissionem peccatorum nostrorū
accipere: et tuo sancto spiritu replei: quia tu es
deus: & p̄ter te nō est alius nisi tu solus. Qui vi-
uis & regnas de⁹. Per omnia secula seclorū. **Amen.**

Preceptio corporis & sanguinis tui dñe iesu
x̄pe: quam indign⁹ sumere p̄sumo: non mi-
chi veniat ad iudicium: nec ad condemnationē
sed pro tua pietate prosit michi ad tutamentum
anime et corporis. Qui cum deo patre et spiritu
sancto viuis et regnas deus. Per oīa secula secu-

Domine iesu christe fili dei vi- (lorū. **Amen.**
ui: qui ex voluntate patris cooperante spi-
ritu sancto. per mortem tuam mundum viuifi-
casti: libera me per hoc sacrum corpus et sangui-
nem tuum ab omnibus iniquitatibus et vniuer-
sis malis meis: et fac me tuis obedire p̄ceptis: &
a te nunq̄ imperpetuū separari permittas. Qui
cum deo patre & eodem spiritu sancto viuis et re-
gnas deus. Per omnia secula seculorum. **Amen.**

Corpus domini nostri iesu christi sit michi re-
medium sempiternū in vitam eternā. **amen.**

Missa in sponsalibus.

Sanguis domini nostri iesu christi cōseruet me i
vitam eternā amē. Corpus & sanguis dñi nostri
iesu xpi custodiat corpus meū & animā meā in vi

Quod ore sumpsimus (tam eternā. Amē.

Iñe pura mente capiamus: & de munere tē
porali fiat nobis remediū sempiternū in vitam
eternā. amen. **H**ec nos domine cōmunio purget
a crimine: & celestis remedii faciat esse consortes.

Per eundem. **C**oio. Benedicimus deum celi & co
ram omnibus viuētibz confitebimur ei: quia
fecit nobiscum misericordiam suam. **P**ostcoio.

Proficiat nobis ad salutē anime et corporis
domine deus huius sacramēti susceptio: et
sempiterne sancte trinitatis eiusdēq; indiuidue
vnitatis confessio. **A**lia oīo sub vna cōclusionē.

Quesumus om̃ps deus instituta p̃uidentie
tue pio amore comitare: vt quos legitima
societate connectis longēua pace custodias. **P**er
dñm nostrū. **P**ropter solēpnitatē hui⁹ sacramen
ti det sacer. bñdictionē cū calice: & deposita casu
la dicat sacerdos sup cos sequentem orationem.

Dominus vobiscum. Et cum spū tuo. **O**remus:

Domine sancte pater om̃ps eterne deus: te
supplices exorā⁹: vt cōiūctionē famulo
rū tuorū tua bene & dictione fouere digneris p̃pi
tius: ab eis q̃s om̃ps deus inimici insidie auertā
tur: et s̃c̃titatem etiam in ipso coniugio imiten
qui tua p̃uidentia coniūgi meruerūt. **P**er x̃p̃m
dñm nostrū. Amen. **N**octē vero sequēte cū spō

Benedictio lecti.

sus & spōsa ad lectū puenerit accedat sacer. & bñ-
dicat thalamū dicēs. Dñs vob. Et cū spī. Qrem?

Benedic domine thalamū hunc & omnes ha-
bitantes in eo: vt in tua pace consistant. et
in tua voluntate pmaneat: et in amore tuo vi-
uant & senescāt. et multiplicent in lōgitudinem
dierū. Per xpm dñm nostrū. Amen. Deinde asp-
gatur thalam⁹ aqua bñdicta & dicat aī. Asperges
me. ps. Misere. d. Et scdm. vñcul⁹. Ostende no

Exaudi nos dñe sancte pater (bis dñe. o. o.
omps eterne deus: et mittere digneris san-
ctum angelū tuū de celis: qui custodiat: foueat p-
tegat visitet & defendat omnes habitātes in hoc
habituaculo. Per xpm dominū nrm. Alia oratio.

Benedicat nos deus pater & filius et spīrit⁹
sanctus. qui trinus est in numero. et vnus
est in nomine. Amen. Tūc secundum moxē anti-

Ordo (quū thurificent thorus et thalam⁹.
visitandi infirmū vel vngendi. Sacerdos
p̄ter casulā indutus aut stola p̄ necessitate cur-
rib⁹ domū intrās dicat. Pax huic domui et omi-
bus habitātib⁹ in ea: pax ingredientibus et egre-
dientibus alla. Tunc aquā bñdictā sup infirmū
et per totā domū aspgat dicēs aī. Asperges me
ps. Misere. d. Ostende nobis. o. o. Exaudi nos
domine sancte pater. ac. vtā. Dñs vobis. Qrem?

Om̄nipotens & misericors deus q̄s immēsam
pietatem tuam: vt ad introitū humilitatis
nostre hunc famulū tuū. R. in hoc habitaculo
c. j.

Oratio ad inuigiliū infirmos.

cessum iacentem visitatione salutifera visitare digneris: sicut visitasti domine tobiam & saram et socrum petri puerumque centurionis. ita et iste pristina sanitate anime et corporis recepta gratiarum tibi in ecclesia tua referat actionem. Per dominum nostrum iesum christum filium tuum.

O Remus dominū iesum christū. & cū omni supplicatione rogemus. ut hūnc famulū tuū per sanctū angelū suū visitare & letificare atque confortare dignetur. Qui cum deo patre & spiritu sancto uiuit & regnat. Deo. Per oīa secula se-

R Espice domine de celis. culorum. amen. Oratio. **R.** lo & uide & visita hūc famulū tuū. **R.** bene. dic eū. sicut benedicere dignatus es abraham: ysaac: & iacob. Aspice domine oculis tuis & reple eū omni gaudio & letitia: & timore tuo scilicet et expelle ab eō omnes inimici insidias. Mitte etiam domine angelum pacis. qui hanc domū perpetua pace custodiat. Per xpm dominū nostrum. Amen. **V.** dicantur septem psalmi penitentiales cū letania. **A.** Ne reminiscaris. **ps.**

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me. Misere mei domine quoniam infirmus sum: sana me domine quoniam conturbata sunt omnia ossa mea. & anima mea turbata est valde: et tu domine usquequo. **V.** conuertere domine & eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuā. **R.** uoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur

Ordo ad infligendū infirmos.

tibi. Laboravi in gemitu meo: lauabo per singulas noctes lectum meum: lachrymis meis stratum meum rigabo. Turbat^r est a furore ocul^r me^r iueteravi inter omnes inimicos meos. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatē: quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei. Exaudiuit deus deprecationem meam: deus orationem meam suscepit. Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei: convertantur et erubescant valde velociter.

Bcati quorum remisse sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata. Beatus vir cui non imputavit deus peccatum: nec est in spiritu eius dol^r. Quoniam tacui inueterauerunt ossa mea: dum clamare tota die. Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: conversus sum in erumpna mea: dum configitur spina. Delictum meum cognitum tibi feci: et iniusticiam meam non abscondi. Dixi confitebor adversum me iniusticiam meam domino: et tu remisisti impietatem peccati mei. Quia hoc orabit ad te omnis sanctus: in tempore opportuno. Veritamen in diluvio aquarum multarum: ad eum non appropinabunt. Tu es refugium meum a tribulatione que circumdedit me: exultatio mea erue me a circumdantibus me. Intellectum tibi dabo et instruam te in via hac qua gradieris firmabo super te oculos meos. Nolite fieri sicut equus et mul^r: quibus non est intellect^r. In chamo & freno maxillas eorum constringe: quoniam non appropinquant ad te.

Ordo ad iungendū infirmos.

Multa flagella peccatoris: sperantē autē in domi-
no misericordia circundabit. Metamini in dñō
et exultate iusti: et gl'amini omnes recti corde.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq; i-
ra tua corripias me. Quoniā sagitte tue i-
fixe sunt michi: et cōfirmasti sup me manū tuā.
Non est sanitas in carne mea a facie ire tue: non
est par ossibus meis a facie peccatorū meorū. Quo-
niā iniquitates mee supgresse sunt caput meū: &
sicut on⁹ graue grauate sūt sup me. Putruerūt
et corrupte sūt cicatrices mee: a facie insipientie
mee. Miser factus sū & curuatus vsq; in finez: to-
ta die contristatus ingrediebar. Qm̄ lumbi mei
impleti sūt illusionib⁹: et nō est sanitas in carne
mea. Afflictus sū et humiliat⁹ suz nimis: rugie-
bam a gemitu cordis mei. Dñe ante te om̄e desi-
derium meū: et gemitus me⁹ a te nō est abscondi-
tus. Cor meū zturbatū est i me dereliq̄t me vltus
mea: et lumē oculorū meorū et ipm̄ non est mecū.
Amici mei & proximi mei: aduersū me appropin-
quauerūt et steterunt. Et qui iuxta me erant de
longe steterunt: et vim faciebāt qui q̄rebāt a iāz
meam. Et qui inq̄rebāt mala michi locuti sūt va-
nitates: et dolos tota die meditabant. Ego autē
tanq̄ surdus non audiebā: & sicut mutus nō ape-
riens os suū. Et factus sū sicut homo nō audiēs:
et non habens in ore suo redargutiones. Qm̄ in
te domine speraui: tu exaudies me dñe deus meus
uia dixi nequando supergaudeant michi ini-

Ordo ad infligēdū infirmos.

mīci mei: et dum cōmouentur pedes mei sup me
magna locuti sunt. Quoniam ego in flagella pa-
ratus sū: et dolor meus in conspectu meo semper
Quoniam iniquitatē meā annūciabo: et cogita-
bo pro peccato meo. Inimici autē mei viuunt et
confirmati sunt super me: et multiplicati sunt q̄
oderunt me inique. Qui retribuit mala pro bo-
nis detrahebant michi: qm̄ scquebar bonitatez.
Ne derelinquas me dñe deus meus: ne discesseris
a me. Intende in adiutorium meū: dñe deus salu-

Miserere mei deus: secundū ma- (tis mee.
gnam misericordiaz tuā. Et scdm multi-
tudinem miserationū tuarū: dele iniquitatē me-
am. Amplius laua me ab iniquitate mea: et a pec-
cato meo munda me. Quoniam iniquitatez meā
ego cognosco: et peccatū meū cōtra me est semp.
Tibi soli peccaui et malum corā te feci: vt iustifi-
ceris in sermonibus tuis et vincas cū iudicaris.
Ecce enī in iniquitatibus conceptus sum: et in
peccatis concepit me mater mea. Ecce enī veri-
tatez dilexisti. incerta et occulta sapientie tue ma-
nifestasti michi. Asperges me dñe ylopo et mūda-
boz: lauabis me et super niuē dealbabo. Auditui
meo dabis gaudiū et leticiaz: et exultabunt ossa
humiliata. Auerte faciem tuā a peccatis meis: et
om̄es iniquitates meas dele. Cor mundū crea in
me deus: et spiritus rectus innoua in visceribus
meis. Ne proicias me a facie tua: et spiritū san-
ctum tuū ne auferas a me. Bedde michi leticiaz

Ordo ad inuigendū infirmos.

salutaris tui: et spiritu principali confirma me.
Docebo iniquos vias tuas: et impij ad te conuer-
tentur. Libera me de sanguinibus deus deus sa-
lutis mee: et exultabit lingua mea iusticiā meā
Domine labia mea aperies: et os meum annūcia-
bit laudem tuā. Quoniam si voluisses sacrifici-
um dedissem: utiq; holocaustis non delectaberis
Sacrificium deo spiritus contritatus: cor con-
tritum et humiliatū deus non despicias. Benig-
ne fac domine in bona volūtate tua syon: ut edi-
ficetur muri hierusalem. Tunc acceptabis sacri-
ficium iusticie oblationes et holocausta: tunc ipo-
Domine ex (nient sup altare tuū vitulos.
audi orationē meam: et clamor meus ad te
veniat. Non auertas faciem tuā a me: in qua-
cunq; die tribulor inclina ad me aurem tuā. In-
quacūq; die inuocauero te: velociter exaudi me.
Quia defecerunt sicut fum⁹ dies mei: et ossa mea
sicut cinerem aruerūt. Percussus sum ut fenū
et aruit cor meum: quia oblitus sum comedere
panem meum. A voce gemitus mei: adhesit os
meum carni mee. Similis factus sum pellicano
solitudinis: factus sum sicut nicticoxar in domi-
cilio. Vigilaui: et factus sum sicut passer solita-
rius in tecto. Nota die exprobrabant michi ini-
mici mei: et qui laudabant me aduersum me iu-
rabant. Quia cinerem tanq; panem manduca-
bam: et potum meum cum fletu miscebam. A fa-
cie ire indignationis tue: quia eleuans allisisti

Ordo ad inuigēdū infirmos.

me. Dies mei sicut umbra declinauerunt: et ego
sicut fenum arui. Tu autem domine in eternum
permanes: et memoriale tuum in generatione &
generationem. Tu exurgens domine miserebe-
ris syon: quia tempus miserēdi eius: quia venit
tempus. Quoniam placuerunt seruis tuis lapi-
des eius: & terre eius miserebuntur. Et timebūt
gentes nomen tuuz domine: et omnes reges ter-
re gloriam tuaz. Quia edificauit dominus syon
et videbitur in gloria sua. Respexit in orationē
humilium: et non spreuit preces eorum. Scribā-
tur hec in generatione altera: & populus qui cre-
abitur laudabit dominuz. Quia prosperit de ex-
celso sancto suo: dominus de celo in terram aspe-
xit. Ut audiret gemitus compeditoruz: ut solue-
ret filios interemptoz. Ut annuncient in syon
nomē domini: & laudem eius in hierusalem. In
conueniendo populos in vnū: & reges ut seruiāt
domino. Respondit ei in via virtutis sue: pauci-
tatem dierū meoz nuncia michi. De reuoces me
in dimidio dierū meoz: in generatione & genera-
tionē anni tui. Inicio tu dñe terram fundasti: &
opéra manūū tuaruz sunt celi. Ipsi peribunt tu
autem permanes: & omnes sicut vestimentū ve-
terascent. Et sicut opertoriuz mutabis eos & mu-
tabuntur: tu autem idē ipse es: et anni tui non
deficient. Filij seruorum tuoz habitabunt: & se-
De profundis (men eoz in seculū dirigeſ.
clamaui ad te dñe: dñe exaudi voces meā.

Ordo ad inuigendū infirmos.

Aiant aures tue intendētes: in vocē deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris dñe: domine quis sustinebit. Quia apud te propiciatio est: et propter legē tuā sustinui te domine. Sustinuit aīa mea in verbo eius: sperauit aīa mea in domino. A custodia matutina usq; ad noctē: speret israel in dño. Quia apud dominū misericordia: et copiosa apud eū redēptio. Et ipse redimet israel.

Domine (el ex om̃ibus iniquitatib⁹ eius. exaudi orationē meā: auribus percipe obsecrationem meā: in veritate tua exaudi me in tua iusticia. Et nō intres in iudiciū cū seruo tuo: quia non iustificabitur in cōspectu tuo om̃is uiuens. Qui persecutus est inimicus aīa meā: humiliavit in terra vitā meā. Collocauit me ī obscuris sicut mortuos seculi: et anxiat⁹ est sup me spiritus me⁹: in me turbatū est cor meū. Memor fui dierū antiquorū: meditatus sum in om̃ibus operib⁹ tuis in factis manū tuarū meditabar. Expandi manus meas ad te: aīa mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me dñe: deficit spiritus meus. Non auertas faciē tuā a me: et similis ero descendētibus in lacū. Audītā fac michi mane misericordiaz tuā: quia in te speraui. Notā fac michi viā in qua ambulē: quia ad te leuaui animā meā. Eripe me de inimicis meis dñe ad te confugi: doce me facere volūtātē tuā quia deus meus es tu. Spiritus tuus bon⁹ deducet me in terram rectā: propter nomen tuū domine: vi-

Ordo ad indigēdū infirmos.

uificabis me in equitate tua. Et duces de tribula-
tione animā meā: et in misericordia tua disper-
des inimicos meos. Et perdes omnes qui tribulāt
animā meā: quoniam ego seruus tuus sū. Glo-
ria patri et filio et spiritui sancto. Sicut erat.
Añ. Ne reminiscaris dñe delicta nra vel parētū
nrorū neq; vindictā sumas de peccatis nostris.

B p̄rielephō. S̄p̄e ley Omnes sancti patriar-
son. Ch̄iste audi che & prophete vos il-
nos. Pater de celis deus Sancte petre. ii. tu
miserere ei. Añi redem. Sancte paule tu
ptor mundi deus: mise. Sancte andrea tu.
rere ei. Spiritus sancte Sancte iacobe tu.
deus miserere ei. S̄acta Sancte iohānes tu.
trinitas vnus deus mi. Sancte thoma tu.
serere ei. Sancta maria Sancte iacobe tu.
Tu illum adiuua. S̄acte philippe tu.
Sancta dei genitrix. tu Sctē bartholomee tu
illū adiuua. Sancta vir Sancte mathee tu.
go & ginū. tu. Sancte symon tu.
Sancte michael tu. Sancte iuda tu.
Sancte gabriel tu. Sancte mathia tu.
Sancte raphael tu. Sctē barnaba tu.
Omnes sancti angeli & ar Sancte marce tu.
changeli. Vos illum ad Sancte luca tu
iuuate. Omnes sancti be. Sancte marcialis tu.
atorū spirituum ordines. Sctē tymothee tu.
Vos illum adiuuate. Omnes sancti apostoli &
Sctē iohānes baptista. tu euāgeliste. vos illuz.

Ordo ad infirgēdū īfirmos.

Omnes sancti discipuli	Sancte oswalde	tu.
domini. Vos illū adiu.	Scē edmunde	tu.
Omnes sancti innocen	Omnes sancti marty	
tes.	vos illū ad. res.	vos illū adiu.
Sancte stephane	tu Sancte siluester	tu.
Sancte line	tu. Sancte leo	tu.
Sancte clete	tu Sancte gregori	tu
Sancte clemens	tu. Scē ambrosi	tu
Sancte corneli	tu Sancte martine	tu.
Sancte cypriane	tu. Sancte nicolae	tu.
Sancte sirte	tu Sancte basili	tu.
Sancte thoma	tu. Sancte germane	tu.
Scē laurenti	tu Sancte augustine	tu
Sancte vincenti	tu Sancte pauline	tu.
Sancte grisogone	tu. Sancte iohānes	tu.
Scē fabiane	tu Sancte wilfride	tu.
Sancte sebastiane	tu Sancte willerin	tu.
Sancte rphofoze	tu. Sancte cuthberte	tu
Sancte georgi	tu. Scē swythune	tu.
Scē dyonisi cū sociis. t.	Sancte sampson	tu.
Scē maurici cū s. t.	tu Sancte edmūde	tu.
Scē eustachi cū s. t.	tu. Sancte hieronime	tu
Sancte blasi	tu Sancte edwarde	tu.
Sci iohēs & paule. vos.	Scē leonarde	tu.
Sancti cosma & damia	Sancte bñdicte	tu.
ne.	vos illū ad Sancte egidi	tu
Sancti marcelline & pe	Sancte anchoni	tu
tre.	Vos illū adiu. Sancte hyllariō	tu.
Sancte albane	tu. Oēs sci & fellores.	vos.

Ordo ad infirmos.

Omnes sancti monachi et ei domine. Ab omni ma-
beremite vos illū. lo. Libera eū domine.
Sācta maria magd. tu Ab insidijs dyaboli: li-
Scā maria egyptia. tu bera eū dñe. A carnali-
Sācta pelagia tu. bus desiderijs. libera eū
Sācta felicitas tu. domine. Ab omnibus in-
Scā perpetua tu. mūdicijs mentis & cor-
Sancta agatha tu poris. libera eū dñe.
Sancta agnes tu. A subita & eterna mor-
Sancta cecilia tu. te. libera eū domine.
Sācta lucia tu. Per mysterium sancte
Sācta anastasia tu incarnationis tue l.
Sancta sabina tu Per crucē & passionē tu-
Scā eufemia tu am libera eū dñe
Sancta fides tu. Per sanctā resurrectione
Sancta caritas tu. nē tuā. l. Per admirabi-
Scā katherina tu. lē ascētionem tuā li.
Sācta margareta tu Per gratiā sancti spūs
Sancta iuliana. tu. paracliti. l. In die iudi-
Scā scolastica tu. cij. libera eū domine.
Scā petronella tu. Peccatores. Te roga-
Scā austreberta tu mus audi nos. Ut euz a
Sancta hilda tu lecto egritudis miseri-
Scā euerildis tu. cordis releuare digneris
Sācta etheldreda tu. ex. Ut eū sanū & in colu-
Omnes sancte virgines mē ecclie tue sancte reple
vos illum adiuuate. sentare digneris. ex.
Omnes scī vos illū ad. Ut remissionē oī impctō
Propitius esto. Parce cū suor ei donare dig. f.

Ordo ad inuēdū infirmos.

Ut nos exaudire digneris. te rogamus audi nos.
Fili dei. ex. Agnus dei qui tollis peccata mūdi:
parce ei dñe. Agnus dei qui tollis peccata mūdi
exaudi nos dñe. Agn⁹ dei qui tollis peccata mū-
di: miserere ei dñe. xpe audi nos. Ezieleyson.
xpe. Eziel⁹ pater noster. Et ne nos. Sed libe-
ra nos. Saluum fac seruū tuū domine. De⁹ me-
us sperantem in te. Conuertere domine vsq̃quo
Et deprecabilis esto super seruū tuū. Mitte ei do-
mine auxiliū de sc̃to. Et de spon tuere eū. Nichil
pficiat inimic⁹ in eo. Et fili⁹ iniquitatis non ap-
ponat nocere ei. Dominus conseruet eū & viuifi-
cet eū. Et beatū faciat eū in terra & nō tradat eū
in aīam inimicōrū eius. Domin⁹ opē ferat illi su-
per lectū doloris eius. Uniuersū stratū eius ver-
sasti in infirmitate ei⁹. Esto ei dñe turris fortitu-
dinis. A facie inimici. Dñe deus virtutū conuer-
te nos. Et ostende. Domine exaudi orationē me-
am. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vo-
bis cum. Et cum spiritu tuo. Oremus. Oratio.

Domine deus qui per apostolum tuum iaco-
bum locutus es dicens: infirmatur quis ex
vobis inducat presbiteros ecclesie. et orent super
eum vngentes eū oleo sancto in nomine domi-
ni et oratio fidei saluabit infirmū: et alleuabit
eum dominus et si in peccatis sit dimittentur ei
cura quesumus redemptor noster gratia sancti
spiritus languores istius infirmi frātr̃is nostri.
R. et sua sana vulnera: eiusq̃ dimitte peccata:

Ordo ad iungendū infirmos.

atq; dolores cunctos cordis & corporis ab eō expelle: plenamq; ei interius exteriusq; sanitatē restitue: vt ope mīe tue sanatus ad pristina pietatis tue reparetur officia. Per xpm dñm nrm. Amen.

Omnipotens sempiterne de? (Oratio. Ofo. qui subuenis in periculis & in necessitate laborantibus: maiestatem tuā suppliciter exoramus vt mittere digneris sanctū angelū tuum raphaelem qui famulū tuū in angustijs et in necessitatibus laborantem consolationib? attollat quibus et de presenti consequat̃ auxiliū: et eterna remedia cōprehendat. Per xpm dñm nrm. Amen.

Deus qui famulo tuo ezechie. (Oratio. Ofo. ter quinos annos ad vitam donasti: ita et hūc famulū tuū a lecto egritudinis tua potentia erigat ad salutē. Per xpm dñm nostrū. amen.

Respice dñe famulū tuū in (Oratio. Ofo. infirmitate sui corporis laborantē: et aīaz refoue quam creasti: vt castigationibus emendatus continuo se sentiat tua medicina saluatum. Per christū dominū nostrū. amen. Oratio. Ofo.

Deus qui facture tue pio semper dominaris affectu: inclina aurē tuā supplicationibus nostris: et famulū tuū ex aduersa valitudine corporis laborantē placatus respice. & visita in salutarī tuo ac celestis gratie presta medicinam. Per

Virtutū celestīū (xpm dñm nrm. Oratio. Ofo. deus: qui ab humanis corporib? omnē languorem & infirmitatem precepti tui potestate de

Ordo ad inungēdū infirmos.

pellis: adesto propicius huic famulo tuo: ut fugat infirmitatib⁹: & viribus receptis: nomē sanctus tuū instaurata p̄tinus sanitate benedicat. Per

Domine sacte (xpm dñm nostrū. Orem⁹. pater om̄ps eterne deus: qui fragilitatem humane cōditionis nostre infusa virtutis tue dignatione confirmas: ut salutarib⁹ remedijs pietatis tue corpora nostra & mēbra vegetent: super hūc famulū tuū. R. propiciatus intende: ut omni necessitate corporee infirmitatis exclusa: gr̄a in eo pristina sanitatis p̄fecte reparetur. Per xpm dñm nostrū. Hic cōfitear infirm⁹. postea absolua tur sic a singulis & scdm quosdā osculet a cūctis.

Notandū est qd licet sacerdos possit de facto absoluerē infirmū in articulo mortis ab oībus peccatis suis. tñ si aliquis casus occurrat in cōfessione a quo ip̄e sacerdos cū alias de iure absoluerē non possit: inungendū est infirmo qd cū cōualuerit p̄sentet se illi confiteri. qui cū de iure vel cōsuetudine in hac parte absoluerē debeat. receptur⁹ ei⁹ mandata & satisfactorius nā alias reincidit in eādem sententia: quā p̄ius sustinuit. **D**einde audita confessione infirmi: & factis interrogatiōib⁹ expedientibus iniūgat sacerdos infirmo qd si qd iniuste alieni habuerit: vel si quē iniuste leserit seu dāpnauerit: reddat & satisfaciāt si valeat sin autē venia: humiliter postulet. **A**t tamē nō iniūgat ei sacer. aliquā penitentiā sed dicat ei benigne hoc modo. **E**cce tu tot et talia peccā cōmisisti p̄ q̄b⁹

Ordo ad inungēdū infirmos.

Si tu esses san⁹: talē penitentiā agere deberes vsq^q
ad tale temp⁹. Innotescēdo ei illā penitentiā ī spe
ciali. Sed quia infirm⁹ es: & forte vita tua ad hoc
peragendū extendere nō valeat. Ideo nō iniūgo
tibi aliquā penitentiā. Volo tñ q^d si p hanc infir
mitatē forte discesseris facias talē elemosinā vel
saltez ad minus iniūgas amicis tuis vel executo
ribus tuis ipsā facere ex pte tua pro ipsa peniten
tia. Assignādo ipsam elemosinā in spāli. Si autē
cōualueris penitentiā quā tibi notificaui adīple
as vel iterū hūiliter de nouo redeas ad cōfessionē
vel michi. vel alij q^d tibi absolutionis bñficiuz in
hac pte de iure cōferre valeat & debeat. Et cōcedo
tibi. q^d oēs indulgentie quoz uncūq^q platorū tibi
cōcesse. seu qualitercūq^q cedēde. eozūq^q bñdictio
nes. oēs aque bñdicte aspsiones. deuote pectoris
tui tūsiones cordis tui contritiōes. ista cōfessio et
oēs alie cōfessiōes tue deuote. omnia ieiunia: absti
nentie: elemosine: vigilie: discipline: orōnes: & p
egrinatiōes: et oīa alia bona q^d fecisti vel facies: &
omnia mala que pro deo siue iniuste sustinuisti vl
sustinebis. Passio saluatoris domini nostri iesu
christi. meritaq^q beate et gloriose virginis marie
et omnium sanctorum aliozū: necnon suffragia
totius ecclesie sancte catholice. cedant tibi in re
missionem istorum et omnium aliozū peccato
rum tuorum in augmentationem meritozū et
consecutionem pzmiozū eternozū. Amē Deide
dicat sacerdos hoc modo. Q. Misereat tui om̃s de⁹.

Ordo ad inungēdū ifirmos.

Si infirm⁹ bullā habeat aplicam de plena abso-
lutione & remissiōe oīm peccator⁹ suoz semel ī ar-
ticulo mortis ꝛcessā. Tūc primo legat sacer. effe-
ctū bulle. Deinde ceteris pact⁹ vt p̄dictū est: fiat

Domin⁹ (tñ eius absolutio sub hac forma.
Iesus xpus pro sua magna pietate te absol-
uat: et ego auctoritate eiusdem dei & dñi nostri ie-
su xpi et beator⁹ aploꝝ petri & pauli: et dñi nostri
domini. R. diuina puidētia sūmi pontificis et
virtute gratie tibi cōcesse et electionis qua me in
tuū cōfessorē elegisti in hac parte michi cōmissa:
absoluo te ab oībus peccat⁹ tuis: de quibus corde
contritus et ore michi confessus es. et ab oīibus
alijs peccatis tuis de quib⁹ si tue occurrerent me-
morie confiteri velles: ab omni fractiōe votoꝝū:
et ab omni omissiōe penitēciarū salutarīū sacra-
mentaliter tibi iniūctarū: et ab omni trāsgressi-
one diuinor⁹ mādatoꝝ tibiq; cōcedo plenā indul-
gentiā oīm pctōꝝ tuoz inquantū clauēs ecclie &
potestas dñi ~~se~~ extendūt. Et si immiscendo
te diuinis sic innouatus es aut vnq̄ fuisse. qđ ali-
quā notā irregularitatis cōtraxisti: vel penā su-
spensiōis inēdicti: seu ex cōmunicatiōis incurri-
sti. eandē auctoritatē tollo et amoueo. tecūq; di-
spenso & sacramētis ecclie te restituo. In nomine
patris & filij & spirit⁹ s̄acti. Amē. Alia absolutio
si infirm⁹ nō hēat bullā aplicā de plena absoluti

Dominus iesus (one & remissiōe pctōꝝ.
xpus qui dixit beato petro ceterisq; discipuli

Ordo ad inungēdū infirmos.

lis suis quodcunq; ligaueritis super terrā erit ligatū et in celis. et quodcunq; solueritis super terrā: erit solutū et in celis. *ipete. R. absoluat ab oībus peccatis tuis. q̄cūq; cogitatione: locutione: operatione. negligēter egisti. atq; a nexib⁹ pctōrū tuorū absolutū perducere dignetur ad regna celorū. Qui uiuit & regnat cū deo patre in unitate spiritus sancti deus. Per omnia secula seculorū*

Deus misericors deus cle. Amen. *Oratio. Mens qui secūdū multitudinē miserationum tuarū peccata per penitentiā deles. & p̄teritorū criminū culpas benigna remissionis cūctas: respice super hūc famulū tuū. R. et remissionē sibi omniū peccatorū suorū tota cordis confessiōe poscentē deprecatus exaudi. renoua in eo piissime pater quicquid fragilitate corruptū: vel quicquid dyabolica fraude viciatus est: et in unitate corporis ecclesie tue mēbrū percepta remissione restitue. Misere dñe gemitū eius misere lachrymarū & non habentē fiduciam nisi in tua misericordia: ad sacramentū reconciliatiōis admit*

Anobis *(te. Per xpm dñm nostrū. Oratio. Qs dñe q̄ sicut publicani precibus & in confessione placatus es: ita ut huic famulo tuo placare dñe: & precibus ei⁹ benign⁹ aspira: ut in confessione flebili permanēs & petitione perpetuam misericordiā tuā celeriter exoret. sacrisq; altaribus restitut⁹ diuino rursus famulatui mancipetur. Per christū dominum nostrū. amē. Oratio.*

Ordo ad inūgēdū īfirmos.

Omnipotēs sempiternē deus: qui per iacobū
aplm tuū induci p̄biteros ecclie: et ungere
oleo infirmos precepisti: presta q̄s: vt digneris p̄
manus nostras hūnc famulū tuū. R. de oleo
sanctificato ungere & bene ✠dicere. hoc autem
quod nos exteri? tua carismata complectimur:
hoc interius spiritualiter tua diuina virtus ac i-
uisibiliter tua malagmata operentur. Per xpm
dñm nostrū. Amen. Notādū tamē est qđ vinctio
non debz finiri ante qđ forma incipiat: nec forma
finiri ante qđ vinctio incipiat. huic p̄cordat dictū
scoti sup. iiii. di. vii. **C**ūc sacerdos accipiat ole-
um infirmoz super pollicē dextrū: et sic cū polli-
ce tangat infirmū oleo sctō. signūz crucis faciēs
super vtrūq; oculū infirmi incipiēdo ad dextrūz
oculū hoc modo dicēs. Per istam sctāz vn ✠cti-
onem & suā pijsimā miam: et per intercessionēz
beate marie virginis et oīm sctoz indulgeat tibi
dominus quicquid peccasti per visum. Amen.
CSemp eū accipiat sacerdos de p̄dicto oleo i-
firmoz et nō ab alio donec oēs seqntes vinctiōes
finiant ad aures. Per istam sanctā vn ✠ctionē
et suā pijsimā miam: et per intercessionē btē ma-
rie virginis & oīm sctoz indulgeat tibi dominus
quicquid peccasti per auditū. Amē. Ad labia. Per
istam sctāz vn ✠ctionē: et suā pijsimā miaz: &
p̄ intercessionē btē marie vginis: & oīz sctoz indul-
geat tibi dñs q̄cquid peccasti p̄ gustū & illicita vba.
Amē. Ad nates dñi. Per istā sctām vn ✠ctionē: &

Ordo ad inligēdū infirmos.
suā piissimā miāz: & p̄ incessionē btē marie virgi-
nis: & oīm sctōz indulgeat tibi dñs q̄cqd peccasti
per odoratū Amē. Man? infirmi sacerdot? debēt
vngi i ptib? exteriorib?: nā et epus vngebat in p-
tibus interiorib?. Man? vero cuiuscūq; alteri? i-
firmi dñt vngi interi?: sup man? dicēs. Per istā
sanctā vn-ctionē: et suā piissimā miāz et per in-
tercessionē btē marie virginis: et oīm sctōz indul-
geat tibi dñs q̄cqd peccasti p tactū & operationē.
Amē. Ad pedes di. Per istā sanctā vn-ctionē. &
suā piissimā miāz: & per incessionē btē marie vir-
ginis & oīm sctōz indulgeat tibi dñs q̄cqd pecca-
sti p incessū pedū. Amē. Ad cor dicēs. Per istā sā-
ctā vn-ctionē et suā piissimā miāz: et p inter-
cessionē beate marie virginis & omniū sanctorū
indulgeat tibi dñs quicqd peccasti per illicitas co-
gitatiōes. Amē. Sup vmbilicū dicens. Per istā
sanctā vn-ctionem et suā piissimā misericor-
diam: et per intercessionem beate marie vir-
ginis. et omniū sanctorū indulgeat tibi domi-
nus quicquid peccasti per ardorē libidinis. amē.
Completio unctionis. In nomine patris et fi-
lij et spiritus sancti. sit tibi hec vinctio ad purifi-
cationem mentis et corporis: et ad munimen et
defensionem contra iacula immundorum spiri-
tuum. Amen. ¶ Sacerdos lauet manus suas cū
sale et aqua in vase quo stuppe olei ponūtur que
igne cremantur. Postea dicat sacerdos hanc ora-
tionem cum Oremus.

Ordo ad infigēdū infirmos.

Domine deus saluator noster qui es vera salus & medicina: a quo omne medicamentū venit: quiq; iacobi apli tui voce nos instruis: vt languidos olei liquore tāgentes tue postulemus misericordiā pietatis: respice ppicius sup hūc famulū tuū. **R.** & quem languor cruciat ad exitū: et viriū defect⁹ trahit ad occasū: medela tue gracie restituas ad salutez. Sana quoq; q̄s dñe oīm medicator febriū: cūctorū languorū cruciat⁹ egritudinūq; et dolorū omniūz dissolue tormēta. vīscerū ac cordiūz interna medica. medullarū quoq; & cogitationū sana discrimina: vīlcerū varietatūq; putredines euacua: cōscientiarū atq; plagarūz obducito cicatrices veteres: imensa q; remoue passionēs. carnis ac sanguinis materiā refozma: delictorūq; cūctorū venia; tribue. sicq; illū pietas tua iugit custodiat: vt nec ad corruptionem aliquādo sanitas: nec ad perditionē nūc te auxiliante perducatur infirmitas: sed fiat illi hec olei sacrati perunctio mortis & morbi atq; lāguoris presentis expulsio: et pctōz omniūz exoptata remissio. Qui cū deo patre viuis & regnas deus. Per omnia secula seclorū. Amen. **C**facta vnctione totalit expedies est vt sacerdos an 2m unionēz inq̄rat ab infirmo an aliq̄ alia pctā sibi ad mēoriā occurrāt: de q̄b⁹ non erat cōfessus. **R.** az posset esse q̄ aut p deuotas orōnes sacerdoti siue aliorū deus cor infirmi illustraret: & daret ei ḡtam veri⁹ & plenū 2fiteri. Et postea introget eū sacer. si re-

Ordo ad inuigēdū ifirmos.

cognoscat corp⁹ & sanguinē dñi nři iesu xpi sic di
cēdo. Frater credis quod sacramētū quod tracta
tur i altari sub forma panis est verū corp⁹ et san
guis dñi nři iesu xpi. Rfideat ifirm⁹ dic. Credo.
Deide cōicet ifirm⁹ nisi pxi⁹ cōicat⁹ fuerit: nisi
de vomitu vel alia irreuerētia p hablt timeat. in
quo casu sacer. dicat ifirmo sic. Frater in hoc ca
su sufficit tibi vera fides et bona volūtas: tantū
crede & māducasti. Isti nō dñt sūere corp⁹ xpi sct⁹
Dū vomit infirmus: non debet sumere corpus.

Christi nisi credit: credēdo fideliter egit.

Ebrius/insanus/erroneus/& male credens

Et pueri corpus: xpi non suscipiant hīs.

Non nisi mente semel: aliq̄s 2municet eger.

Et nota q̄ sacer. ifirm⁹ & cōicand⁹ induet stola.

Hic cōicet ifirm⁹ sacerdote dicēte hoc mō. Corp⁹
dñi nři iesu xpi custodiat corp⁹ tuū & aīam tuā in
vitā etnā. Amē. Deide dicat sacer. sine dñis vo
biscū. sed tm̄ cū Oremus. orōnē seqntē q̄ nō d̄r nī

Domine sacte (sit m̄ qñ ifirm⁹ cōicet. Oro.
pater om̄ps esne de⁹ te fideliter deprecamur:
vt huic fratri nro. R. accipiētī sacrosctm corp⁹ &
sanguinē iesu xpi filij tui dñi nři: tā corporis q̄ aīe
sit salus. Per eūdem dñm nostrū. Orem⁹. Oro.

Deus q̄ pctōres & scelerū onere depressos sacer
dotib⁹ tuis osidere iussisti. De⁹ q̄ discipulis
tuis vt bñ haberēt man⁹ sup ifirmos ponere pce
pisti. De⁹ q̄ p aplos tuos ifirmos sacro oleo unge
re & p eis orare docuisti. De⁹ q̄ per ipositōem ma

Ordo ad inuigendū infirmos.

nus sacerdotū cū tui sancti nominis inuocatiōe
pctā relaxare voluisti: exaudi orationes nostras:
et da huic famulo tuo infirmitatē nōra oppresso:
per hoc sacrū mysteriū quod nos famulos tuos i-
dignos agere voluisti remissionē oīm pctōz. qua-
tinus p hanc olei sacrati vñctionē: et corporis ac
sanguinis tui pceptionē. atq; man⁹ nre impositi-
onem cūcta ei facinora scti spūs gratia relaxent
sanitates aīe & corporis restituant: vt nō plus ei
noceat & scientie reat⁹ sui ad penā q̄ indulgentia
et reconciliatio ad veniā. Per xpm dñm nostrum.
Amē. Si epūs adest absoluat infirmū & dicat has
orationes. sin autē sacerdos hec ppleat. Oratio.

Dominus iesus xpus apud te sit: vt te defē-
dat: intra te sit: vt te reficiat. circa te sit. vt
te cōseruet. ante te sit. vt te deducat. post te sit vt
te iustificet. sup te sit. vt te bñdicat. q̄ cū patre et
spū sctō viuit & regnat de⁹. Per oīa seclā se. amē.

Benedicat te pater / sanet te dei fili⁹ / illumi-
net te spū sct⁹ / corpus tuū custodiat / aīaz
tuam saluet / cor tuūz irradiet / sensū tuū dirigat
et ad supernā vitā te pducatur. qui in trinitate per-
fecta viuit & regnat de⁹. Per oīa seclā scloz. Amē.

Benedicat te deus celi: adiuuet te xpus fili⁹
dei: corpus tuūz in suo sctō seruicio custodi-
ri & cōseruari faciat: mentē tuā illuminet: sensūz
tuū custodiat: gratiam suā ad pfectū aīe tue i te
augeat: ab oīm malo te liberet: dextera sua te de-
fendat. qui sanctos suos semp adiuuat: ipse te ad-
iuuare & cōseruare dignetur. Qui cūz patre & spi

Ordo ad inuigendū infirmos.

ritu scōo uiuit & regnat de⁹. Per omnia secula secu

Benedicat te deus pater qui ī (lorū. Amen.

Principio cūcta creauit. benedicat te dei fili
lius qui de supernis sedibus p nobis saluator de
scendit. benedicat te spiritus sanctus qui in simi
litudinē columbe in iordanis flumine requieuit
in xpō. Ipse te in trinitate sanctificet. quez oēs
gentes venturū expectant. Qui cū patre & spiri
tu sancto uiuit & regnat deus. Per omnia secula se

Benedicat te de⁹ (culorū. Amen. Oremus.

pater custodiat te iesus xp⁹. illuminet te
spiritus sanctus omibus diebus uite tue. confir
met te virt⁹ xpī. indulgeat tibi dñs vniuersa de
licta tua. Qui cū patre & spū scōo uiuit et regnat
de⁹. Per oīa secula seculorū. Amē. Benedicat te
deus pater q te creauit. Amen. Rñdeat & sic p sin
gulas bñdictiones seqntes. Benedicat te dei fili
us. q pro te passus est. Amē. Bñdicat te spūs scūs
qui in te effusus est. amē. Bñdicat te dgo & mater
regis etni. amē. Bñdicant te angeli et archāgeli
pncipat⁹ & potestates. amē. Bñdicant te nouez
ordies angelorū regni celest⁹. amē. Bñdicāt te vi
giti quattuor seniores: q ā te thronū dei sūt. amē
Bñdicāt te pntes & dñatiōes. amē. Bñdicāt te
throni cherubin & seraphī. amē. Bñdicāt te pīar
che & pphē & aplī dñi. ā. Bñdicāt te martyres & cō
fessores. ā. Bñdicāt te monachi & dñes dei. amē
Bñdicāt te celū & terra mare et oīa que in eis sūt
amē. Bñdicant te sol et luna: et oīs benedictio q

Ordo ad inligendū īfirmos
est in ſctis ſcripturis ſcripta ſup te veniat amen
Quod iſe preſtare dignetur. Qui cum patre et ſpū
ſācto vivit & regnat de⁹ in ſecula ſeculorū. Amen.
Sciendū eſt autē qđ nō licet alicui miniſtrare
ſacramentū vñtionis extreme niſi tñ ſa
cerdoti. Un ſi aliquis nō ſacer. attēptaret hoc fa
cere: nichil faceret & ſecrato. **L**oca ūo vngēda
ſūt ſupradicta & nō alia niſi ī mutelatis ī qđ dñt
vngi loca mag⁹ ppiā. **E**t notādū qđ ſi ſacer. a
liquib⁹ partib⁹ in ſc̄tis alijs reſtātib⁹ ad vngen
dū defecerit. ptes tñ vñcte nō ſūt iterato vngen
de: ſz q̄ reſtant vñctiōes vngēde: per ſacerdotē a
liū aliū ſunt cōplende. Poſteſt eñ ſacer. vno cleri
co pſite īfirmū vngere: & etiā ſñ clerico ī neceſſita
tis articlo. **M**oneāt frequē ſacer. parrochiā ſos
ſuos qđ oēs. xiiij. annorū & amplius ſe exhibeāt ad
ſacramētū vñtionis extreme ſuſcipiēdū qñ me
tus mort⁹ iminet. **D**oceāt etiā eos qđ hoc ſacra
mentū licite pōt iterari ſine aliqua īiuria. Unde
quotiēs hō ſualuerit: & noua īfirmitas īfrato ſup
uenerit ex qua fuerit metus mort⁹ pōt idēz hō ī
vnaquaqz h̄mōi infirmitate vngi. In eadez quo
qz infirmitate hoc ſacramētū iterari pōt: nā ī egrī
tudīe diuturna debet fieri: qñ videt adducere ad
mortē. **S**i illū articulū euadat eadez infirmī
tate durāte: etiam poſtea ad ſtatū ſimilez reduce
tur itēz pōt iungi: qz ali⁹ eſt īfirmitat⁹ ſtat⁹: licz
ſit eadē īfirmitas. Et ſi aliqz poſt hoc ſacramētū
ſualuerit nichilomin⁹ ad op⁹ ſiugale & ad oē op⁹

Ordo ad inuigendū infirmos.

honestū licite poterit reuerti. **H**oc sacramentū nō est referendū eūtib⁹ ad bellū: vel duellū: nec peregrinis aut nauigantib⁹ vel hijs q̄ statim occidendi sūt: q̄ talis mors non iminet ex defectu nature.

Similit̄ pueri frenetici: furiosi v̄l aliq̄ alij huiusmōi alienationē mentis paciētes. eo qd̄ debitā discretionē deuotiōis et de penitentie nō habeāt ad hoc sacramentū nō admittāt nisi forte frenetici furiosi v̄l amentes ī sana mente constituti hoc sacramentū petierit: v̄l alias ante huiusmōi passiōez seu alienationē de sua salute fuerint solliciti. tūc nichilomin⁹ consulitur hoc sacramentū eis fiducia liter ministrari. **I**nstitutioe lābeth pechm̄ sic scribit̄ in ultimo casu. **N**ota qd̄ tpe interdicti nō debz referri sacramentū vñctiōis extreme nec alia sacramenta exceptis bapt. confirmatiōe pñia & viatico existēte ī articulo mortis tūc referendo.

Ordō in agenda mortuoz cu3 aīa in agonia fuerit et in dissolutione sui a corpore laborauerit. conueniāt fratres & commendent aīam suā xpo. Antiphona. *Subuenite sancti dei occurrite angeli domini suscipientes animā eius offerentes eam in conspectu altissimi.* Kyrieleyson. Xp̄leyson. Kyrieleyson. Pater noster. Oramus.

Tibi domine commendamus animā famuli tui. R. vt defunctus seculo tibi viuāt et que pro fragilitate mūdane conuersationis peccata admisit tu venia misericordissime pietatis absterge. Qui viuis & regnas cū deo p̄te. Orēm⁹.

Recomendationes:

Misericordiam tuam domine sancte pater
omnis eterne deus pietatis effectum rogare pro
alijs cogimur qui pro peccatis nostris supplicare
nequaquam sufficimus tamen de tua confisi gratui-
ta pietate et solita benignitate clementiam tuam
deprecamur: ut animam famuli tui. A. ad te reuer-
tentem cum pietate suscipias. Assit ei angelus testa-
menti tui michael. et per manus sanctorum tuorum
inter sanctos et electos tuos in sinibus abrahe:
ysaac et iacob patriarcharum tuorum eam colloca-
re digneris: quatinus liberata de principibus te-
nebrarum et de locis penarum. nullis iam primeve
natiuitatis vel ignorantie aut proprie iniquita-
tis seu fragilitatis confundatur erroribus: sed po-
tius agnoscatur a tuis. et sancte beatitudinis re-
quie perfruatur ut cum magni iudicii dies adue-
nerit inter sanctos et electos tuos resuscitatus
gloria manifeste contemplationis tue perpetuo
sacietur. Per christum dominum nostrum. Amen.

Iuxta exitum israel de egypto: domus iacob de po-
pulo barbaro Facta est iudea sanctificatio
eius: israel potestas eius. Mare vidit et fugit: ior-
danis conuersus est retrorsum. Montes exultaue-
runt ut arietes: et colles sicut agni ouium. Quid
est tibi mare quod fugisti: et tu iordanis quia con-
uersus es retrorsum. Montes exultastis sicut ari-
etes: et colles sicut agni ouium. A facie domini
mota est terra: a facie dei iacob. Qui conuertit pe-
tram in stagna aquarum: et rupem in fontes aquarum

Recomendationes:

Non nobis domine non nobis: sed nomini tuo
da gloriam. Super misericordia tua et veritate
tua: nequando dicant gentes ubi est deus eorum
Deus autem noster in celo: omnia quecumque vo-
luit fecit. Simulacra gentium argentum et au-
rum. opera manuum hominum. Oshabent & nō
loquentur. oculos habent et non videbunt. Au-
res habent et non audient: nares habent et non
odorabunt. Manus habent et non palpabunt: pe-
des habent et non ambulabunt. non clamabunt
in gutture suo. Similes illis fiant qui faciunt ea:
et omnes qui confidunt in eis. Domus israel
speravit in domino: adiutor eorum et protector
eorum est. Domus aaron speravit in domino: ad-
iutor eorum et protector eorum est. Qui timent
dominū speraverūt in domino. adiutor eorum & protector eorum
est. Dominus memor fuit nostri: et benedixit no-
bis. Benedixit domui israel: benedixit domui aa-
ron. Benedixit omnibus qui timent dominum:
pusillis cum maioribus. Adiciat dominus super vos:
super vos et super filios vos. Benedicti vos a domi-
no: qui fecit celum et terram. Celum celi domi-
no: terram autē dedit filiis hominum. Non mor-
tui laudabunt te domine: neque omnes qui descē-
dunt in infernum. Sed nos qui vivimus benedi-
cimus domino: ex hoc nunc et usque in seculum.
Suscipiat te christus qui vocavit te et in sinu a-
brahe angeli deducant te. Kyrieleyson. Xp̄e ley-
son. Kyrieleyson. Pater noster. Oremus.

Reccōmendationes.

Omnipotens sempiterne deus qui humano corpori animam ad similitudinem tuam inspirare dignatus es dum te iubēte puluis in puluerem reuertitur tu ymaginem tuam cum sanctis et electis tuis eternis sedibus p̄cipias sociari eam reuertentem de egypti partibus blande leuiterq; suscipias et angelos tuos sanctos ei obuiam mittas viamq; illi iusticie demonstra et portas glorie tue aperi. Repelle quesumus ab ea omnes p̄ncipes tenebrarum et agnosce depositum fidele quod tuū est suscipe domine creaturaz tuā non ex dijs alienis creataz: sed a te solo deo viuo et vero quia non est alius p̄ter te domine (non est secundū opera tua. Retifica clementissime deus animam serui tui & clarifica eam in multitudine misericordie tue. Ne memineris q̄sum? domine iniquitatum eius antiquarū et ebrietatuz eius quas suscitauit furoz mali desideris. Licet enim peccauerit tamen te nō negauit: sed signo fidei insignitus te qui omnia et eum inter omnia fecisti fideliter exorauit. Qui viuis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen.

Dilexi: quoniam exaudiet dominus: vocem orationis mee. Quia inclinauit aurem suam michi: et in diebus meis inuocabo. Circūderunt me dolores mortis: et pericula inferni inuenerunt me. Tribulationez et dolorem inueni: et nomē dñi inuocaui. O dñe libera animā meā misericors dñs et iustus: et deus noster miseret.

Recomendationes.

Custodiens paruulos dñs: humiliatus sū & liberauit me. **C**onuertere aīa mea in requiē tuā: qđ dñs bñfecit tibi. **Q**uia eripuit aīam meā de morte: oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu.

Redidi (Placebo dñs: in regione viuorū. propter quod locut⁹ sū: ego autē humiliat⁹ sum nimis. **E**go dixi in excessu meo: omnis homo mēdax. **Q**uid retribuā dñs: pro omib⁹ que retribuit michi. **A**licē salutaris accipiā: & nomē dñi inuocabo. **V**ota mea dñs reddā corāz omī poplo eius: preciosa in conspectu dñi mors sanctorū ei⁹. **O** dñe qđ ego seruus tuus: ego seru⁹ tu⁹ & fili⁹ ancille tue. **D**irupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiā laudis: & nomen dñi inuocabo. **V**ota mea dñs reddā in cōspectu omnis populi eius: in atrijs

Laudate (Dom⁹ dñi ī medio tui hierusalē. dñm omnes gentes: laudate eū omnes poplī.

Quāz firmata est super nos misericordia eius: et

Confitemini (Veritas dñi manet in eternū. dñs qm̄ bonus: qm̄ in seculūz misericordia eius. **D**icat nūc israel qm̄ bonus: qm̄ in seculum miā eius. **D**icat nūc dom⁹ aaron: qm̄ in seculūz misericordia ei⁹. **D**icāt nūc qđ timent dñm: qm̄ ī seculū miā eius. **D**e tribulatione iuocaui dñm: & exaudiuit me in latitudine dñs. **D**ñs michi adiutor: non timebo qđ faciat michi homo. **D**ñs michi adiutor: & ego despiciā inimicos meos. **B**onū est confidere in dñs: qđ confidere in homine. **B**onū est sperare in dñs: qđ sperare in principibus.

Recomendatiões.

Omnes gentes circuiuerunt me: & in nomine domini quia ultus sum in eos. Circūdantes circūdederunt me: et in nomine domini: quia ultus sum in eos. Circūdederunt me sicut apes et exarserunt sicut ignis in spinis: & in nomine domini quia ultus sum in eos. Impulsus euersus sum ut caderem: et dominus suscepit me. Fortitudo mea et laus mea dominus: et factus est michi in salutem. O exultationis et salutis in tabernaculis iustorum. Dexterā dñi fecit virtutē dexterā dñi exaltauit me: dexterā dñi fecit virtutē. Nō moriar sed viuā: et narrabo opera dñi. Castigans castigauit me dñs: et mortui non tradidit me. Aperite michi portas iusticie & ingressus in eas cōfitebor dño: hec porta dñi iusti intrabūt in eas. Cōfitebor tibi qm̄ exaudisti me: et fact⁹ es michi in salutē. Lapidem quē reprobauerūt edificātes: hic fact⁹ est in caput anguli. A dño factū est istud: & est mirabile in oculis nostris. Hec est dies quā fecit dñs exultemus & letemur in ea. O dñe saluū me fac O dñe bñ prosperare: bñdictus q̄ venit in nomine dñi. Bñdiximus vobis de domo dñi deus dñs: et illuxit nobis. Cōstituite diē solēpnez in cōdensis vsq; ad cornu altaris. Deus meus es tu & cōfitebor tibi: deus meus es tu & exaltabo te. Cōfitebor tibi qm̄ exaudisti me: et fact⁹ es michi in salutē. Cōfitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄ in seculū mīa eius.

Beati imaculati in via: qui ambulant in lege dñi. Beati qui scrutant̄ testimonia eius

Recomendationes.

in toto corde exquirunt eum. Quoniam qui operantur iniquitatem. in vijs eius ambulauerunt. Tu mandasti: mandata tua custodiri nimis. Utinam dirigantur vię mee: ad custodiendas iustificatiões tuas. Tunc non confundar: cum persperero in omnibus mandatis tuis. Confitebor tibi in directiōe cordis: in eo quod didici iudicia iustitię tue. Iustificationes tuas custodiā: nō me derelinquas usquequaque. In quo corripit adolescētior viā suā: in custodiendo sermones tuos. In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mandatis tuis. In corde meo abscondi eloquia tua: ut non peccet tibi. Benedictus es domine: doce me iustificatiões tuas. In labijs meis: pronūciaui omnia iudicia oris tui. In via testimoniorum tuorum delectatur sū: sicut in omnibus diuicijs. In mandatis tuis exercebor: et considerabo vias tuas. In iustificatiōib⁹ tuis meditabor: nō obliuiscar.

Retribue seruo tuo: viui. (sermones tuos. Effica me et custodiam sermones tuos. Reuela oculos meos: et considerabo mirabilia de lege tua. Incola ego sū in terra: nō abscondas a me mandata tua. Occupauit animā meā desiderare iustificationes tuas: in omni tempore. Increpasti superbos: maledicti qui declinant a mandatis tuis. Aufer a me opprobriū et contemptū: quia testimonia tua exquisiui. Et enim sederunt principes et aduersum me loquebantur: seruus autem tuus exercebatur in iustificationibus tuis. Quam et testimonia tua meditatio mea est: et siliū meū iustificatiões tue

Recomendationes.

Adhesit pavimento anima mea: vivifica me secundum
verbum tuum. Vias meas enunciaui & exaudisti me
doce me iustificationes tuas. Quia iustificationum
tuarum instrue me: & excercebor in mirabilibus tuis
Dormitavit anima mea propter tedio: confirma me in ver
bis tuis. Quia iniquitatis amove a me: et de lege
tua miserere mei. Quia veritatis elegi: iudicia
tua non sum oblitus. Adhesi testimoniis tuis domine:
noli me confundere. Quia mandatorum tuorum cucur
ram. **U**gem pone mihi (ri: cum dilatasti cor meum.
Domine via iustificationum tuarum: & exquiram
eam semper. Da michi intellectum & scrutabor legem
tuam: & custodiam illam in toto corde meo. Neduc me
in semita mandatorum tuorum: quia ipsam volui. In
clina cor meum in testimonia tua: & non in avariciam
Auerte oculos meos ne videant vanitates: in via
tua vivifica me. Statue seruo tuo eloquium tuum:
in timore tuo. Amputa opprobrium meum quod suspi
catus sum: quia iudicia tua iocunda. Ecce concupi
ui mandata tua: in equitate tua vivifica me. Et
veniat super me misericordia tua domine: salutare tuum secundum
eloquium tuum. Ut respondebo exprobandis mi
chi verbum: quia speravi in sermonibus tuis. Et ne
auferas de ore meo verbum veritatis ultroque:
quoniam in iudiciis tuis super speravi. Et custodiam legem tu
am semper: in seculum & in seculum seculi. Et ambula
bam in latitudine: quoniam mandata tua exquirui. Et lo
quebar de testimoniis tuis in conspectu regum: & non
confundebar. Et meditabar in mandatis tuis: que

Recomendationes.

dilexi. Et leuaui manus meas ad mandata tua
que dilexi: & exerceboꝝ in iustificationibus tuis.

Memor esto verbi tui seruo tuo: in quo michi
spem dedisti. Hec me consolata est in humi-
litate mea: quia eloquiũ tuũ viuificauit me. Su-
perbi iniqui agebant vsq; quaꝝ: a lege aut tua nõ
declinaui. Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ a seculo dñe
et consolatus sum. Defectio tenuit me: pro pctõ
ribus derelinquẽtibus legẽ tuã. Cantabiles mi-
chi erant iustificatiões tue: in loco peregrinatio-
nis mee. Memor fui nocte noĩs tui dñe: et custodi-
ui legem tuã. Hec facta est michi: quia iustificati-
ones tuas exq̃siui. Porcio mea dñe: dixi custodire
legem tuã. Deprecatus sũ faciem tuã in toto cor-
de meo: miserere mei scdm eloqum tuũ. Cogita-
ui vias meas: et cõuertĩ pedes meos in testimõia
tua. Paratus sũ & non sum turbatus: vt custodiã
mandata tua. Eunes peccatoꝝũ circũplexi sunt
me: et legeꝝ tuã non sum oblitus. Media nocte sur-
gebam ad cõfitendũ tibi: super iudicia iustifica-
tionis tue. Particeps ego sũ oĩm timentiuꝝ te: et
custodientiũ mãdata tua. Misericordia tua dñe
plena est terra: iustificationes tuas doce me.

Bonitatem fecisti cum seruo tuo dñe: secun-
dum verbũ tuũ. Bonitatem & disciplinã &
scientiã doce me: quia in mandatis tuis credidi.
Priusq̃ humiliarer ego deliqui: ppter ea eloquũ
tuum custodiui. Bonus es tu: et in bonitate tua
doce me iustificationes tuas. Multiplicata est su-

Recomendationes.

per me iniquitas superborum: ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua. Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legem tuam meditatus sum. Bonus michi quia humiliasti me: ut discam iustificationes tuas. Bonus michi lex oris tui: super milia auri & argenti. Manu tue domine fecerunt me et plasmauerunt me: da michi intellectum ut discam mandata tua. Qui timent te videbunt me & letabuntur: quia in verba tua supersperavi. Cognoui domine quia equitas iudicia tua: & in veritate tua humiliasti me. Fiat misericordia tua ut consoletur me: secundum eloquium tuum seruo tuo. Veniant michi miserationes tue & vitam: quia lex tua meditatio mea est. Confundantur superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt in me: ego autem excercebor in mandatis tuis. Converterant michi timentes te: et qui nouerunt testimonia tua. Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis: ut non confundar.

Defecit in salutare tuum anima mea: & in verbum tuum supersperavi. Defecerunt oculi mei in eloquium tuum: dicentes quando consolaberis me. Quia factus sum sicut vter in pruna: iustificationes tuas non sum oblitus. Quot sunt dies serui tui: quando facies de persequentibus me iudicium. Narrauerunt michi iniqui fabulationes: sed non ut lex tua. Omnia mandata tua veritas: inique persecuti sunt me adiuua me. Paulominus consummauerunt me in terra: ego autem non dereliqui manda

Recomendationes.

ta tua. Scdm miam tuā viuifica me: & custodias
testimonia oris tui. In eternū dñe: verbum tuū
permanet in celo. In generatione & generatio-
nem veritas tua: fundasti terram et permanet.

Ordinatione tua perseverat dies: qm omnia ser-
uiunt tibi. Nisi qđ lex tua meditacio mea est: tūc
forte perissē in humilitate mea. In eternū non
obliuiscar iustificationes tuas: quia in ipsis viu-
casti me. Tuus sū ego saluū me fac: qm iustifica-
tiones tuas exq̄siui. Me expectauerūt pctōres vt
perderent me: testimonia tua intellexi. Omnis cō-
sūmationis vidi finē: latū mandatū tuū nimis.

Quomodo dilexi legeꝝ tuā domine: tota die
meditatio mea est. Super inimicos meos
prudenter me fecisti mandato tuo: quia in eter-
num michi est. Super omnes docentes me intel-
lexi: quia testimonia tua meditatio mea est. Su-
per senes intellexi: quia mandata tua quesui.
Ab omni via mala prohibui pedes meos: vt cu-
stodiam verba tua. A iudicijs tuis non declina-
ui: quia tu legem posuisti michi. Quam dulcia
faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo.
A mandatis tuis intellexi: propterea odiui om-
nem viam iniquitatis. Ducerna pedibus meis
verbum tuum: et lumen semitis meis. Iuravi et
statui: custodire iudicia iusticie tue. Humiliatus
sum vsq̄quaq̄ domine: viuifica me secundum
verbum tuum. Voluntaria oris mei beneplaci-
ta fac domine: et iudicia tua doce me.

Recomendationes.

Anima mea in manib⁹ meis semper: et legē tuā non sum oblitus. **P**osuerūt pctōres laqueuz michi: et de mādatīs tuis nō erraui. **N**on ereditate acquisiui testimonia tua in eternū: quia exultatio cordis mei sunt. **I**nclinaui cor meū ad faciēdas iustificatiōes tuas in eternū: propter retributio-

Iniquos odio habui: et legem tuā (nem. dilexi. **A** diutor & susceptor meus es tu: & in verbum tuū supersperaui. **D**ecline a me maligni: et scrutabor mādata dei mei. **S**uscipe me secū dum eloquiū tuū & viuā: & nō confundas me ab expectatione mea. **A**diuva me & saluus ero: & meditabor in iustificatiōib⁹ tuis semp. **S**preuisti oēs discedentes a iudicijs tuis: quia iniusta cogitatio eorū. **P**reuaricantes reputaui omnes peccatores terre: ideo dilexi testimonia tua. **C**onfige timore tuo carnes meas: a iudicijs em̄ tuis timui. **E**cce iudiciū & iusticiā: non tradas me calūpniātib⁹ me. **S**uscipe seruū tuū in bonū: non calūpniētur me supbi. **O**culi mei defecerūt in salutare tuū: et ī eloqū iusticie tue. **A**c cū seruo tuo scdm mīam tuam: et iustificatiōes tuas doce me. **S**eruus tu⁹ sum ego: da michi intellectū vt sciam testimonia tua. **T**empus faciendi dñe: dissipauerunt legem tuā. **I**deo dilexi mādata tua: super aurū & topazion. **P**ropterea ad oīa mandata tua dirigebar: **M**irabilia te (oēm viā iniquā odio habui. **T**estimonia tua domine ideo scrutata est ea anima mea. **D**eclaratio sermonū tuorū illuminat:

Recomendationes.

et intellectū dat paruulis. Os meum aperui et
attraxi spiritum: quia mandata tua desiderabā.
Aspice in me & miserere mei: scdm iudiciū diligē
cium nomen tuum. Gressus meos dirige secun
dum eloquium tuum: et non dominetur mei om
nis iniustitia. Redime me a calumniis hominum:
vt custodiā mandata tua. Faciem tuam illumi
na super seruum tuum: & doce me iustificationes
tuas. Spiritus aquarum deduxerunt oculi mei: q̃a
non custodierūt legem tuam. Iustus es domine:
et rectum iudiciū tuum. Mandasti iustitiam
testimonia tua: & veritatem tuam nimis. Tabe
scere me fecit zelus me⁹. quia obliti sunt verba tua
inimici mei. Ignitum eloquium tuum vehemē
ter: et seruus tuus dilexit illud. Adolescētul⁹
sum ego. & contemptus. iustificationes tuas nō sum ob
litus. Iustitia tua iustitia in eternum: et lex tua
veritas. Tribulatio et angustia inuenerunt me:
mandata tua meditatio mea est. Equitas testi
monia tua in eternum: intellectum da michi & vi

Quamāui in toto corde exaudi me (ua⁹.
dñe: iustificatiōes tuas requirā. Quamāui
ad te saluū me fac: vt custodiā mandata tua. Pre
ueni in maturitate et clamāui: et in verba tua su
persperaui. Preuenerūt oculi mei ad te dilucto
vt meditarer eloq̃a tua. Vocē meū audi secundū
mīaz tuā dñe: & secundū iudiciū tuū viuifica me
Appropinquauerunt persequentes me iniquita
ti: a longe autē tua longe facti sūt. Prope est tu do

Recomendationes.

mine: et omnes vie tue veritas. **I**n initio cognoui
de testimonijs tuis: quia in eternum fundasti ea.
Aide humilitatem meam & eripe me: quia legem tuam
non sum oblitus. **I**udica iudicium meum & redime me
propter eloquium tuum viuifica me. **L**onge a peccato-
ribus salus: quia iustificationes tuas non exarsie-
runt. **M**isericoe tue multe dñe: scd iudicium tuum
viuifica me. **M**ulti q̄ persequuntur me & tribulant
me: a testimonijs tuis non declinaui. **A**idi puari
cantes & tabescebant: quia eloquia tua non custodie-
runt. **A**ide quoniam mandata tua dilexi domine
in misericordia tua viuifica me. **P**incipium bo-
rum tuorum veritas: in eternum oia iudicia iusticie tue
Pincipes persecuti sunt me gratis: et a ver-
bis tuis formidauit cor meum. **E**t ab eo ego
super eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa
Iniquitate & odio habui & abhominatus sum: legem
autem tuam dilexi. **S**epties in die laudem dixi tibi:
super iudicia iusticie tue. **P**ax multa diligetibus
legem tuam: et non est illis scandalum. **E**xpectabam
salutare tuum domine: et mandata tua dilexi. **C**u-
stodiuit anima mea testimonia tua: et dilexit ea
vehementer. **S**eruauim mandata tua et testimo-
nia tua: quia omnes vie mee in conspectu tuo. **A**p-
propinquet despectus meus in conspectu tuo dñe:
iuxta eloquium tuum da michi intellectum. **I**nter
postulationem meam in conspectu tuo: scdm eloquium
tuum eripe me. **A**ructabunt labia mea hymnorum
cum docueris me iustificationes tuas. **P**onunt

Recomendationes.

ciabit lingua mea eloquium tuum: quia omnia mandata tua equitas. Fiat manus tua ut saluet me: quoniam mandata tua elegi. Concupiui salutare tuum domine: et lex tua meditatio mea est. Quiescat anima mea et laudabit te: et iudicia tua adiuvabunt me. Erravi sicut ovis que peristi: quere servum tuum domine: quia mandata tua non sum oblitus. *Añ. Chorus angelorum te suscipiat et in sinu abrahe te collocet: et cum lazaro quodam paupere eternam habeas. Requiem eternam dona eis dñe. Et lux perpetua luceat eis. Kyrieleyson. Xp̄e leyso. Kyrieleyson. Pater n̄r. Q̄rem? Dñe.*
O tri vulneris novitate percussus et quodammodo cordibus sauciatus: misericordiam tuam mundi redemptor flebilibus vocibus imploramus: ut cari nostri animam ad tuam clementiam qui fons pietatis es reuertentem: blande leniterque suscipias. et quas illa ex carnali commotione contraxit maculas: tu deus inolita bonitate clementer deleas: pie indulgeas: oblivioni imperpetuum tradas: atque hanc laudem tibi cum ceteris reddituram: et ad corpus quandoque reversuram / sanctorum tuorum cetibus aggregari precipias. Qui cum deo patre et spiritu sancto vivis et regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen.
Hic roget sacerdos circumstantes orare pro eo. Pater noster. Et ne nos inducas in tentationem Requiem eternam dona eis domine. Et lux perpetua luceat eis. Anima eius in bonis demoret.

Recomendationes.

Et semen eius hereditet terram. Non intres in iudiciū cum seruo tuo dñe. Quia non iustificabit in conspectu tuo oīs uiuēs. A porta inferi. Erue dñe aīas eorū. Requiescant in pace. Amen. Dñs

PArtem bea (vobiscū. Et cū. Orem⁹. Dñs. te resurrectionis obtineat vitamq; eternā habere mereatur in celis per te iesu xpe saluator mundi. Qui cū deo patre et spiritu sancto uiuis et regnas deus. Per omīa secula seculorū. Dñs.

Deus cui soli competit medicinam prestare post mortē: presta q̄sum⁹: vt animā famuli tui. A terrenis erutā contagiis: in tue redemptionis parte muneretur. Qui uiuis et regnas. &c. Postea laueſ sacerdos a sacerdotib⁹. Post induat vt ordo exigit: & in feretro ponat & aspgat & icēse

Suscipe dñe aīam (tur. & dicat hec oratio. serui tui quā de ergasculo hui⁹ seculi vocare dignatus es: et libera eam de principibus tenebrarū: et de locis penarū: vt absoluta omnīū vinculis delictorū quietis ac lucis eterne beatitudie perfruat: et inter sc̄tōs & electos tuos in resurrectionis gloria resuscitari mereat. Qui uiuis & regnas deus. Per oīa secula seculorū. Notandum qđ post cōmendationē & munē sic dicendū est Añ.

Requiem eternā dona eis dñe. Et lux perpetua luceat eis. Kyriel. & peleyson. Kyriel. Pater noster. Et ne. Requie etnā. Et lux. Credo vidē. In

AB (terra. A porta. Erue. Dñs vo. Et cū. solue q̄s dñe aīas famulorū famularūq; tu

Recomendationes.

arum ab omni vinculo delictorum ut in resurrectionis gloria inter sanctos & electos tuos resuscitati respirēt. Per xpm dñm nřz. Amē. Requiescāt in pace. Amē. In processione pro mortuo aspergat corp⁹ et oret⁹ p eo cū psalmo. Deprofundis. ac. Kyriel. xpel. Kyriel. Pater noster. Et ne nos. Requiescāt. Credo videre. A porta iheri. Requiescant in pace. Dñs vobiscū. Quem. O. Omnis seipiterne deus. o. Inclina dñe. o. Quiesum⁹ dñe p tua. o. Absolve. o. Fidelium de⁹ oīz conditor. Tūc deportet⁹ ad eccliaz cū R. Libera me dñe. cū ecclie appropinquauerit dicatur Antiphona.

A paradisu deducāt te angeli i tuo ad

uentu suscipiāt te martyres & pducāt te in ciuitate

Kyriel. xpel. Kyriel. Pat

tate sanctaz hierusalē. ps. Misere. (nt. Et ne. Requiescāt. Credo vidē. A porta. Dñs vobiscū. Quem. o. Omnis seipiterne de⁹ cui nunq sine spe. o. Fidelium de⁹. Et cū deportet⁹ corp⁹ ad eccliaz incipiat R. Libera me. vel cū oib⁹ rñsorijis sequenti b⁹ si tps fuerit plixū incipiēdo ad primū R. oib⁹ p cantat⁹ repetāt si necessitas fuerit. & cū ecclie ap

Vigilie mortuorum.

ppiquauerit cātes R. Libera me. cū ā. In para-

disū. si p. .cz Kyrie. xpel. Ky-
riel. Pater noster. De modo

dicēdi ex q̄as defūctor. An. Placebo. Euouae.

Qlexi qm̄ exaudiet dñs: vocē oza. (ps.
tionis mee. Quia inclinauit aurē suā
michi: et in dieb⁹ meis inuocabo. Cir-
cū dederūt me dolores mortis: & pericla
infernī iuenerūt me. Tribulatōe & dolorē iueni
& nomē dñi iuoca. O dñe libera aīā meā miseri-
cor̄s dñs iust⁹: & de⁹ n̄r misere. Custodiens par-
uulos dñs: humiliatus sū et liberauit me. Conuer-
tere anima mea ī requiē tuā: quia dñs bñfecit tibi.
Quia eripuit aīā meā de morte: oculos me-
os a lacrimis. pedes meos a lapsu. Placebo dñs: ī
regione uiuorū. Requiem eternam dona eis do-
mine: et lux perpetua luceat eis. Antiphona.

Placebo dom̄o in regione uiuorū. an.

Ad dñm cū tribularer (ps.
clamaui: & exaudiuit me.

O dñe libera aīā meā a labijs Heu me. Euouae
iniquis: et a lingua dolosa. Quid deē tibi aut qd
apponat tibi: ad linguā dolosā. Sagitte potētis
acute cū carbonibus desolatorijs. Heu michi qā
incolatus meus p̄longatus est: habitauī cū ha-

Vigilie mortuorum.

bitantibus cedar: multum incola fuit anima mea. Quia
hunc quod oderunt pacem erant pacificus: cum loquebar illis
impugnabant me gratis. Requiem eternam. Amen.

E me quia incolatus meus prolonga-

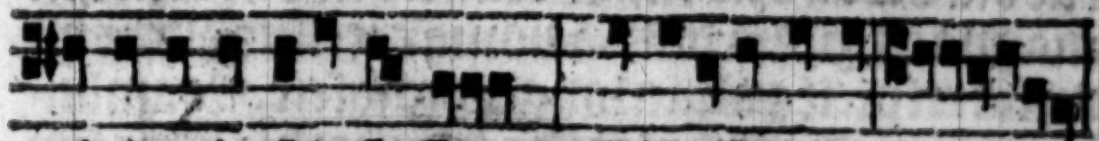

Euauia oculi
los meos in montes

unde veniet auxilium tuum. Dominus. Euoua-
lium michi. Auxilium meum a domino: qui fecit celum et
terram. Non det in commotionem pedem tuum: neque dor-
mitet qui custodit te. Ecce non dormitabit neque
dormiet: qui custodit Israel. Dominus custodit
te dominus protectio tua: super manum dexteram
tuam. Per diem sol non uret te neque luna per no-
ctem. Dominus custodit te ab omni malo: custodiat ani-
mam tuam dominus. Dominus custodiat introitum tuum
et exitum tuum: ex hoc nunc et usque in seculum. Amen.

Dominus custodit te ab omni malo custo-

diat animam tuam dominus. Amen. Si iniquitates. Euoua-

De profundis clamaui ad te domine: domine exaudi
vocem meam. Inclina aures tue intendentes in vocem
deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris domine: domine

Vigilie mortuorum:

quis sustinebit. Quia apud te propiciatio est: et propter legem tuam sustinui te domine. Sustinuit anima mea in verbo eius: speravit anima mea in domino. A custodia matutina usque ad noctem: speret israel in domino. Quia apud dominum misericordia et copiosa: apud eum redemptio. Et ipse redimet israel: ex omnibus iniquitatibus eius. Antiphona.

S

Iniquitates observaueris domine do

mine quis sustinebit. Antiphona. Opera. Euouae. ps.

Confitebor tibi domine in toto corde meo: quoniam audisti verba oris mei. In conspectu angelorum psalla tibi: adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo. Super misericordia tua et veritate tua: quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum. In quacumque die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem. Confiteantur tibi domine omnes reges terre. quia audierunt omnia verba oris tui. Et cantent in visceribus domini: quoniam magna est gloria domini: Quoniam excelsus dominus: et humilia respicit et alta a longe cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis uiuificabis me: et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam: et saluum me fecit dextera tua. Dominus retribuet pro me: domine misericordia tua in seculum: opera manuum tuarum ne despicias. Antiphona.

Vigilie mortuor.

Opera manuum tuarum domine ne despicias

D. A porta inferi. Erue
domine aias eorum. **Añ.**

Magnificata aia tua deus. **Euonae. ps.**
mea domine. Et exultavit spiritus meus in
deo salutari meo. Quia respexit humilitatem an
cille sue: ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes. Quia fecit michi ma
gna qui potens est. et factum nomen eius. Et mi
sericordia eius a progenie in progenies timen
tium. Fecit potentiam in brachio suo: dispersit su
perbos mente cordis sui. Deposuit potentes de
sede: et exaltavit humiles. Et surientes impleuit bo
nis: et diuites dimisit inanes. Suscepit israel pu
erum suum: recordatus misericordie sue. Sicut locutus est
ad patres nostros: abraham et semini eius in secula
Requies eterna dona eis domine: et lux perpetua. **Añ.**

Tuam deus deus poscimus pietatem tuam ut e is

tribuere digneris lucem et quietam mansionem.

Lauda aia (Kyrie. Kyrie. Kyrie. Kyrie. **ps.**
mea domine: laudabo domine in vita mea: psal.

Vigilie mortuorum.

Iam deo meo quod diu fuero. Nolite confidere in principibus. in filiis hominum quibus non est salus.

Exibit spiritus eius et reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cuius deus iacob adiutor eius spes in domino deo ipsius: qui fecit celum et terram mare et omnia que in eis sunt.

Qui custodit veritatem in seculum: facit iudicium iniuriis patientibus dat escam esurientibus.

Dominus soluit compeditos dominus illuminat cecos. Dominus erigit elyptus: dominus diligit iustos. Dominus custodit aduenas: pupillum et viduam suscipiet: et vias peccatorum disperdet.

Regnabit dominus in secula: deus tuus syon in generatione et generationem. Requiem eterna dona eis domine. Et lux perpetua luceat eis. Credo videre bona domini.

In terra viuencium. A porta inferi. Erue domine animas eorum. Domine vobiscum. Et

Deus qui in te (cum spiritu. Oratio. Pro episcopo. Oratio. Apostolicos sacerdotes famulum tuum pontificali fecisti dignitate censeri presta quod sumus: ut quorum vicem ad horam gerebat in terris eorum perpetuo consorcio letetur in celis.

Per dominum nostrum iesum

Omnipotens sancte (christum. Pro sacerdote. Oratio. Opterne deus cui nunquam sine spe misericordie supplicatur: propitiare anime famuli tui sacerdotis: ut qui de hac vita in tui nominis confessione decessit: sanctorum tuorum in numero facias aggregari.

Per dominum nostrum iesum. Pro famulo. Oratio.

Inclina domine aurem tuam ad preces nostras

Vigilie mortuorum.

quibus misericordiam tuam supplices deprecamur: ut animam famuli tui. Quam de hoc seculo migrare iussisti in pacis ac lucis regione constituas: et sancto spiritu tuo iubeas esse consortem. Per dominum nostrum iesum.

O Mnesumus domine (super christum pro familia. Orationes). pro tua pietate miserere anime familie tue: et a contagiis mortalitatis erutam in eterne salvationis partem restitue. Per dominum nostrum iesum.

Miserere quoniam domine (pro benefactoribus. Orationes). ne animabus omnium benefactorum nostrorum defunctorum: et de beneficiis que nobis largiti sunt in terris premia eterna consequantur in celis.

Fidelium (Oratio generalis pro mortuis). deus omnium conditor et redemptor animabus famulorum famularumque tuarum remissionem peccatorum tribue peccatorum: ut indulgentiam quam sepe optauerunt pijs supplicationibus consequantur. Qui vivit.

Verba mea auribus percipe domine: intellige clamorem meum. Introitus. Antiphona. Dirige. Evonae. psalmus. vocis orationis mee: rex meus et deus meus. Quoniam in ad te orabo domine: mane exaudies vocem meam. Mane astabo tibi et videbo: quoniam non des volens iniquitatem tu es. Neque habitabit iuxta te malignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos. Odisti omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes qui loquuntur mendacium. Virum sanguinum et dolosum abhominabit dominus: ego autem in multitudinem misericordie tue. Introibo in domum tuam: adorabo ad templum sanctum tuum in throno tuo.

Vigilie mortuorum.

Domine deduc me in iusticia tua propter inimicos meos: dirige in conspectu tuo viam meam. Quoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est: Sepulchrum patens est guttur eorum: linguis suis dolose agebant iudica illos deus. Decidant a cogitationibus suis secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam irritauerunt te domine. Et letent omnes qui sperant in te: in eternum exultabunt et habitabis in eis. Et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum: quoniam tu benedices iusto.

Domine: ut scuto bone voluntatis tue coronasti nos. Amen.

Dirige domine deus meus in conspectu

ctu tuo viam meam. Amen. Convertere. Evonae.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque ira tua corripias me. Misere mei domine quoniam infirmus sum: sana me domine quoniam conturbata sunt omnia ossa mea. Et anima mea turbata est valde: sed tu domine usquequo. Convertere domine et eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam. Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi. Laboravi in gemitu meo: lauabo per singulas noctes lectum meum lacrymis meis stratum meum rigabo. Turbatus est a furore oculus meus: inueteravi inter

Vigilie mortuorum :

omnes inimicos meos. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei. Exaudiuit dominus deprecationem meam: dominus orationem meam suscepit. Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertantur et erubescant valde velociter. Requiem eternam. amen.

Conuertere domine et eripe animam meam
quonia non est in morte qui memor sit tui. amen. Requiem.

Domine deus meus in te speraui: saluum me fac ex omnibus persequentibus me et libera me. Requiem. Tuouae. ps. do rapiat ut leo animam meam: dum non est qui redimat neque qui saluum faciat. Domine deus meus si feci istud: si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuentibus michi mala: decida me merito ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicus animam meam comprehendat: et conculcet in terra vitam meam: et gloriam meam in puluere deducat. Exurge domine in ira tua: et exaltare in finibus inimicorum meorum. Et exurge domine deus meus in precepto quod mandasti: et synagoga populorum circumdabit te. Et propter hanc in altum regredere: dominus iudicat populos. Iudica me domine secundum iustitiam meam: et secundum innocentiam meam

Uigilie mortuorum.

super me. Consumet nequitia peccatorum: et diriges
iustum scrutans corda et renes deus. Iustum adiutorium
meum a deo: qui saluos facit rectos corde. Deus ius-
dex iustus fortis et patiens: nunquam irascitur per sin-
gulos dies. Quasi conuersi fueritis gladium suum vi-
brabit: arcum suum tetendit et parauit illum. Et in eo
parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus ef-
fecit. Ecce parturit iniusticiam: concepit dolorem et pe-
perit iniquitatem. Ventrum aperuit et effudit eum: et inci-
dit in foueam quam fecit. Conuertere dolor eius in ca-
put eius: et in verticem ipsius iniquitas eius descendet.
Confitebor deo secundum iusticiam eius: et psallam no-
mini domini altissimi. Requiem eternam. Amen.

Quando rapiat ut leo animam meam deus

non est qui redimat neque qui saluum faciat. Versus.
In memoria eterna erunt iusti. Ab auditione mala
non timebunt. Pater noster. Et ne nos. Actio propria.
Protege michi domine: nichil enim sunt dies
mei. Quid est homo quia magnificas eum
aut quid apponis erga eum cor tuum? Visitas eum
diluculo et subito probas illum. Usquequo non par-
cis michi: nec dimittis me ut glutinam saluam meam?
Peccaui. Quid facias tibi o custos hominum? Quare

Vigilie mortuorum.

posuisti me contrarium tibi: et factus sum michi et ipsi
gravis. Cur non tollis peccatum meum: et quare non au-
fers iniquitatem meam? Ecce nunc in pulvere dor-
mio: et si mane me quesieris non subsistam. *Re.*

Credo quod redemptor meus viuit et

in nouissimo die de terra surrecturus

sciet in carne mea a uidebodem.

Saluatorum meum. *Ps. Quis uisus?*

sum ego ipse et non alius et oculi mei

conspiciunt. Saluatorum *Ps. 111.*

Uedet animam meam uite mee: dimittam
aduersum me eloquium meum. Loquar in
amaritudine anime mee: dicam deo. Noli me con-
dempnare. Indica michi: cur me ita iudices?
Ps. 111.

Vigilie mortuorum.

Nunquid bonū tibi videtur si calumpnieris & op-
primas me op⁹ manuum tuarū & cōsiliū impiorū
adiuues? Nunquid oculi carnei tibi sunt: aut si-
cut videt homo & tu videbis? Nunquid sicut dies
hominis dies tui: & anni tui sicut humana sūt tē-
pora? Ut queras iniquitatez meā & peccatū meum
scruteris: et scias quia nichil impiū fecerim: cum
sit nemo qui de manu tua possit eruere. *R. filioz.*

Q. Uilazarum re suscitasti a monu

mēto

feti dū: tu eis do mi ne dōa requi

em Et locū indul gentie. *v. Requiem*

ternā dona eis domi ne. Et locum in. *Leō. iij.*

Quoniam tu dñe fecerūt me: et plasmauerūt
me: totū in circuitu et sic repente precipitas
me. Memento queso q̄ sicut lutum feceris me:
et in puluerem reduces me. Nonne sicut lac mul-
sisti me: & sicut caseū me coagulasti? Pelle et car-
nibus vestisti me: ossibus et nervis cōpegisti me.

Vigilie mortuor:

Vitam et misericordiam tribuisti michi: et visitatio tua custodiuit spiritum meum. *R. filioru.*

Domine quando veneris iudicare

terraz ubi me abscondaza vultu ire

tu e. Quia peccavi mihi in vita mea. *Ps.*

Comissa mea pauesco et ante te erubesco

domine veneris iudicare noli me condempnare.

Quia peccavi mihi. *Ps. In loco. Tuouae. ps.*

Dominus regit me et nichil michi deerit: in loco pascue ibi me collocavit. Super aquam refectionis educavit me animam meam convertit. Oduxit me super semitas iustitie: propter nomen suum. Quia et si ambulauero in medio umbrarum mor-

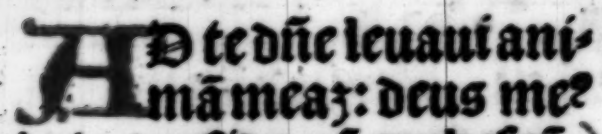

Vigilie mortuorum.

tis: non timebo mala quoniam tu mecum es. Virga tua
et baculus tuus: ipsa me consolata sunt. Parasti
in conspectu meo mensam: aduersus eos qui tribu-
lant me. Impinguasti in oleo caput meum: et calix
meus inebrians quoniam preclarus est. Et misericordia tua domine
subsequetur me: omnibus diebus vite mee. Et ut inhabitem
in domo domini: in longitudinem dierum. Amen.

A loco pascue ibi me collocauit. an.

d te domine leuaui ani-
mam meam: deus meus
in te confido non erubescam. Delicta. Quoniam
neque irrideant me inimici mei: etiam uniuersi qui
sustinent te non confundentur. Confundantur omnes
iniqua agentes: superuacue. Vias tuas domine de-
monstra michi: et semitas tuas edoce me. Dirige
me in veritate tua et doce me: quia tu es deus sal-
uator meus et te sustinui tota die. Reminiscere
miserationum tuarum domine: et misericordiarum tua-
rum que a seculo sunt. Delicta iuuentutis mee: et
ignorantias meas ne memineris. Secundum mi-
sericordias tuas memento mei: tu propter bonita-
tem tuam domine. Dulcis et rectus dominus: propter hoc le-
gem dabit delinquentibus in via. Diriget man-
suetos in iudicio: docebit mites vias suas. Uni-
uerse vie domini misericordia et veritas: requirenti-
bus testamentum eius et testimonia eius. Propter

Vigilie mortuorum

nomen tuum domine propiciaberis peccato meo. multum est enim. Quis est homo qui timet dominum: leges statuit ei in via quas elegit. Anima eius in bonis demorabitur: et semen eius hereditabit terram. Firmamentum est dominus timentibus eum: et testamentum ipsius ut manifestetur illis. Oculi mei semper ad dominum: quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos. Respice in me et miserere mei: quia vnicus et pauper sum ego. Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt: de necessitatibus meis erue me. Vide humilitatem meam et labores meos: et dimitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos quoniam multiplicati sunt: et odio iniquo oderunt me. Custodi animam meam et erue me: non erubescam quoniam speravi in te. Innocentes et recti adhererunt michi: qui sustinuit me. Libera deus israel: ex omnibus tribulationibus suis. Requies eternam dona eis domine: et lux perpetua. Amen.

Quelicta iuuentutis mee et ignorantias me

as ne memineris domine. antiphona. Credo videre. Quouae.

Dominus illuminatio mea et salus mea: (Ps.) quem timebo. Dominus protector vite mee a quo trepidabo. Dum appropiant super me non
h. iiii.

Uigilie mortuorum.

centes: ut edant carnes meas. Qui tribulant me
inimici mei: ipsi infirmati sunt & ceciderunt. Si
consistant aduersum me castra: non timebit cor me-
um. Si exurgat aduersum me periliū: in hoc ego spe-
rabo. Unā peti a dñio hanc requirā: ut inhabitē
in domo dñi oībus diebus vite mee. Ut videā vo-
luntatem dñi: et visitē templū eius. Quā abscon-
dit me in tabernaculo suo in die malorum protegit
me in abscondito tabernaculi sui. In petra exalta-
uit me: et nūc exaltauit caput meū super inimicos
meos. Circuiui & imolaui in tabernaculo ei⁹ ho-
stias vociferationis: cantabo & psalmū dicā dñio
Et exaudi dñe vocē meā qua clamaui ad te: misere-
re mei & exaudi me. Tū ibi dixit cor meū exquirit te
facies mea: faciē tuā dñe requirā. Ne auertas fa-
ciem tuā a me: ne declines in ira a seruo tuo. Ad-
iutor me⁹ esto ne derelinquas me: neq; despicias
me deus salutaris meus. Quoniam pater meus &
mater mea dereliquerūt me: dñs autē assūpsit me
Legem pone michi dñe in via tua & dirige me in
semita recta: propter inimicos meos. Ne tradideris
me in aīas tribulantium me: quā insurrexerūt i me
testes iniqui: et mētita est iniquitas sibi. Credo vi-
dere bona dñi: in terra viventium. Expecta dñm
viriliter age: et confortet cor tuum et sustine dñm. ā.

Credo videre bona dñi in terra viventium
plus. Ne tradas bestiis animas confitētes. Lcō iiii.

Vigilie mortuorum.

Responde michi. Quantas habeo iniquitates et peccata scelera mea atque delicta ostende michi. Cur faciem tuam abscondis et arbitraris me inimicum tuum? Contra folium quod vento rapit ostendis potentiam tuam: et stipulam siccam persequeris. Scribis enim contra me amaritudines: et consumere me vis peccatis adolescentie mee? Posuisti in nervo pedes meos: et observasti omnes semitas meas: et vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo consumendus sum: et quasi vestimentum quod comeditur a tineis. *R. filiorum.*

Miserebere michi domine quia peccavi nimis

in vi tua mea quid faciam miser ubi fu- giam

nisi ad te deus meus miserere re me

Dux veneris in novissimo die. *R. A.*

anima mea turbata est valde sed tu domine succurre

Vigilie mortuorum:

 Homo natus de muliere breui viuens terra
e i. Dum vene.) porre repletur multis miseris
Qui quasi flos egreditur et conteritur et fugit ve
lut umbra: et nunquam in eodem statu permanet. Et di
gnum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos:
et adducere cum tecum in iudicium? Quis potest face
re mundum de immundo conceptum semine? Nonne
tu qui solus es? Breues dies hominis sunt: numerus me
surarum eius apud te est. Constituisti terminos eius: qui preteriri
non possunt. Recede ergo paululum ab eo ut descendat
donec optata veniat: et sicut mercenarius dies eius.

 Erecede respice a domine.

 Dux venis iudicare

 seculum per ignem. V. Dirige

 domine deus meus in conspectu tuo viam me

 Quis michi hoc tribuat in inferno protegas
am. Dum vene. me: et abscondas me donec

Vigilie mortuorum.

pertrāseat furoꝝ tuus: & cōstituas michi tēpus in
quo recorderis mei: Putas ne mortu⁹ homo rur-
sus viuat? Cūctis dieb⁹ quib⁹ nunc milito expe-
cto donec veniat imutatio mea. Vocabis me: et
ego respondebo tibi. Operi manuum tuarū por-
riges dexteram. Tu quidem gressus meos dinu-
merasti: sed parce peccatis meis. *R. filozium.*

Ibēta me domine de vijs infer-
ni. Qui portas ereas confregi sti et visita-
sti infer num et dedisti eis lumē ut
viderent te qui erāt ī pe nis te-
nebra rum. *Ps. Clamātes et di-
centes adueni sti redēptōꝝ noster. Qui. a.*

Vigilie mortuorum:

Expectans erpe-
ctavi dominum

et intendit michi. Et (Complacet. Quouae. ps.
eraudiuit preces meas: et eduxit me de lacu mise-
rie et de luto fecis. Et statuit supra petras pedes
meos: et direxit gressus meos. Et immisit in os
meum canticum nouum: carmen deo nostro. Vide-
bunt multi et timebunt: et sperabunt in domino.
Beatus vir cuius est nomen domini spes eius: et
non respexit in vanitates: et insanias falsas.
Multa fecisti tu domine deus meus mirabilia tua:
et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.
Annunciaui et loquutus sum: multiplicati sunt
super numerum. Sacrificium et oblationem no-
luisti: aures autem perfecisti michi. Holocaustum
et pro peccato non postulasti tunc dixi ecce venio
In capite libri scriptum est de me: ut faceres volun-
tatem tuam: deus meus voluit: et legem tuam in
medio cordis mei. Annunciaui iusticiam tuam
in ecclesia magna: ecce labia mea non prohibe-
bo domine tu scisti. Iustitiam tuam non abscon-
di in corde meo: veritatem tuam et salutare tuum
dixi. Non abscondi misericordiam tuam et veritatem tuam
a consilio multo. Tu autem domine ne longe facias
misericordias tuas a me: misericordia tua et veritas tua se-
per susceperunt me. Quia circumdederunt me mala
quorum non est numerus: persequerentur me iniquitates mee: et
non potui ut viderem. Multiplicate sunt super capillos
capitis mei: et cor meum dereliquit me. Complacet tibi

Vigilie mortuorum:

Domine ut eruas me: Domine ad adiuvandum me respice.
 Confundantur et revereantur simul: qui querunt ani-
 mam meam ut auferant eam. Converterant retrosum et
 revereantur: qui voluit michi mala. Erant confes-
 sionem confusionem suam: qui dicunt michi euge euge.
 Exultent et letentur super te omnes querentes te: et di-
 cant semper magnificet Dominus qui diligunt salutare
 tuum. Ego autem mendicus sum et pauper: et Dominus solli-
 citus est mei. Adiutor meus et protector meus tu
 es: deus meus ne tardaveris. Requiem eternam. amen.

Complaceat tibi Domine ut eruas me Domine

ad adiuvandum me respice. A. Sana Domine. Quouae
 Beatus qui intelligit super egenum et pau- (ps.
 perem: in die mala liberabit eum Dominus. Dominus
 conseruet eum et viuificet eum et beatus faciat in ter-
 ra: et non tradat eum in animam inimicorum eius. Do-
 minus opem ferat illi super lectum doloris eius: uni-
 uersum stratum eius versasti in infirmitate eius.
 Ego dixi Domine miserere mei: sana animam meam quia
 peccaui tibi. Inimici mei dixerunt mala michi:
 quando morietur et peribit nomen eius. Et si ingre-
 diebatur ut videret vana loquabatur: cor eius congregauit
 iniquitatem sibi. Egrediebatur foras: et loquabatur

Uigilie mortuorum.

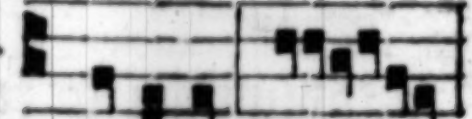
in idipsum. Aduersum me susurrabant omnes inimici mei: aduersum me cogitabant mala michi. Verbum iniquum constituerunt aduersum me: nunquid qui dormit non adiciet ut resurgat. Et tamen homo pacis mee in quos speraui. qui edebat panes meos: magnificauit super me supplantationem. Tu autem domine miserere mei: et resuscita me et retribue eis. In hoc cognoui quoniam voluisti me: quoniam non gaudebit inimicus meus super me. Me autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in eternum. Benedictus dominus deus israel a seculo et in seculum fiat fiat amen.

Ana domine animam meam quia peccaui tibi.

Uelamodum de (ps. Considerat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad deum fontem viuum: quando veniam et apparebo ante faciem dei. Auerunt michi lacryme mee panes die ac nocte: dum dicitur michi quotidie ubi est deus tuus. Hec recordatus sum et effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei. In voce exultationis et confessionis sonus epulantis. Quare tristis es anima mea: et quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus mei et deus meus. Ad me ipsam anima mea turbata est: propterea memor ero tui de terra iordani

Vigilie mortuorum.

nis & hermonia a monte modico. Abyssus abyssus
inuocat: in voce catharactarum tuarum. Omnia excelsa
tua & fluctus tui: super me transierunt. In die mandauit
dominus misericordiam suam: & nocte canticum eius. Apud me
oratio deo vite mee: dicam deo susceptor meus es.
Quare oblitus es mei: & quare contristatus incedo dum
affligit me inimicus. Dum confringunt ossa mea: expro-
brauerunt michi qui tribulant me inimici mei. Dum di-
cunt michi per singulos dies ubi est deus tuus. Quare
tristis es anima mea: & quare conturbas me. Spera in
deo quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus
mei et deus meus. Requiem eternam dona. Amen.

Itiuit anima mea ad deum viuum quando

veniam et apparebo ante faciem domini. B. An-
i me eorum in bonis dormient. Et semine eorum. Ps. vii.

Spiritus meus attenuabit dies mei breuiabunt:
& solum michi superest sepulchrum. Non peccaui:
et in amaritudinibus moratur oculus meus. Libera me
domine & pone me iuxta te: & cuiusuis manus pugnet
contra me. Dies mei transierunt cogitationes mee dissi-
pate sunt torquentes cor meum. Noctem dormierunt in die:
& rursum post tenebras spero lucem. Si sustinuerit infer-
nus domus mea est: in tenebris stravi lectulum
meum. Putredini dixi. Pater meus es: mater mea &

Vigilie mortuorum.

sorum mea vermibus. Ubi est ergo nunc consolatio
mea & patientia mea: tu es domine deus meus. R.

Deccatē me quotidie & nō repeniten

tem timor mortis cōtur bat me. Quia ī infer

nonnulla ē redēptio miserere me ī deus et

salua me. V. Deus in noīe tu o saluū me fac

et in virtute tua libera me. *Actō. viij.*

Dellimee consumptis carnibus adhesit os me
um: et derelicta sunt tantūmodo labia cir
ca dentes meos. Misere mini mei: misere mini mei
saltem vos amici mei: quia manus dñi tetigit me.
Quare persequimini me sicut deus: & carnibus meis
saturamini: Quis michi tribuat vt scribant ser
mones mei: Quis michi det vt exarentur ī libro
stillo ferreo et plūbi lamina vel celte sculpantur

Vigilie mortuorum:

in scilicet? Scio enim quod redemptor meus vivit: et in
nouissimo die de terra surrecturus sum. Et rursum
circundabor pelle mea: et in carne mea videbo
deum saluatorem meum. Quem visurus sum ego ipse et
oculi mei conspecturi sunt: et non alius. Reposi-
ta est hec spes mea in sinu meo. Responsorium.

Q uis eter ne in cu ius humana co-

diti opotesta te consistit a nimasoim

fideliuz defuncto cu quiesum? ab omi bus

absolue pec catis. Ut pe nitē tie fructum

quem voluntas eo cu op tauit preuen-

ti morte non pdat. v.
i. j.

Vigilie mortuorum.

Qui in cruce positus latronem se co peni-

tentem su scepisti eorum precamur pie pec-

Quare de vulua (Eccl. ix.)
 eduxisti me: qui utinam
 cata de le. Ut. consumptus essem ne oculus
 me videret fuisse quasi nō essey: de vtero trahat
 ad tumulū. Nunquid non paucitas dierū meorū fi-
 nies breui? Dimitte ergo me dñe: vt plangā pau-
 lulū dolorē meū anteq̃ vada: & non reuertat ad
 terrā tenebrosā: & opertā mortis caligine. Terrā
 miserie & tenebrarū vbi vmbra mortis et nullus
 ordo: sed sempiternus horroz inhabitat. R.

Ibe ra me do mine de morte eter na

in di e illa tremen da. Quando ce li

mouendi sūt et terra duz ve ne ris

Vigilie mortuorum?

iudica te se cum per igne. d.

Dies illa di es i re calamitatis et mi serie dies
 repetat. R.
Libera me.

magna et amara val de. Quando. qñ sit cum
i. i. d. Audiui vocē de celo dicentē. Beati mor
tui qui i dño moriunt. Añ.

O Miserere mei deus: (ps.
scdm magnā mīam Erulabūt. Euouae.
tua. Et scdm multitudinē miserationū tuarū:
dele iniquitatez meā. Amplius laua me ab iniq
tate mea: et a pctō meo mūda me. Qm iniquitatez
mea ego cognosco: et pctm meū 2tra me est semp.
Tibi solum peccavi et malū corā te feci: vt iustificer
in sermōib⁹ tuis et vicas cū iudicaris. Ecce em in
iniquitatib⁹ concepit⁹ sū: et in peccis concepit me mē mea
Ecce em veritatē dilexisti: incerta et occulta sapien
tie tue manifestasti michi. Aspice me dñe p̄sopo
et mūdabor: laua me et sup niuē dealbabor. Au
ditui meo dabis gaudiū et leticiā: et erulabūt oīa
hūiliata. Auerte faciē tuā a peccis meis: et oēs ini
qtates meas dele. Cor mūdū crea i me de⁹: et spm
rectuz innoua in visceribus meis. De picias me
a facie tua: et spm̄ scdm tuum ne auferas a me
i. is.

Vigilie mortuorum.

Redde michi leticiaz salutaris tui: et spiritu principali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: et impij ad te conuertentur. Libera me de sanguinibus deus salutis mee: et exultabit lingua mea iustitiā tuā. Domine labia mea aperies: et os meū annūciabit laudem tuā. Quasi si voluisses sacrificiū dedissem: utiqz holocaustis non delectaberis. Sacrificiū deo spiritus contribulatus cor contritū et humiliatū deus non despicies. Benigne fac domine in bona voluntate tua syon: ut edificentur muri hierusalē. Tūc acceptabis sacrificiū iustitie oblationes et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. equem. Aff.

Exultabūt domīo ossa humiliata. Ex-

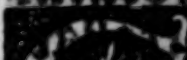
Uecet hymnus

Deus in syon: et tibi reddetur votū in hieru.) audi dñe. Quouae. ps. salē. Exaudi orationē meā: ad te oīs caro veniet. Verba iniquorum preualuerunt super nos: et impietatibus nostris tu ppiciaberis. Beatus quē elegisti et assūpsisti: inhabitabit ī atrijs tuis. Replebimur in bonis domus tue: sanctum est templū tuum mirabile in equitate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes omniū finīū terre et in mari longe. Preparans mōtes in virtute tua accinctus potentia: qui cōturbas profundū maris sonū

Vigilie mortuorum?

ductuum eius. Turbabuntur gentes & timebunt qui
 habitant terminos a signis tuis: quibus matuti-
 ni & vespere delectabis. Missa est terra & inebrya-
 ti eam: multiplicasti locupletare eam. Elumen dei
 replevit eam ad spem civibus illorum quanta est pro-
 pter operatio eius. Si vos ei? inebrians multiplica gemeni-
 na eius: in stillicidus eius letabitur gemitus. Ben-
 dices choreis anni benignitatis tue: et campi tui
 replebuntur ubertate. Pinguescent speciosa deser-
 ti: & exultationis colles accingentur. Induti sunt
 arietes ovium & valles abundavit frumento: cla-
 mahunt etenim hymni dicent. Regem etenim. an.

Exporting electronic means and tools

caro veniet aſi: & deſceſcit. **D**eus deus meus: ad te de luce vigilo. Siſti-
tiſti in te anima mea: & multipliciter tibi caro
mea. In fra deferta inuis & in aquoſa ſic iſta ap-
paruit tibi: ut videret virtute tua & gloria tua. **C**um
melior eſt mia tua ſuper vitas: labia mea lauda-
bunt te. **S**ic bñdicā te i vita mea: & i noſte tuo lecta
bonarū mearū. **S**icut adipex & pinguedie repleat
aīa mea: & labijs exultatois laudabilis os meū. Si
memor fui talis ſup fratū meū: i matutinis medi-
tabor in te: q̃ fuiſti adiutor meū. **E**t tu velamēto

Vigilie mortuorum.

Qui in cruce positus latronem se ro peni-

tentem su sccepisti eorum precamur pie pec-

Quare de vulua (Eccl. ix. eduxisti me: qui utinam cata de le. Ut. consumptus essem ne oculus me videret fuisse quasi non essem: de utero trahat ad tumulū. Nunquid non paucitas dierū meorū finiet breui? Dimitte ergo me dñe: ut plangā paululū dolorē meū anteq̃ vada: & non reuertar ad terrā tenebrosā: & opertā mortis caligine. Terrā miserie & tenebrarū ubi umbra mortis et nullus ordo: sed sempiternus horroz inhabitat. **Re.**

Ibe ra me do mine de morte eter na

in di e illa tremen da. Quando ce li

mouendi sūt et terra duz ve ne ris

Eligilie mortuorum?

iudica re se cum per igne. b.

Dies illa di es i re calamitatis et mi serie dies

 repetat. R.
Libera me.

magna et amara val de. Quando. qñ sit cum
ir. lco. b. Audiui vocē de celo dicentē. Beati mor
tui qui i dño moriunt. Añ.

Miserere mei deus: (ps.
scdm magnā mīam Exultabūt. Quouac.
tuā. Et secūdū multitudinē miserationū tuarū:
dele iniquitatez meā. Amplius laua me ab iniq
tate mea: et a pctō meo mūda me. Qm iniquitatez
meā ego cognosco: & pctm meū 2tra me est semp.
Tibi soli peccavi & malū corā te feci: vt iustificer
in sermōib⁹ tuis & vīcas cū iudicaris. Ecce em̄ in
iniquitatib⁹ 2cept⁹ sū: & in pctis 2cepit me mē mea
Ecce em̄ veritatē dilexisti: incerta & occulta sapien
tie tue manifestasti michi. Asp̄ges me dñe p̄sopo
& mūdabor: lauab⁹ me & sup̄ niuē dealbabor. Au
ditui meo dabis gaudiū & leticiā: & exultabūt ossa
hūiliata. Auerte faciē tuā a pctis meis: & oēs ini
qtates meas dele. Cor mūdū crea i me de⁹: & spm̄
rectuz innoua in visceribus meis. De picias me
a facie tua: et spiritū sc̄m tuum ne auferas a me

Vigilie mortuorum.

Redde michi leticiaz salutaris tui: et spiritu principali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: et impij ad te conuertentur. Libera me de sanguinibus deus salutis mee: et exultabit lingua mea iustitia tua. Domine labia mea aperies: et os meum annuntiabit laudem tuam. Quia si voluisses sacrificium dedissem: utique holocaustis non delectaberis. Sacrificium deo spiritus contribulatus cor contritum et humiliatum deus non despicies. Benigne fac domine in bona voluntate tua syon: ut edificentur muri hierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iustitie oblationes et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. equem. An.

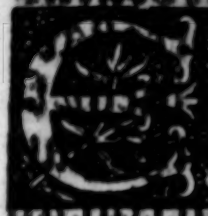

Exultabunt domini ossa humiliata. Ex-

Uedecet hymnus
Deus in syon: et tibi
reddetur votum in hieru.) audi dñe. Quouae. ps.
salē. Exaudi orationem meam: ad te ois caro veniet.
Verba iniquorum preualuerunt super nos: et impietatibus nostris tu propiciaberis. Beatus quem elegisti et assumpsisti: inhabitabit in atrijs tuis. Replebimur in bonis domus tue: sanctum est templum tuum mirabile in equitate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes omnium finium terre et in mari longe. Preparans montes in virtute tua accinctus potentia: qui conturbas profundum maris sonum

Vigilie mortuorum?

ductuum eius. Urbabuntur gentes & timebunt qui
 habitant terminosa signis tuis: exas matuti-
 ni & vespere delectabis. Custas terram & inebri-
 sti eam: multiplicasti locupletare eam. Flumen dei
 replebis: & ad spem dabitur illis quoniam ipse pro-
 tio eius. Si uos ei? inebrians multiplica gemitu
 na eius: in stillicidus eius letabitur gemitus. Si
 dices chore anni benignitatis tue: et campi tui
 replebatur ubertate. Pinguelet speciosa delecta-
 ti: & exultatione colles accingetur. Induti sunt
 arctus omnes & valles abundabit frumeto: cla-
 mahunt etiam homines dicent. Regem eternam. an.

Dicit tibi de ratione meam ad te
 caro veniet ad te.

caro veniet ad te. **D**eus deus meus: ad te de luce vigilo. Sicut
 dicit in te anima mea: quoniam multipliciter tibi caro
 mea. In fra deserta inuisa & in aquosa sic in te ap-
 paruit tibi: ut videret de te etiam & gloria tua. Quia
 melior est misericordia tua super vitas: labia mea lauda-
 bunt te. Sicut benedicat in vita mea: & in nomine tuo leti-
 bo inanis meus. Sicut adipem & pinguedinem repleat
 anima mea: & labijs exultationis laudabilis os meum. Si
 memor fui tui super fratrem meum: in matutinis medi-
 tabor in te: quia fuisti adiutor meus. Et tu velamento

an an

deus deus meus

Vigilie mortuorum.

alarum tuarum exultabo: adhesit anima mea post
te me suscepit dextera tua. Ipsi vero in uanum que
fierunt animam meam: introibunt in inferiora terre
tradentur in manus gladii partes vulpi erunt.
Rex vero letabitur in deo laudabuntur omnes qui
iurant in eo: quia obstructum est os loquentium inini-
qua. Deus misereatur nostri et benedicat nobis:
illuminet vultum suum super nos et misereatur nostri.
Ut cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus
salutare tuum. Confiteantur tibi populi deus con-
fiteantur tibi populi omnes. Letentur et exultent gentes
quoniam iudicas populos in equitate et gentes in
terra dirigis. Confiteantur tibi populi deus con-
fiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum
suum. Benedicat nos deus deus noster benedicat nos
deus: et metuant eum omnes fines terre. Requiescat.

Me suscepit dextera tua domine. Exultasti

Ego dixi: in dimidio dierum me-
orum vadam ad portas inferi.
Quasiui residuum annorum meo-
rum: dixi non videbo dominum deum in terra viventium.
Non aspiciam homines ultra et dicatorem gentis.
Generatio mea ablata est et conuoluta est a me: quasi tabernaculum pastorum.
Decisa est pelus a serpente
vita mea: dum adhuc ordiret succidit me. De ma-
ne usque ad vespere finies me: spem usque ad mane

Vigilie mortuorum
 quasi leo sic et in tribola mea. De mane usque
 ad vespere finies me: sicut pullus hyemini sic
 clamabo meditabor: ut columba. Attenuati sunt
 oculi mei suspicientes in excelso. Domine vi pa-
 tior: responde pro me: quid dicam aut quid respo-
 debit michi cum ipse fecerim. Recogitabo tibi omnes
 annos meos: in amaritudine anime mee. O si
 sic vivitur et in talibus vita spiritus mei: corri-
 pias me et vivificabis me ecce in pace amaritudo
 mea amarissima. Tu autem crucisti animam me-
 am ut non periret: protexisti post tergum tuum
 omnia peccata mea. Quia non infernus confi-
 tebitur tibi: neque mors laudabit te: non expecta-
 bunt qui descendunt in lacum veritatem tuam.
 Tu vivens vivens ipse confitebitur tibi sicut et ego ho-
 die: pater filius noscitur faciet veritatem tuam.
 Omnes saltem me fac: et psalmos nostros can-
 tabimus cunctis diebus vite nostre in domo domini.
 Requiem eternam dona eis domine: et lux perpetua. Amen.

Quid domine animam meam ne pe-
 ritet. Amen. Omnis spiritus. Evouae. psalmus.
 Laudate eum de celis: laudate eum in excelsis
 Laudate eum omnes angeli eius: laudate
 i. iij.

Uigilie mortuorum

eum omnes virtutes eius. Laudate eum sol et luna:
 laudate eum omnes stelle et lune. Laudate eum celi celo
 rum: et aqua omnes qui super celos sunt laudent nomen domini. Quia
 ipse dixit et facta sunt ipse mandavit et creata sunt.
 Statuit ea in eternum et in seculum seculi. preceptum po-
 suit et non preteribet. Laudate dominum de terra: dracones
 et omnes abyssi. Ignis grando nix glacies spi-
 ritus: precellant que faciunt obsequium eius. Montes et omnes
 colles: ligna fructifera et omnes cedri. Bestie et uni-
 uersa pecora: serpentes et volucres pennate. Re-
 ges terre et omnes populi: principes et omnes iudices terre.
 Iuvenes et virgines senes cum iunioribus laudent
 nomen domini: quia exaltatum est nomen eius. Tollite citharam
 et super celum et terram: et exaltauit cornu populi sui.
 Organnum: omnes sancti eius: filii israel populus appropi-
 quant sibi. Cantate domino canticum novum laus eius in
 ecclesia factorum. Et ceterum dicitur in eo qui fecit eum: et
 filii eius exultent in rege suo. Laudate nomen eius
 in choro: et tympanum psalterium et organum. Quia
 beneplacitum est domino populo suo: et exaltauit in sa-
 cramentis salutis. Exultabunt sancti in gloria: letabuntur
 in cubilibus suis. Rollatores dei in quatuor: et
 gloriati in principibus in manibus eorum. Et faciat in vindi-
 ctam in nationibus: in crepationes in montibus. Et al-
 liget in pedibus reges eorum in copedibus: et pedes eorum in
 manibus ferreis. Et faciat in eis ludum in collectip-
 tum: gloria beati omnes sancti eius. Laudate dominum in sa-
 ctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius. Et lau-
 date eum in virtutibus eius: laudate eum secundum mul-

Vigilie mortuorum.

titudinem magnitudinis eius. Laudate eum in
sono tube. Laudate eum in psalterio et cythara.
Laudate eum in tympano et choro: laudate eum
in cordis et organo. Laudate eum in cymbalis
benesonantibus laudate eum in cymbalis iubilati-
onis omnis spiritus laudet dominum. Requie
eterna dona eis domine et lux perpetua luceat eis amen.

Quoniam tu solus sanctus. *Antiphona.* A porta i-
fe. *Graduale.* Omnis spiritus laudet dominum. *Antiphona.* A porta i-
fe. *Graduale.* Omnis spiritus laudet dominum.

Benedictus domini-
nus deus israel: quia
visitavit et fecit redere. *Antiphona.* Ego sum. *Evangelium.* ps.
peccatorem plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis:
in domo david pueri sui. Sicut locutus est per
os sanctorum: qui a seculo sunt prophetatum deus
salutem ex inimicis nostris: et de manu omnium
qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam
cum patribus nostris: et memorari testamenti
sancti. Quia ait dominus ad abraham:
pateremur tibi patrem te nobis. Et time timo-
re meo: et non derelinques me. Et tu pater prophetarum altissi-
mi vocaberis: quia erit ante faciem domini
paratus vultus. Ad faciendam scientiam salu-
tis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum.

Tridie mortuorum. . .

¶ **Q**uod et viscera misericordie dei nostri: in quibus visitavit nos oriens ex alto. Illuminare his qui tenebris et in umbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. **Requiem.** **Amen.**

Go suz resurrectio et vita qui credit in

me etiam si mortuus fuerit vivet & omnis qui vi-

vit et credit in me non morietur in eternum.

Byrieleyson. & peleyso. Byrieleyso. Pater noster.

Exaltabo te domine qui suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me. **O** domine deus meus clamaui ad te: & sanasti me. **O** sic eduxisti ab inferno animam meam: salvasti me a descendentibus in lacum. **Q**uod salutate domino sancti eius: & confitemini memorie sanctitatis eius. **Q**uoniam ira in indignatione eius: et vita in voluntate eius. **A**d vesperum demorabitur fletus: & ad matutinum leticia. **E**go autem dixi in habundantia mea: non movebor in eternum. **O** sic in pollicitate tua: prestitisti decore meo virtutem. **A**vertisti faciem tuam a me: & factus sum turbatus. **A**d te domine clamabo: & ad deum meum deprecabor. **Q**ue utilitas in sanguine meo: dum descendo in corruptionem. **Q**uod

Vigilie mortuorum.

cōfitebitur tibi puluis: aut annūciabit veritatem
tuā. Audiuit dñs & misert⁹ est mei: dñs factus est
adiutor meus. Conuersisti plāctū meū in gaudiū
michi: cōsidiisti lacrimas meas et circumdediti me leti-
tia. Et cantet tibi gloria mea & nō cōpūgar: dñe de-
us meus in eternū cōfitebor tibi. Sacerdos Requiem
em eterna dona eis dñe. Et lux perpetua. Credo
videri bona dñi. In terra uiuentiū. A porta inferi.
Erue dñe anias eorū. Dñs vobiscū. Oratio pro epō.
Oratio pro presbiteris. Oratio pro sacerdote. Oratio. Omnia se-
pissime deus cui. Oratio famulo. Inclina dñe aurē tu.
Oratio famula. Quiescunt dñe p tua. vñs. De glia.

Inimabus quesumus dñe famulorū famu-
lū: ut eas et a peccatis omnibus exuas & tue redē-
ptōis facias esse participes. Qui uiuis et regnas
de⁹. Rectores scholā. Requiescant in pace. Chor⁹. Amē

Standum hoc quod omnibus festis. i. lco. Jam dñs
placuit. Simplicitas & dieb⁹ aliis quib⁹ pla-
cbo. et dñe. non pū conuētū debet ebdoma-
darius matricis ecclesie pūatiz per se ante vespē-
ras sicut debet omnes capellani totius pūatiz di-
cere pro vñs ecclesiis reges & regas defūctorū.
plere. Qui ergo ebdomadarius die dñica ut i festis
i. lco. dicet. **Dñe. Placbo.** In crastino feriali
ten debet dicere ad laudes tñ dicat & in crastino
post matutinas dicant laudes in choro & **Ep-**
placbo. &c. Et si clauis debet dici feriale
dicat in ebdomada prius laudes cum **Dñe. Placbo.** Et si

in ebdomada secunda dicat in crastino laudes cum **Dñe. Placbo.** Et si
in ebdomada tertia dicat in crastino laudes cum **Dñe. Placbo.** Et si

Vigilie mortuorum.

dies lune fuerit aſi velperas dicet. **Dirige.** in cho-
rorū. iij. lectio. ſc. **Reſponde michi.** & **Die mar-**
tis. **Spiritus me?** attenuabit. &c. ſic deinceps
ſeptimana. Unde ſi feſtū vel feſta interueniant
nichilomin⁹ quelibet turba dicet ſcōm ſua ſcēda
ſi prima turba dī taz die ſabbati q̄ die dñica & ad
quālibz turbā dicet vltim⁹ p̄p̄i⁹ ſingulis feriis
& vltimū ſi q̄dē reſpōſoꝝ ſemp̄ p̄p̄i⁹ tūz q̄ ad
fit hoc ſeruitiū cū nouē lectionib⁹: & alie non. ni-
ſi in paſchalib⁹ q̄ fit hoc ſeruitiū cū trib⁹ lectōi-
bus q̄ alias fieret cū. ix. lectō. q̄ tūc q̄cūq̄ dicat
turba ſemper tū vltimū reſpōſoꝝ. **Liberamē**
dñe de morte eterna. &c. et reincipiet. Item quā-
do fit generalis obit⁹ p̄ illis q̄ deceſſerūt in ſerui-
tio eccleſie ſemp̄ fit nouē lectionib⁹. **Placebo do-**
mino tū vna oratio. ſ. fidelium ad Dirige. Ab-
ſolue. Ad laudes. **Animabus.** Ad cōmendationē
Absolue niſi adiūgatur obitus ſpecialis genera-
li. tūc dicat orō p̄p̄i⁹ & potēſt ſpeciali. **Quando fit**
cū trib⁹ lectōib⁹ incholet p̄t̄ q̄ in paſchali ſem-
pore ſic ordinēt collecte ad Placebo. fidelis de-
us omnis ad Dirige. Absolue. Misere. **Oro.**
Deus veni largitor & humane ſolūtioni
toꝝ q̄ ſumēſaz elemētia tua: & veni oſtēdē
gregatiōis fratres & ſorores q̄ ex hoc ſculo tranſie-
rūt btā maria ſp̄ gine & btō petro ap̄lo tuo in ſec-
dēte cū oībus ſctis ad p̄petue btitudinis p̄ſortis
p̄uenire & cedas. **Per p̄p̄a ſequat. Oratio. q̄ ſc̄p̄**
domatio alta voce & ſcto ſilētio dicat aliq̄s. or.

Vigilie mortuorum.

Deus qui nos patrem et matrem honorare precepisti miserere clementer animabus patrum et matrum nostrorum eorumque peccata dimitte nosque eos in eterne claritatis gaudio fac videre. Quia finita: dicat ebdomarius alta voce. Oratio.

Deus cuius miseratione anime fidelium requiescunt famulis et famulabus tuis omnibus hic et ubique in christo quiescentibus da propitius veniam peccatorum: ut a cunctis reatibus absoluti tecum sine fine letentur. Per eundem. V. Requiescant in pace. Amen. loco Confidam? domino. et adiungat. fidelium anime per misericordiam dei in pace requiescant. Amen. Talis ordo collectarum dicat ad laudes nisi quod Aliab? erit prima collecta. Semper quando cantatur missa de requie in conventu nisi pro corpore presenti permittat commendationem post Preciosa cum versu Requies eternam in fine cuiuslibet psalmi si sit cum regimine chori. Et si non in fine terminum. et sequantur orationes competentes speciali cum generali. s. Absolve. quere commendationem ante Placebo. post commendationem dicat V. Requies eternam dona eis domine: et lux perpetua luceat eis. Kyrieleyso. Ihesu. Kyrieleyso. Pater noster. Et ne. Requies. Credo videre. A porta inferi. Dominus vobis. Oratio.

Absolve quesumus domine animas famulorum famularumque tuarum ab omni vinculo delictorum ut in resurrectionis gloria inter sanctos et electos tuos resuscitati respirent. Per christum dominum nostrum.

Post missam sacerdos in albis et capat? solus capam sericam cum suis in albis aspergat et incenset coram

Cōmendatiōes mortuor:
pus. Interim cantetur. Responsorium.

S

Ubuenite sācti dei occurrīte ā

geli domi ni suscipiētes animā eius.

Offerentes e am in conspectu al tissimi.

Suscipiat te xp̄us qui vocauit te et in

sinu abrahe angeli dedu cant te. Offerē.

Byrieleyson. x̄p̄el. Byriel. Pater noster. Q̄uem?

Non intres in iudiciū cū sēctus tuō dñe qm
null⁹ apd te iustificabit bñ nisi p te qm pec
catorū suorū tribuat remissio. Non ergo eū que
sumus tua iudicialis sententia p̄mat quē tibi ve
ra supplicatio fidei xp̄iane gmedat: sed grā tua il
li succurrēte mereatur euadere iudiciū vltionis:
qui dū uiuēt insignitus ē signaculo sancte
trinitatis. Per christum dominū nostrum. Amē.
Corpus thurificetur dñi canitur Responsorium.

Comendatiões mortuorū.

Atequā nascere nouisti me ad ymagi-

nem tuam domine formasti me. Mo do red-

do. tibi creatori a nimā meam. D. Comissa

mea pauesco et ante te erube sco: dū

veneris iudicare noli me cōdemp na re. Mo.
Byrieleyson. Epel. Byriel. Pater noster. Orem?

Utiendo corpora nostra sed mutantur in me
his te supplices deprecamur: ut quicquid animā fa-
miliarū dicioꝝ tueq; voluntati cōtrariū fallēte
diabolo: & ppria iniquitate atq; fragilitate & trahit
ut pius & misericors abluas indulgendo: eamq;
inlucipi iubeas per manus sanctorū angelorū tuo-
rum deducenda in sinibus patri archarū tuo-
rum abraham: scilicet amici tui & ysaac electi tui
atq; iacob dilecti tui quo aufugit dolor & tristitia

Uigilie mortuor.

atq; suspirium fideliū quoq; anīe plena feliciq;
iocūditate letant: vt in nouissimo magni iudicij
die inter sāctos & electos tuos eam facias ppetue
glorie percipere portionem quaz oculus nō vidit
nec auris audiuit/ nec in cor hominis ascendit/
quam preparasti diligentibus te. Prestante dño
nostro iesu chřisto. Corp⁹ incenseť dū cātat R.

Eu michi domine quia peccaui ni-
mis in vita mea quid facias miser vbi
fu giam nisi ad te deus meus miser re-
re me i. Dum vene ris in nouissi-
mo di e. d. A nima mea turbata est
valde sed tu domine suc curre e i.

Comendatiões mortuor

Byrieleyson. xpel. Byriel.

E Agas dñe hanc cum
Dum vene ris. Teruo tuo. R. defun-

cto misericordiã: vt factor suoz in penis non re-
cipiat vicem: qui tuã in votis tenuit voluntates
vt sicut hic est vera fides iunxit fidelibus turmis:
ita est illic miseratio societ angelicis choris. Per
xpm dñm nostrũ. Byriel. xpel. Byriel. Hic rog et
circũstãtes orare pro eo. Pater noster. Sine nota.

Et ne nos. Requie eternã. Credo videre. Apor-
ta inferi. Dñs vobiscũ. Pro sacerdote. Om̃ps sē-
piterne de? cui nũq̃. Pro famlo. o. Inclina do-
mine. Pro famula o. Q. uesumus dñe pro tua

pictate. Hic aspergat cor-
pus et incēset ter æ efferať
ad sepulchrũ. Antiphõa. Aperite. Euouae. ps.

C Onfitemini domino qm̃ bonus: qm̃ in secu-
lum misericordiã eius. D. icat nũc israel qm̃
bonus: qm̃ in seculũ mĩa eius. D. icat nunc dom?
aaron: qm̃ in seculũ mĩa eius. D. icant nũc qui ti-
ment dñm: qm̃ in seculum misericordiã ei?. De
tribulatione inuocaui dñm: et exaudiuit me i la-
titudine dñs. O. minus michi adiutor: nõ time-
bo quid faciat michi homo. O. minus michi ad-
iutor: et ego despiciã inimicos meos. Bonũ est cõ-
fidere in dño: q̃ confidere in homine. Bonuz est
sperare in dño: q̃ sperare in principibus. Om̃es
gētes circuiērũt me: & in noie dñi q̃ vlt? sũ i eos.

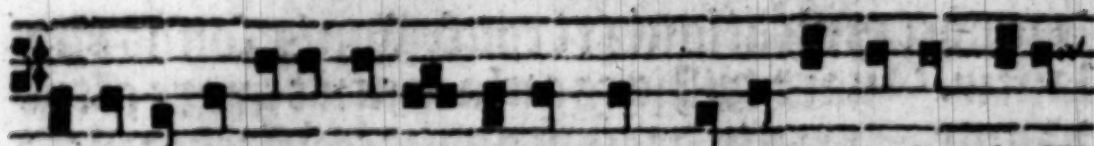

Circundantes circū dederūt me: & in noīe dñi q̄a
 vltus sū in eos. **C**ircundederūt me sicut apes et
 exarserunt sicut ignis in spinis: et in noīe dñi q̄a
 vltus sū in eos. **I**mpulsus euert? sū vt caderē: et
 dñs suscepit me. **E**xultitudo mea & laus mea dñs
 et factus est mihi ī salutē. **D**ox exultationis et salu
 tis: in tabernaculis iustorū. **D**extera dñi fecit vtu
 tē dextera dñi exaltauit me: dextera dñi fecit v
 tutē. **N**ō moriar sed viuā: et narrabo opera dñi.
Castigās castigauit me dñs: & morti nō tradidit
 me. **A**perite michi portas iusticie et ingressus in
 eas confitebor dño: hec porta dñi iusti intrabūt ī
 eā. **C**ōfitebor tibi qm̄ exaudisti me: et fact? es mi
 chi ī salutē. **L**apidē quē reprobauerūt edificātes
 hic factus est in caput anguli. **A**d dño factum est
 istud: et est mirabile in oculis nostris. **H**ec est dies
 quā fecit dñs: exultemus et letemur in ea. **O** dñe
 saluū me fac o domie bene prosperare: benedict?
 qui venit in nomine domini. **B**enediximus vo
 bis de domo dñi: deus dominus et illuxit nobis.
Constitui te diem solempnez in condensis: vsq;
 ad cor̄nu altaris. **D**eus meus es tu et confitebor
 tibi: deus meus es tu et exaltabo te. **C**onfitebor
 tibi quoniam exaudisti me: et factus es michi in
 salutem. **C**onfitemini domino quoniam bonus:
 quoniam in seculum misericordia eius. **R**equiez
 eternam dona eis dñe: & lux ppetua luceat eis. **ā.**

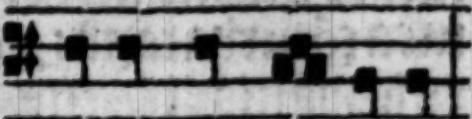
Aperite illi portas iusticie & ingressus in

Cōmendatiōes mortuorū.

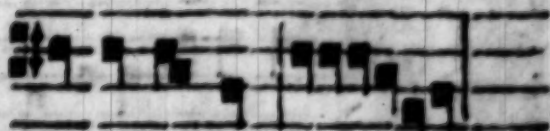
eas confiteatur domino hec porta domini iusti

Byrieleyson. Xp̄eleyson. Kyrieleyso. Pater n̄r. Q̄uem?

Pro recordatiōis affe) intrabunt in eam.
ctu fratres charissimi cōmemoratiōē faci
mus cari nostri: quē dñs de ergasculo hui⁹ secu
li assumpsit: obsecrantes misericordiam dei no
stri: ut ipse ei tribuere dignetur placidam et quie
tam mansionez et remittat omnes lubrice teme
ritatis offensas: ut concessa venia plene indulgē
tie: quicquid in hoc seculo proprio vel alieno rea
tu deliquit totum ineffabili pietate ac benigni
tate sua deleat. ⁊ abstergat. Qui viuis et regnas
deus. Per omnia secula seculorum. Amen. Aff.

Quemadmodum desiderat cervus

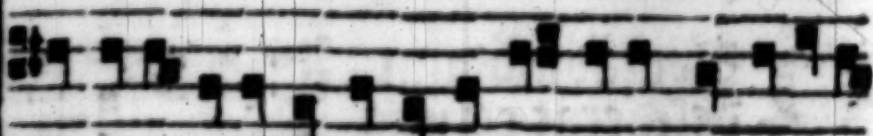
ad fontes aquarū: ita) Ingrediar. Tuouae. ps.
desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima
mea ad deum fontem viuū: quando veniam et
apparebo ante faciem dei. Euerunt michi
lachryme mee panes die ac nocte: dum dicitur
michi quotidie ubi est deus tuus. Hec recordatus
sum et effudi in me animā meam: qm̄ trāsibo in
locū tabernaculi admirabilis vsq; ad domū dei.

B. ij.

Cōmēdationes mortuorū:

In voce exultationis et confessionis: sonus epulantis. Quare tristis es anima mea: et quare cōturbas me. Spera in deo: qm̄ adhuc confitebor illi salutare vultus mei & deus me. Ad me ipsuz anima mea cōturbata est: ppter ea memor ero tui de terra iordanis et hermonij a mōte modico. Abyssus abyssū inuocat: in voce catharactarū tuarū. Oīa excelsa tua et fluct⁹ tui: super me transierūt. In die mandauit dñs mīam suam: et nocte canticū eius. Apud me oratio deo vite mee: dicaꝫ deo susceptor⁹ meus es. Quare oblitus es mei: et quare contristatus incedo dñi affligit me inimic⁹. Quz confringunt ossa mea: exprobauerūt michi q̄ tribulant me inimici mei. Quz dicunt michi per singulos dies: vbi est deus tu⁹. Quare tristis es aīa mea: et quare conturbas me. Spera ī deo: qm̄ adhuc cōfitebor illi salutare vult⁹ mei & de⁹ me. ā.

Agrediar ī locū tabernaculi admirabi

Byzieleyson. Chzisteleyson. Byzieleyson. Pater

lis vsq; ī domum dei. noster. Q̄remus.

Obscramus misericordiā tuā & omps eterne deus: qui hominē ad ymagiū tuā creare dignatus es: vt spm̄ et animā famuli tui quē hodierna die rebus humanis eximi: et ad te accersiri iussisti blande leniterq; suscipias. Nō ei domi-

Cōmendatiōes mortuorū.

nentur vmbre mortis: nec tegat eū chaos et caligo tenebrarū: sed erutū omnium criminū labe in sinū abrahe patriarche collocat: locū lucis et refrigerij se adeptum esse gaudeat. vt cū magni iudicii dies aduenerit: cū sanctis et electis tuis eū resuscitari iubeas. Per xpm dñm nostrū. Hic asp̄gatur corpus & incēset & ponat in sepulchro. Añ.

Memento domine dauid: & omnis

mansuetudinis eius. **Hec requies. Quouae. ps.**
Sicut iurauit dñs: votum vouit deo iacob. **Et** introiero in tabernaculū dom⁹ mee: si ascēdero in lectū strati mei. **Et** dederō sompnus oculis meis: et palpebris meis dormitationē. **Et** requiem temporibus meis: donec inuenias locū dñs: tabernaculū deo iacob. **Ecce** audiuius eā in effrata: inuenimus eā in cāpis silue. **Introibim⁹** in tabernaculū eius: adorabimus in loco vbi steterūt pedes eius. **Surge** dñe in requiē tuā: tu et archa sanctificationis tue. **Sacerdotes** tui induant iustitiā et sancti tui exultent. **Propter** dauid seruū tuū: non auertas faciem christi tui. **Iurauit** dñs dauid veritatem & non frustrabitur eum: de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. **Et** custodierint filij tui testamentū meum: et testimonia mea hec que docebo eos. **Et** filij eorū: vsq; in seculum sedebunt super sedem tuam. **Quoniā** elegit dñs syon: elegit eam in habitationem sibi. **Hec requies mea in seculum seculi: hic habitabo**

k. iij.

Regam? ce dñe p̄te p̄tes eterne dñe ut dignetur beneducere

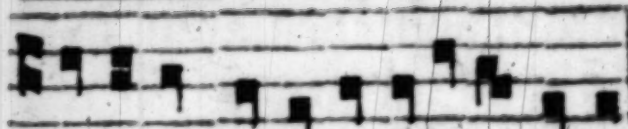

Comendationes mortuorum.

quoniam elegi eam. **Q**uidnam eius benedicens
benedicam: pauperes eius saturabo panibus.
Sacerdotes eius induam salutaris: et sancti eius
exultatione exultabunt. Illuc producam cornu
dauid: paravi lucernam christo meo. Inimicos
eius induam confusionem: super ipsum autem ef-
florescit sanctificatio mea. **R**equiem eternam. **A**ñ.

Ecce requies mea in seculum seculi hic ha-

bitabo quoniam elegi eam: **R**exieleson **R**pe
leysio. **R**exiel. **P**a
ter n^r. **O**remus.

Deus apud quem mortuorum spiritus viuunt
et in quo electorum anime deposito carnis one-
re: plena felicitate letantur: presta supplicanti-
bus nobis ut animam famuli tui que temporali
per corpus visionis huius luminis carpit visu eter-
ne illius lucis solatio potiatur non enim tormen-
tum mortis attingat. non dolor horre de visionis
afficiat: non penalis timor excruciet: non reorum
cathena proxima constringat: sed concessa sibi om-
nium delictorum venia optate quietis consequa-
tur re promissa gaudia. **P**er christum dominum nostrum.

Absolutio super corpus in sepulchro.

Dominus iesus christus qui beato petro apo-
stolo ceterisque discipulis suis licentiam de-
dit ligandi atque soluendi: ipse te absoluat ab om-

Comendationes mortuorum.

ni vinculo delictorum et quantum meae fragilitati permittitur sis absolutus ante tribunal domini nostri iesu christi habeasque vitam eternam et viuas in secula seculorum. Amen. Hic aspergat corpus & incense: postea piiciatur terra supra corpus in modum crucis sacerdote dicente. Antiphona.

Domine probasti me
et cognouisti me: tu
De terra. Quouae. ps.) cognouisti sessionem meam
et resurrectionem meam. Intellexisti cogitationes meas
de loco: semitam meam & funiculum meum inuestiga-
sti. Et omnes vias meas prouidisti: quia non est sermo in
lingua mea. Ecce domine tu cognouisti omnia nouissi-
ma & antiqua: tu formasti me & posuisti super me ma-
num tuam. Mirabilis facta est scientia tua ex me: con-
fortata est & non potero ad eam. Quo ibo a spiritu tuo: &
quo a facie tua fugiam. Si ascendero in celum tu illic
es: si descendero ad infernum ades. Si superero pen-
nas meas diluculo: & habitauero in extremis ma-
ris. Atque illuc manus tua deducet me: et tene-
bit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebrae concul-
cabunt me: & nox illuminatio mea in deliciis meis.
Quia tenebrae non obscurabunt a te & nox sicut di-
es illuminabit: sicut tenebrae eius ita & lumen eius.
Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de utero
matris mee. Confitebor tibi quia terribiliter
magnificatus es: mirabilia opera tua et anima
mea cognoscat nimis. Non est occultatum os
meum a te quod fecisti in occulto: et substantia

Comendationes mortuorum.

mea in inferioribus terre. **I**mperscriptum meum viderunt oculi tui et in libro tuo omnes scribentur: dies formabuntur et nemo in eis. **Q**uoniam michi autem nimis honorificati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum. **D**ivinerabo eos et super arenas multiplicabuntur: exurrerunt et adhuc sunt tecum. **S**i occideris deus peccatores: viri sanguinem declinate a me. **Q**uia dicitis in cogitatione: accipiant in vanitate civitates suas. **Q**uoniam nonne qui oderunt te domine oderunt: et super inimicos tuos tabescebam. **P**erfecto odio oderam illos: inimici facti sunt michi. **P**roba me deus et scito cor meum: interroga me et cognosce semitas meas. **E**t vide si via iniquitatis in me est: et deduc me in viam eternam. **R**equiem eterna dona eis domine. **A**men.

Et terra plasmasti me et carne induisti

me redemptor meus domine resuscita eum in no

Christeleyson. Kyrieleyson. **P**ater noster.

Uisimo die. Kyrieleyson. **O**remus. **O**ratio.

Oremus fratres charissimi: pro spiritu carissimi nostri quem dominus de ergastulo huius se

Cōmendationes mortuor.

culi vocare dignatus est: cuius corpusculum hodie sepulture traditur: vt eum pietas domini in sinu abrahe/ysaac/&iacob. collocare dignetur/ vt cū dies iudicii aduenerit inter sc̃tōs et electos suos euz in dextera coronandū resuscitari faciat.

Prestante dñio nostro iesu xpo. Qui **Orem?** **O**ro

Deus qui iustis supplicationibus semper f̃sto es: qui pia vota dignaris intueri: da famulo tuo cuius depositionis hodie officia humanitatis exhibemus cum sanctis atq; fidelibus tuis beati muneris portionē. **Per xpm. Orem?** **O**ro.

Deus vite dator et humanorum corporum reformator: qui te a peccatorib; exorari voluisti exaudi preces quas speciali deuotione pro anima famuli tui tibi lachrymabiliter fundim; vt liberare eam ab infernorum cruciatibus & collocare inter agmina sanctorum tuorum digneris/ veste quoq; illa celesti: et stola immortalitatis indui et paradisi amenitate iubeas confoueri. **Per christū dominū nostrū. Oremus. Oratio.**

Deus qui humanarum animarum eternus amator es: animam famuli tui quaz veram in corpore maneret tenuit fides ab omni cruciatu infernorum redde extorem: vt segregata ab infernalibus claustris sanctorum tuorum metatur adiuuari consortiis. **Per christū dominū nostrū. Amen. Oratio sine. Oremus.**

Ameritatis quidem est domine: vt homo hominem mortalis mortuum: cuius cine-

Cōmendationes mortuorum.

rem tibi dñs deo nostro audeat cōmendare. Sed quia terra suscipit terrā: & puluis conuertitur in puluerem: donec omnis caro in suam redigatur originem: inde tuā deus piissime pater lachrymabiliter quesumus pietatem / vt huius famuli tui animam quā de mundi huius voragine cenulenta ducis ad patriam celestē ab hac amici tui sinu recipias et refrigerij rore profundas. Sit ab estuatis gehēne truci incendio segregatus & beate requiei te donante coniunctus & si que illi sunt dñe digne cruciatibus culpe: tueas gratia mitissime leuitatis indulge / nec peccati recipiat vices: sed indulgentie tue piam sentiat bonitatem. Cumq; finito mundi termino sempiternum cunctis illuxerit regnum omnium sanctorū cetibus aggregatus / cum electis tuis resurgat in parte dextera coronandus. Per christū dñm. Oratio. **D**e bitum humani corporis sepeliendi officium fidelium more complētes: deū cui omnia viuūt fideliter deprecemur. vt hoc corpus cari nostri a nobis in infirmitate sepultum. in ordine sanctorū suorum resuscitet: et eius spiritū sanctis ac fidelibus suis aggregari iubeat: cū quib⁹ in enarrabili gloria & perhēni felicitate pfrui mereat. Prestante dño nō iesu xpo. Qui cū. Hic roget orare pro & p oibus q̄escentib⁹ in cimiterio. De profundis. &c. Kyrieleyso. & psal. Kyrieleyso. Pater noster. Sine nota. Et nenos. Requie etnā. Credo videre. A porta inferi. Dñs vobiscū. Oramus.

Cōmendationes mortuorū,

PArtem beate resurrectionis optineat vitā
q̄ eternam habere mereatur in celis. per te
iesu x̄p̄e saluator mūdi. Qui cūz patre. **Oremus.**

Absolve quesumus domine animam famu-
li tui ab omni vinculo delictorum: vt in re-
surrectionis gloria inter sanctos et electos tuos
resuscitatus respiret. Per x̄pm dñm. **Oremus.**

Deus cuius miseratione anime fidelium re-
quiescunt famulis et famulabus tuis oib?
hic & ubiq; in x̄po q̄escentib?: da pp̄tius veniam
p̄ctōz: vt a cūctis reatibus absoluti tecū sine fi-
ne letent. Per eūdē x̄pm dñm n̄m. **Orem⁹. Orō.**

Fideliū deus oīm cōditor et redēptor aīab?
famulorū famularūq; tuarū remissionē cū-
ctoꝝū tribue p̄ctōz: vt indulgentiā quā sēper op-
tauerūt pijs supplicationib? cōsequant. Qui vi-
uis & reg. Aīa eius & aīe oīm fidelīū defūctoꝝ per-
miāz dei in pace req̄escāt. Amē. **Bñdictio panis**

Bene & dic dñe (dieb? dñic). **Bñdicite dñis.**
Creaturā istam panis sicut benedixisti q̄nq;
panes in deserto: vt oīes gustātes ex eo tam cōr-
pus q̄ anime recipiant sanitatem. In nomie pa-
tris et filij & spūs scti. & aspgat aqua bñdicta. **Be-
nedictio. pere & Baculi. Dñs vobiscum. Orem⁹.**

Deus omnipotēs pater qui mundū **Orō.**
ex informi materia fecisti & vnicū filiū tibi
coeternū pro generis humani redēptione spū s̄a-
cto cooperante incarnari iussisti concede q̄sum?
vt hanc peram et hunc baculum bene & dicere

Benedictio peregrinor.

digneris atq; per virtutem potentie tue ab hostibus contra nos dimicantibus inuicta permanant: vt quicūq; ex eis pugnauerint incolumitatem tam corporis q̃ anime te adiuuante percipiant. Per christum dominum. Oramus. Oratio.

Domine deus omnipotens humani generis creator atq; redemptor qui pro salute hoīz de celis ad terras descendēs: & idip̃sū humanū genus informans tue spiritualis alimēto doctrine per p̃cepta tue legis ad celū subleuasti obediens ipse fact⁹ vsq; ad mortē patri te supplices exoramus: vt hanc perā & hūc baculū bene & dicere p̃ tua pietate digneris sicut bñdixisti duodenū apostolicū indumentū q̃bus tuis dilectis ap̃lis iussisti vt mundū contēpnētes supernū patrē panes peterent ad quotidianū victū: debitaq; dimitterent quatinus per hanc visibilem pegrinationis perā & baculū quicūq; accepturi sūt eos induant atq; confortentur tue clemētie alimonia & in frugalitate permanentes mereant puenire ad eterna dona ciuiū supernor. Per dñm nostrū iesuz.

Tūc aspergat aqua bñdicta. Deinde tradat sacerdos perā peregrino dicēs. Accipe hanc perā signum pegrinationis. In nomine patris & filij et spiritus sancti. Amen. Deinde tradat ei baculū dicēs. Per hūc baculū accipias bñdictionez et mīaz a deo salutari tuo. Qui vi. ps. Deus miserere. ps. Beati imaculati. ps. Bñdict⁹ dñs de⁹ israel. Glia p̃ri. Kyriel. Xpel. Kyriel. Pater noster.

Benedictio peregrinor.

Et ne nos. Saluū fac seruū tuum et ancillā tuā.
Deus meus sperātes in te. Mitte eis dñe auxiliū
de sancto. Et de syon tuere eos. Pro iter agētib?
O dñe saluos eos fac: o dñe bene prosperare bene
dictus qui venit in noīe dñi. Dñe deus dñtū. Et
oñde. Dñe exaudi. Dñs vobiscū. Oramus. Oñs.

Omnipotens sempiterne deus: qui es via ve-
ritas & vita iter tuū i' beneplacito suo dispo-
nat angelū sanctū raphaelem in hac peregrina-
tione tua custodē adhibeat qui ad loca desidera-
ta cū pace te cundo perducatur & cū salute iterū ad
nos redeūdo reducat. Sit interuentrix beata dei
genitrix maria cū vniuersis angelis et archange-
lis patriarchis quoq; & pphetis sint intercessores
sancti apli petrus & paulus cū ceteris aplis mar-
tyribus/confessorib? & virginib?. Optineantq;
ibi sancti. R. quorū queris suffragia cū oñibus
sanctis iusta desideria & pspexitatē remissionēq;
peccatorū ac vitā eternā. Per dñm nrm iesū xp̄m.
Benedictio crucis et eorū q̄ in hierusalē pficiscunt.

Benedic dñe hanc crucez tuaz qua eripuisti
mūduz a potestate demonū & superasti pas-
sione tua suggestorē peccati qui gaudebat in pre-
uaricatione p̄mi hominis per vetitū lignū san-
ctifica dñe istud signaculū passionis tue: vt sit in
imicis tuis obstaculū & credentibus in te perpetu-
um perfice vexillū. Per dñm. ps. Qui habitat i.
ps. Leuaui oculos. ps. De profundis. Kyrie. x̄pel.
Kyrie. Pater noster. Et ne nos. Ego dixi d. m.

Benedictio peregrinorum.

Saluum fac seruum tuum. Convertere domine usquequo. Esto ei domine turris fortitudinis. A facie inimici. Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Adesto domine supplicationibus nostris: et viam famuli tui in salutis tue prosperitate dispone: ut inter omnes huius vite varietates tuos semper protegat auxilio. Per Christum dominum. Oratio.

Deus qui diligentibus te misericordiam tuam semper impedis et a serviens tibi in nulla es regione longinquus dirige viam famuli tui in voluntate tua ut te protectore et te preduce per iustitie semitas sine offensione gradiatur. Per dominum nostrum. Hic tradat ei vestimentum cum cruce dicens. Accipe vestimentum crucis domini salvatoris signatum ut per illud salus benedictio et virtus prospere perficiscendi ad sepulchrum ipsius tibi comitetur. Qui cum patre. Benedictio clipei et baculi hominis perficiscitis ad duellum. Sacerdos incipiat cum psalmo. Deus in adiutorium meum. ps. Benedicam. ps. Iudica domine nocentem. ps. Qui habitat. ps. Quicunque vult. An. Hereminiscaris. Kyrieleyson. Christeleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Domine non secundum. Domine ne memineris. Adiuvam nos. Saluum fac servum tuum. Esto ei domine turris fortitudinis. Domine exaudi. Dominus vobiscum. Et cum. Oremus. Oratio. Omnipotens sempiternus deus: qui mundum ex informi materia fecisti et unicum filium tuum tibi coeternum pro generis humani redemptione

Benedictio peregrinor.

Spiritu sancto cooperante incarnari atq; de hoste antiquo triumphare fecisti te suppliciter petimus vt hoc scutū atq; baculū istum dextra potētie tue bene & dicere digneris vt sint arma inuicibilia atq; triūphali potētia tua adminiculante victritia quatinus quicūq; hijs armis pugnauerit: tua ptectione munit? tā corporis quā anime salutē p̄cipiat atq; creatori omniū gr̄as referat. Qui viuis & regnas de? per omnia secula seculo. Tradatur tūc ei scutū et dicat sacer. Accipe hoc scutū tui corporis p̄tectionē. In noīe patris et filij et spūs s̄acti. Amē. Similiter & Baculus tradat ei et dicat sacer. Accipe hunc baculū ad hoc duellū p̄paratū cum quo valeas tibi insurgentes terrere habeasq; victoriā. In nomine patris & c. Deinde curuet genua sua tenēs scutum et baculum et sacerdos dicat s̄e eum hanc Orationem

Quonfortator et corroborator sustētamētūq; tuorū fidelīū adonay indeficiens interminabilis inenarrabilis pater eterne de? qui gētes magnas regesq; fortes coram populo tuo israel destruxisti. quiq; puero tuo dauid de gigante te blaphemante. atq; in sua virtute confidente triumphare cōcessisti te supplices exorā? : vt hunc famulū tuū in te cōfidentē benedicere adiuuare. p̄tegere & fortare & seruare. atq; sctōz āgeloz p̄sidio vallare digneris. Presta ei dñe fidem rectā: spem firmā / cordis fiduciā / corporis fortitudinē omniū mēbrozū valitudinē quatin? te adiuuāte

Benedictiones gñales

victoriā capessere mereat tibiꝫ deo soli oīpotēti
& gr̃as & laudes referat. Per dñ. Tūc surgat & iterꝫ

Quoniam in dñio et esto robustus: spe. Dicat ei.
ra in dñio et fac bonitatem et noli obliuisci
om̃es retributiones eius. Ipse det tibi vitāz eter
nam & victoriā et benedictionē in seculuz seculi.
Benedicat te deus pater custodiat te iesus ch̃ristꝫ
prestat: tibi victoriā. qui trinus & vnus deꝫ viuī
et regnat. Per om̃ia secula seculorꝫ. Amen. R.

Ne derelinquas hunc famulū tuūz dñie pater et
dñator vite sue vt non corruat in cōspectu aduer
sarioꝝ suoꝝ. Ne gaudeat de eo inimicus suꝫ. V.
Apprehende arma & scutū et exurge in adiutoriū
ei. Ne gaudeat. Tūc dicat Missa de spiritu s̃cto
okm. Spiritꝫ dñi. Benedictio super fructū nouū.

Domine sancte pater om̃ps eterne deus qui
celum & terrāz mare & om̃ia que in eis sunt
creasti: te supplices exoramus: vt hunc fructū no
uum benedicere & sanctificare digneris: et mul
tiplicare habūdāter offerentibꝫ tibi/ vt repleas
eoꝝ cellaria cū fortitudine frumenti/ vini/ et le
tantes in eis referant tibi deo oīpotēti laudes
et gratias. Per dñm nostrū. Benedictio pomorū.
Benedic dñie hūc fructū nouū pomorꝫ vt qui vtū
tur ex eo sint sanctificati. Per dominū nostrū.

Benedictio super Butyrū & Caseū.

Deus pater omnipotens eterne deus iesu fi
li dei rogamus te vt mittere digneris bñ
dictionē tuā & medicinā celestē & diuinā p̃tectio

Benedictiones generales.

nem super hoc butyrū vel caseuz: vt proficiat ad salutē & ad protectionē cōtra oēs egritudines cor-
porū vel oīm mēbꝝꝝ intꝝ vel foris oībꝝ istud su-
mentibꝝ. Per dñ. Benedictio sup potū quēlꝝ & cibū.

Domine sãcte pater om̃s eterne deꝝ: qui fe-
cisti celū & terrā mare et om̃ia q̃ in eis sunt:
rogo te & peto in noīe iesu xp̃i vnigeniti filii tui:
vt sãctificare digneris epulū istud sicut bñdixi-
sti epulationē abrahę: ysaac: & iacob. & sicut bñdi-
xisti ser ydrias in chana galilee & in vinū bonū cō-
uerse sunt de aqua: ita cōuerte materiā ceruisie ī
suauitatem et hīllaritateꝝ seruīs tuis qui in fide
catholica crediderunt. Per eundē xp̃m dñm nřz.

Benedictio ad domum nouam.

Ad esto dñe supplicationibus nostris: & hāc
domū serenīs oculis tue pietatis illustra:
et descendat super habitātes in ea gratie tue lar-
ga benedictio vt in hīs manufactis habitaculis
cum salubritate manentes: ipsi tuū semper sint
habitaculum. Per dñm. Benedictio in horrea.

Multiplica super nos domine misericordiā
tuam: et p̃ces nostras propitiū exaudire
digneris: sicut exaudisti famulum tuum regem
dauid qui te in area hostias offerendo placauit:
iram auertit: indulgentiam impetrauit: ita ve-
niat quesumus sperate benedictionis vbertas:
vt repleti frugibus tuis: de tua misericordiā sem-
per gloziemur. Per dominum nostrū iesū xp̃m.

Benedictio ad om̃ia que volueris.

Benedictiones generales.

Benedic domine creaturā istā .R. vt sit remediū salutare generi humano et presta p inuocationē noīstui: vt quicūq; ex ea sūpserint corporis sanitatez & anime tutelam percipiant. Per dñm nostrū iesū. **B**enedictio salis & carnis.

Deus celi terreq; dñator q; das escā omī carni: & imple soē aīal bñdictiōe: bñdic & sctifica hanc creaturā salis et carnis: vt nobis dona tua sumētibus aīe & corporis sanitatē ppiti? pcedas. Per dñm. **B**ñdictio elemosinarū p salutē viuorū.

Omnipotēs sempitēne de? creator omī elemētorū & sctificatio: q; es trinitas & vnitas pcamur te clemētissime pater vt elemosina ista permisericordiā tuā accepta tibi sit pro famulo tuo .R. et sit benedictio tua super hec omīa dona tua. Per dñm nostrū. **B**ñdictio elemosinarū p defunctis. Abscondite elemosinam. R. yielep son. R. ppelepson. R. yielep sō. Pater noster. Et ne nos. Requiez eternā. A porta inferi. Credo videre bona. Dñe exaudi. Dñs vobiscū. Et. Oremus. **P**ratio.

Deprecoz te domine deus omnipotēs vt istā elemosinam benedicere et sanctificare digneris pro anīa famuli tui. .R. vt vitā eternā habere mereatur in celis. Per dñm nostrū. **P**ratio.

Deus q; elemosinarū distributione docuisti: pctā delere hāc elemosinā pro anīa famuli tui. .R. suscipe et lucis ei leticiam in regione sanctorū tuorū societate concede. Per dñm. In die para sceue duo p̄elbiteti nudis proib? cruci dicant.

In die parasceue.

Dpule meus quid feci tibi aut in

quo contristavi te responde michi quia e

du xi te de ter ra egypti para sti cru

Duo diaconi i alb^{is} nudis
pedib^{us} in medio chori rñ
cem saluatori tuo. deāt ter flectēdo cēnua.

Agnos otheos agnos psky.

ros agnos athanatos cley.

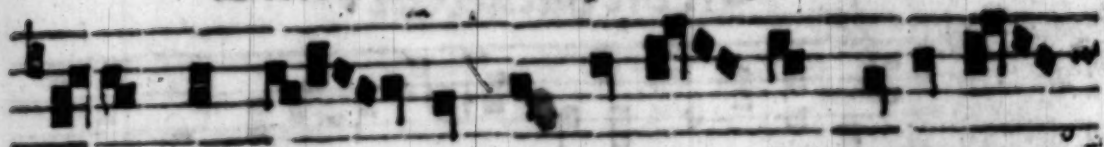
Chorus ter
flectendo li
rat.
son y mas.

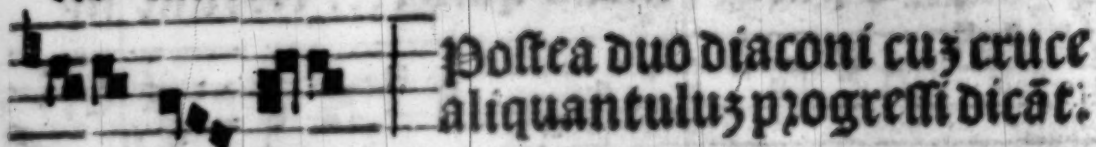
Sanctus deus sanctus for.
l. is.

Dñica in ramis palmar.

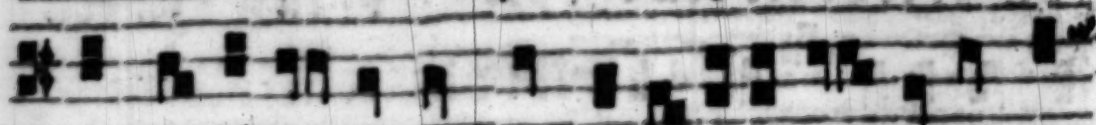
tis sanctus et immorta lis misere

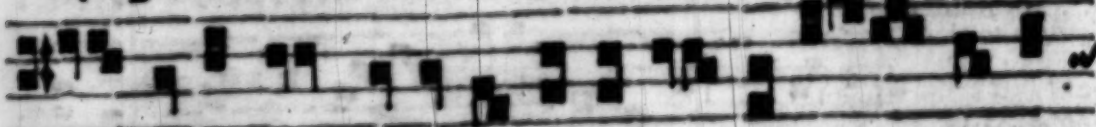
re no bis.

Uti ae duxi vos per desertuz qua

draginta annis et manna cibavi vos et intro

du xi in terram satis optimaz para sti cru

Diagoni. Agpos. Chor. Sactus tñelacer do. cho

Uti ultra debui facere tibi et non feci

e go quidē plantavi te vineā meā fructu deco

In die parascene:

ram et tu facta es michi nimis amara aceto

namque sitim meam potasti et lancea perforasti

latus saluatoris tui. *Diaconi Agros. chor?*

Sacerdos. disco

opiant crucem edicant. a.

Ecce lignum crucis in quo salus

mundi pependerit venite adoro-

remus. *ps. Beati immaculati in via: qui am-*

bulant in lege domini. Antiphona.

Ecce lignum crucis. v. Beati qui scrutantur. a.

Ecce lignum crucis. v. Non enim. Iterum pre-
latus et ministri cum clero adorent crucem. Item
dum adozatur dicant Antiphonam.

In die parasceue.

Tuam crucē adoram⁹ domine et sāctaz

resurrectionē tuā laudam⁹ et glorificam⁹ ecce

em ppter crucē ve nit gaudiuz in vniuerso

mūdo. De⁹ misereat nri et benedicat nobis:

illumiet vultū suū super nos ⁊ misereat nostri.

an. Tuā crucē. v. Ut cognoscam⁹.

a. Tuā crucē. sic deiceps iteri hy⁹

cāteē dū cler⁹ ⁊ pplis adorēt crucē.

Rup

fidelis inter omnes arbor vna nobis nul-

la silua ta lem pzo fert fronde flo re

In die parasceue.

germine dulce lignum dul ces clauos dulce

pon dus sustinet.

Item dum
ad oratur
cruz.

Um fabzicator mun di mortis sup

pli ci um pateretur in cruce clamans vo

ce magna tra di dit spi ritum ecce

velū tēpli scinū est monumēta aperta sunt

terremotus e nīm factus fue

rat magn⁹ quia mortē fili⁹ de

L.iiij.

In die parasceue:

clamabat mūdus se sustinere non posse a-
per to er go militis lancea late re crucifi xi do
mi ni exiuit sanguis et a qua in redēptio-
nem salu tis no-
stre. ¶ O admirabile p̄eci uis cui⁹ pon-
de re capti ui tas redempta est mūdi
tartarea cōtracta sūt cl austra infer ni apta
est nobis ianua reg ni.

In die parasceue.

Tādez adorata cruce baiulēt eā
duo p̄sbiteri ad locū sepulcri ubi
Uper p̄relatus eā suscepit icipiēdo añ.

omnia ligna cedrozū tu sola excelsior in qua

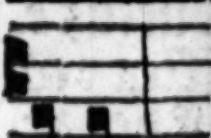
vita mundi pependit in qua ch̄stus triumphā

uit et mors mor̄ tem superauit in eternum. ā.

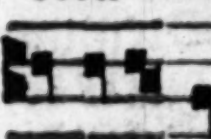
A pace in id ipsum dormiam et requi

escā. añ.

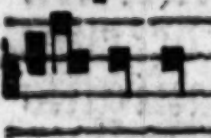
Abitabit in tabernaculo tuo

requiescet in mōte sancto tuo. ā

Aro

Tūc p̄sbiteri flexis genib⁹
ponētes crucē i sep̄cro
mea requiescet in spe. Et thurifi. eā ap⁹ ea icipiāt

Handwritten note in a cursive script, likely a library or collection mark.

Sabbato sancto pasche.

S

Epulto domino signatum est monumē

tum ponentes milites qui custodierūt illud.

In scto sabbato pasche ignis de berillo vel
de silice excipit^r in occidentali pte eccleie accē
dat. Prelat^r vop^r. ix. sac^r vestib^r & capa serica al
ba idut^r pcedētib^r mīstris i albis cū textu & cū cru
ce appēsoz thurifero cū turibulo vacuo & cū cereo
haste affiro q̄ ab aliquo maiori dz ferri & cere fera
riis cū cereis nō accēsis & puero cū aqua bñdicta
ad ignē bñdicēdū pcedat maiorib^r eccleie platū p
rio sequētib^r & inferiorib^r subsequētib^r i ordie clero
plat^r cū mīstris stās iuxta ionē dicat legēdo. **Oris**

O q̄ filiū tuū āgularē scilicet lapī (Orēm^r
dē caritatē ignē fidelib^r ptulisti pductuz e
silice nris pfuturū vlib^r nouū ignē sc̄tifica & cō
cede nobis per hec festa paschalia celestib^r deside
riis inflāmarī: vt ad ppetua festa purgatis mēti
bus ptigere valeam^r. Per eūd. **Alia or.** **Orēm^r**

Omine sctē pat om̄ps etne de^r: bñdicere et
sc̄tificare digneris ignē istū quē nos indi
gni p inuocationē vnigeniti filij tui dñi nri iesu
xpi bñdicere psumim^r. Tu clemētissime de^r cum
tua bñdictiōe sc̄tifica & ad pfectuz humani gñis
puenire cōcede. Per eūd. **Bñdictio icēsi.** **Orēm^r**

Sabbato sancto pasche.

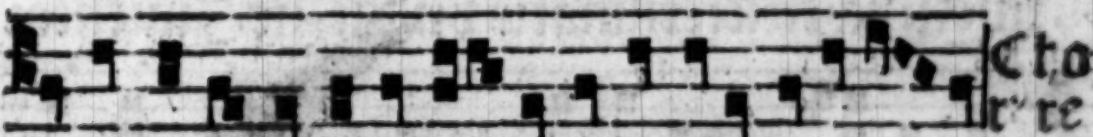
A Eniat omps de? sup hoc incensū larga tue
bñdictōis infusio hui? qz thimiamatis cre
aturaz inuisibilis regnatoz itende: vt nō solū sa
crificiū quod hac nocte litatū est archana lumis
tui admixtiōe refulgeat: sed ī quocūqz loco aliqd
ex hui? sc̄tificatōis fuerit misterio d̄portatū ex p̄
sa oī diabolice fraudis neqtia d̄t? tue maiestatis
agitat. Per dñz. Deñ asp̄gat ignis a plato aqua
bñdicta: ⁊ i pleto thuribulo de igne bñdicto: ⁊ icē
so bñdicto a plato p̄ ea accensis cereis. vcz cereis
a cerofcrarius d̄portat: q̄ cereo haste affiro de ig
ne bñdicto redcat ī chorꝝ p̄cessio ex pte boziali. ⁊ p̄
lat? cū mīstris ⁊ maiorib? ecclie p̄cessionē sequat
cerofcrarius canentib? hymnū sequentem.

Inuentoz rutili dux bone luminis q̄ cer

tis vicibus tēpora diuidis merso sole chaos in

gruit horridū lumē redde tuis x̄p̄e fideli b? pe ā

Inuentoz. i. Quāuis in numero sidere regiam

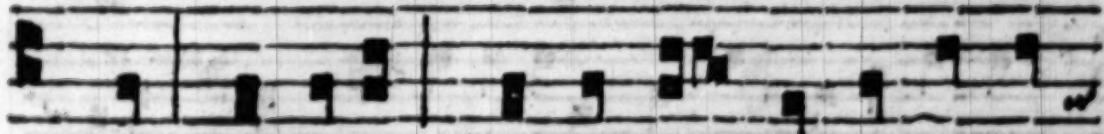
Sabbato sancto pasche.

lunari q̄ polum lāpade pinxeris incussu silicis

lumina nos tamen monstras la rigeno semi

nequere re. Inuentor. Dulux ve ra oculis

lux quoq̄ sensibus intus tu speculum tu specu

lum foris lumen quod famulās offe ro suscipe

tinctū pa cifici crismatis ungui ne. Inuentor

Per christum genitū summe pater tuum in quo

vī sibilis stat tibi gloria qui noster dominus

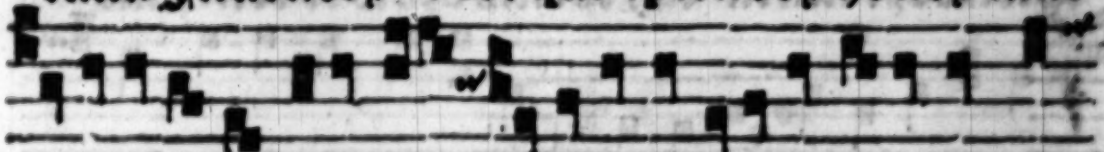
Benedictio cerei.

qui tuus vnicus spirat de patris corde paracli-

tum. Inuentor. Per quem splendor honor laus

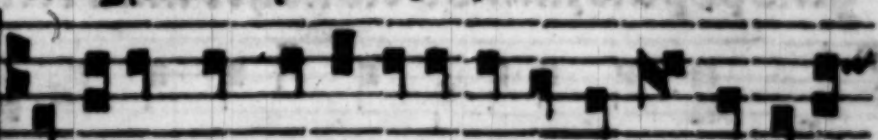
sapientia maiestas bonitas & pietas tua regnuz

cōtinuat nū mine triplici terens perpetuis se-

Benedictio cerei. Diacon?
aſi q̄ cāt et poſtulet bñdi-
cula ſecu lis. Inuentor. ctōez a plato & cātato dñ. l

Exultet iam angelica tuba celorum exul-

tent diuina myſteria et pro tanti regis victo-

ria tuba in tonet saluta ris. Gaudeat se tel-

Oratio cerei.

lustrantis irradiata fulgoribus et eterni regis
splendore lustrata totius orbis se sentiat
amisse caliginem. Letetur et mater eccle-
sia tanti luminis adornata fulgoribus et ma-
gnis populorum vocibus hec aula resul-
tet.
Quia propter astantibus nobis fratres carissimi
ad tam miram sancti huius luminis clara-
tem una mecum queso dei omnipotentis miseri-

Benedictio cerei.

cordiam inuocare vt qui me non meis meritis

intra leuitarū numerū aggregare dignatus

est luminis sui gratia infundēte cerei huius lau-

dem implere perficiat. Per dominū nostrū iesū

christū filium eius qui cū eo uiuit & regnat de-

us in vnitate spiritus sancti. Per omnia secula

seculorū. Amē. O omīn? vobiscū. Et cū spiritu

tuo. Sur sū corda. Habemus ad do minum.

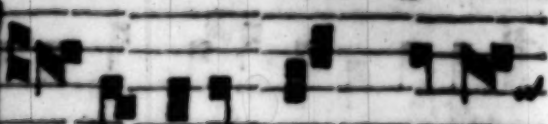
Benedictio cerei.

Gratias agamus domino deo nostro. Dignum

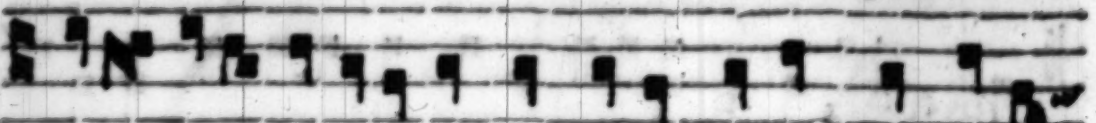
et iustum est.

et requia dig nū et

iustū est inuisibilem deū om̃ipotentē patrē fili-

umq̃ eius vnigenitum dominū nostruz iesum

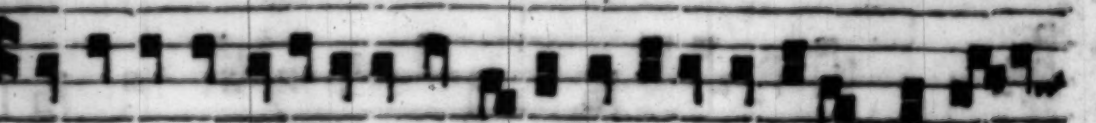
christum cū sancto spiritu toto cordis ac men-

tis affectu et vocis ministerio persona re.

Qui pro nobis eterno patri ade debitum soluit

et veteris piaculi cautionē pio cruore deter

Oratio cerei.

lit. Hec sunt enim festa paschalia in quibus ve
rus ille agnus occiditur eiusque sanguine postes
consecrantur. Hec non est in qua primi pa
tres nostros filios israel eductos de egypto ru
bryum mare sicco vestigio transire feci. Hec
igitur non est que peccatorum tenebras colupne
illuminatione purga uit. Hec non est que hodie
per uniuersum mundum in christum credentes a vicissitudine seculi
m. s.

Benedictio cerei.

segregatos et caligine peccatorū reddit gratie

sociat sanctita ti. Nec nox est in qua destru-

ctis vinculis mortis xpus ab inferis victor ascē-

dit. Nichil enī nobis nasci profuit nisi redimē-

pfuit let. **Q** sacte pater qm̄ira circa nos tue

pietatis digna tio. **Q** inestimabilis dilectio

caritatis vt seruū redimeres filiū tradidisti.

Q certe necessariū ade peccatū et nēm quod xpi

Benedictio cerei.

uit alitur liquētibus ceris quas in substantiā

preciosae huius lampadis mater apes eduxit.

D vere beata nox que expoliauit egyptios

ditauit hebreos nox in qua terrenis celestia

insinguntur. **D** ra musergo te domine ut ce

reus iste in honorem nominis tui consecratus ad noctem

huius caliginem destruenda indeficiens perseueret

atque in odorem suauitatis acceptus super his lumina

m. iij.

Edictio cerei.

ribus misceatur. flammæ eius lucifer matutinus inueniat. Ille inquit lucifer qui nescit occidere. Ille qui regressus ab inferis humano generi serenus illuxit. Precamur ergo te domine ut nos famulos tuos omnem clerum et deuotissimum populum una cum patre et regem. R.
nec non et archiepiscopo nostro. R. quæte temporis excessa in hijs paschalibus gaudijs seruare digneris?

Benedictio cerci.

**Per dñm nřm iesuz xpm filium tuum qui tecum
viuit et regnat in vnitae spĩritus sancti deus.
Per omnia secula seculorum. Amen. Postea. vii.
pueri in suppelliciis vel in albis in choro letaniã
hanc cantent. Choro alternati eis respondente.**

K

yzieleyson. & seleyson. & se audi nos.

P

ater de celis deus miserere nobis. & ilĩ redem-

p

ptoz mundi deus: miserere. S pĩritus sancte

d

deus: miserere nobis. S ancta trĩnitas vnus

d

deus: miserere nobis. S ancta maria. Oꝝ.

**Sancte michael oꝝ tuum ordines oꝝate.
Omnes scĩ angeli & ar S ctẽ iohẽs baptista oꝝ
changeli. oꝝate. O m̃es scĩ patriarche &
O m̃es scĩ beatoꝝ spĩri- prophete. oꝝate.**

m. iiii.

Letania.

Sancte petre	or	rituum ordines.	or
Sancte paule	or.	Omnes scti patriarche	
Sancte andrea	or.	et pphete	orate.
Omnes sancti apostoli et		Sancte iacobe	or
euangeliste.	orate.	Sancte iohanes	or
Oes scti discipuli dñi	or	Sancte philippe	or
Oes scti innocetes	or	Oes scti apli & euag.	or
Sancte stephane	or	Sancte clemens	or
Sancte line	or	Sancte sirte	or
Sancte clete	or	Sancte laurenti	or
Oes scti martyres	or	Oes scti martyres	or
Sancte siluester	or	Sancte gregori	or
Sancte martine	or	Sancte iohanes	or
Sancte bñdicte	or	Sancte wilfride	or
Oes scti & fellores	or	Oes scti & fellores	or
Omnes sancti monachi		Sancta agatha	or
et heremite.	orate.	Sancta agnes	or.
Sca maria magdalena		Sancta cecilia	or
Sancta felicitas	or	Oes sctē & gines	or
Sctā perpetua	or	Omnes sancti.	or
Oes sctē & gines	or.	B yrieleyson. & pel.	
Omnes sancti.	orate.	B xpe audi nos Sā	
B yrieleyson. & pel.		cta virgo & ginū.	or
B xpe audi nos Sā		Sancte raphael	or
cta dei genitrix.	or	O mnes sancti angeli et	
Sancte gabriel	or	archangeli. Oes scti pa	
Omnes sancti angeli et		triarche & pphete	or
archangeli	orate.	Sctē bartholomee	or
O mnes scti beatorū spī		Sancte iacobe	or.

Letania.

Sancte mathee or Sancte germane or
 O es sci apli & euag. or Sancte cuthberte or
 Sancte vinceti or O es scti pfectores or
 Sancte georgi or Sancta lucia. or
 Scē dionisicū socijs tu. Sancta petronella or
 O es scti martyres or Sancta iuliana or
 Sancte augustine or O es sctē vrgines. or
 Propitius esto parce nobis dñe. Ab omni malo li-
 bera nos dñe. Ab insidijs dyaboli. P. Per mysteri-
 um sctē incarnationis tue. P. Per crucē et passionē
 tuam. P. Per sanctā resurrectionē tuā. P. Per ad-
 mirabilē ascensionē tuā. P. Per grām sancti spūs
 paracliti. P. In die iudicii. P. Peccatores te roga-
 m⁹ audi nos. Ut pacē & cōcordiā nobis dones f. r.
 Ut sctām ecclīaz tuā regere ac defēdere digneris.
 f. r. Ut dñi pñs & oēs grad⁹ ecclīe i sctā reli-
 gione pseruare dig. f. r. Ut archiep̄m nēz & oēs cō-
 gregatiōes illi pmissas in sctā religione pseruare
 dig. f. r. Ut cūctū pplm xpianū p̄ciosō sāguie tuo
 redēptū pseruare di. f. r. Ut grāz scti spūs cordib⁹
 nris infundere dig. f. r. Ut cūctis fidelib⁹ defūctis
 req̄em eternā donare dig. f. r. Ut nos exaudire di-
 gneris. f. r. Aili dei. f. r. Agnus dei q̄ tollis pecca-
 ta mūdi pce nobis dñe Agn⁹ dei q̄ tollis pctā mū-
 di: exaudi nos dñe. Agnus dei qui tollis peccata
 mundi: miserere nobis.

Domine vobiscū. Et cū spiritu tuo. In

Euangelii natiuitatis dñi :

tium sãcti ewãgelij secũdum matheũ. **Gloria**

ti bi domĩe.

Iber generationis iesu

xpi filij dauid fi lij abraham. Abraham autẽ

genuit ysaac. Isaac au tẽ genuit iacob.

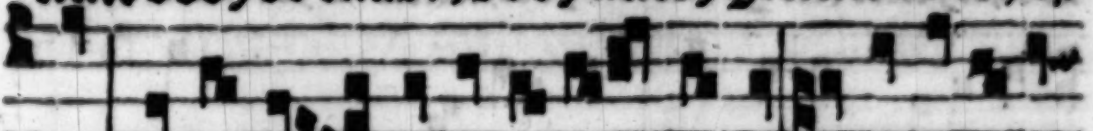
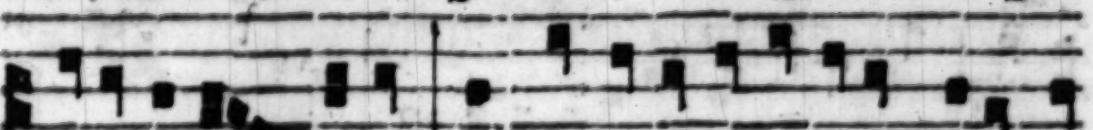

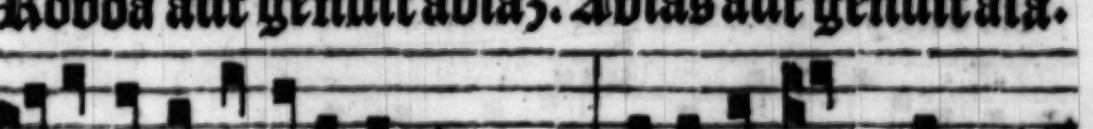

Iacob autẽ genuit iudã & fratres ei?. Judas autẽ

genuit phares & zarã de thamar. Phares autẽ

genuit esrõ. Esrõ autẽ genuit arã. Arã autẽ ge-

nuit aminadab. Amiadab autẽ genuit naalon.

Euangelii natiuitatis dñi.

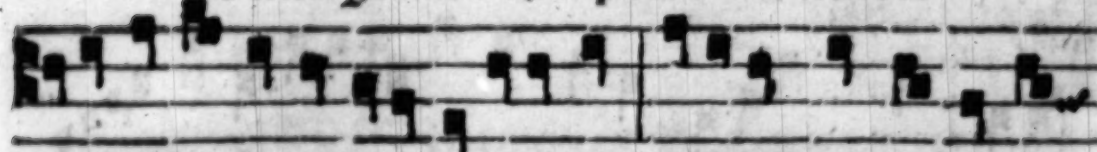
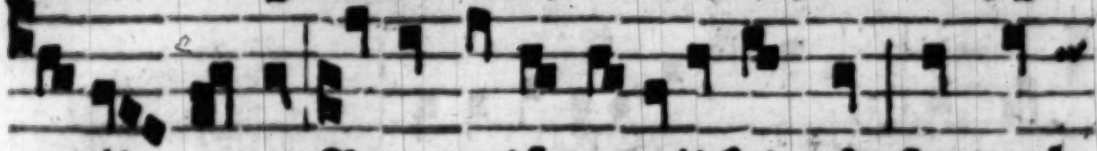

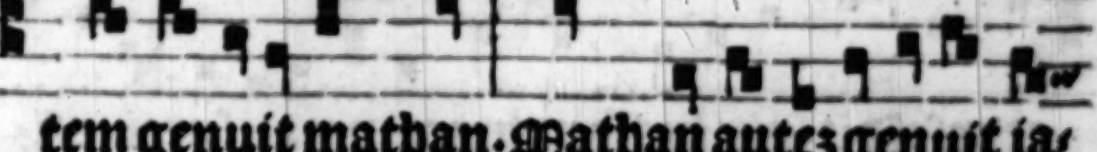

Naafōaūt genuit salmō. Salmō au tem ge

nuit booz de raab. Booz autez genuit obeth ex

ruth. Obethau tē genuit iesse. Iesse autē ge

nuit dauid regē. Dauid aūt rex genuit salomo

nē ex ea q̄ fu it vrie. Salomō aūt gēuit roboā

Roboā aūt genuit abiaz. Abias aūt genuit asa.

Asa autē genuit iofaphat. Iofaphat aūt genuit

iozā. Iozā autem genuit oziam. Ozias autē

Euangelii natiuitatis dñi.

genuit ioathan. Ioathas autem genuit achaz.

Achaz autem genuit ezechiam. Ezechias autem

genuit manassen. Manasses autem genuit a-

mon. Amō autē genuit iosyam. Iosyas au-

tem genuit ieconiaz & fratres eius in trāsmigratio-

ne babilonis. Et post trāsmigrationē babilo-

nis ieconias genuit salatiel. Salatiel au-

tem genuit zojobabel. Zojobabel autem genuit abiud.

1002. mo Epistola de b. m. m.
Euangeliū de 2ceptiōe btē marie:

Abiit autē genuit eliachim. Eliachim autē ge-

nuit azor. Azor autē genuit sadoch. Sadoch

autem genuit achim. Achim autem genuit eli-

ud. Eliud autem genuit eliazar. Eliazar au-

tem genuit mathan. Mathan autē genuit ia-

cob. Iacob autē genuit ioseph virū ma-

rie.
De qua nat⁹ est iēsus qui vocatur xp̄s.

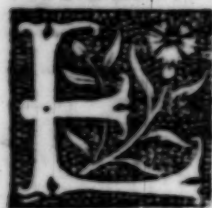

Dminus vo biscum. Et cuz spīri tu

Euangelii de receptiōe btē marie.

tuo. **Sequentia sancti ewange lii secundum**

lucam. **Gloria tibi domine.**

Actum est cū baptizare tur om̃is popu

lus et iesu baptizato et o rante apertum est celū

et descēdit spiritus sanctus corporali speci e si

cut columba in ipsum. Et vox de celo fa

cta est. Tu es filius meus dilectus in quo cō

pla cuit michi. Et ipse iesus erat

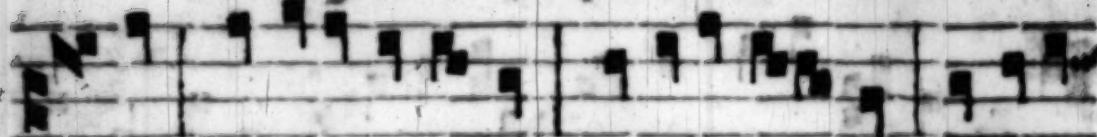
Euangelii de ceptiōe btē marie.

incipiens quasi annorum triginta ut puta-
batur filius ioseph. Qui fuit hely. Qui
fuit mathat. Qui fuit leui. Qui fuit melchi:
Qui fuit ianne. Qui fuit ioseph. Qui fuit ma-
thathie. Qui fuit amos. Qui fuit naism.
Qui fuit ely. Qui fuit nagge. Qui
fuit mathat: Qui fuit mathathie. Qui
fuit semei. Qui fuit ioseph. Qui fuit

Euangelii de receptiōe btē marie.

iuda. Qui fuit iohāna. Qui fuit re sa. Qui fuit

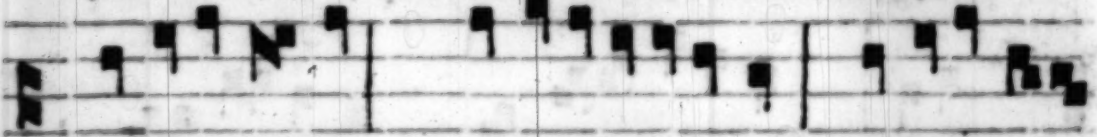
zobabel. Qui fuit salathiel. Qui fuit ne ci.

Qui fuit mel chi. Qui fuit addi. Qui fuit

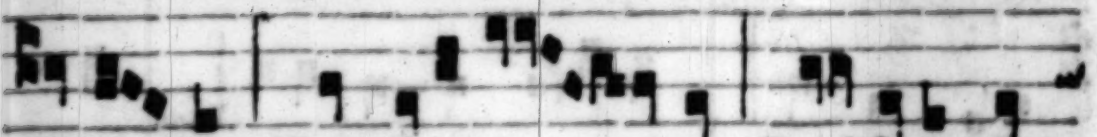
chosam. Qui fuit elmodan. Qui fuit her.

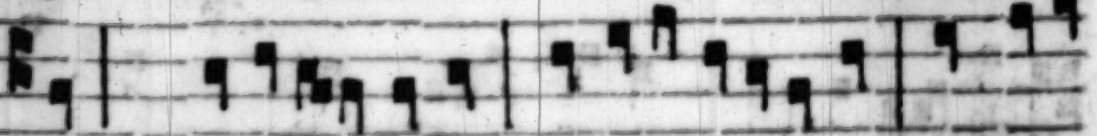
Qui fuit iesu. Qui fuit elyezer. Qui fuit io

rim. Qui fuit mathat. Qui fuit le ui. Qui fuit

syme on. Qui fuit iu da. Qui fuit io

seph. Qui fuit iona. Qui fuit elyachi. Qui fuit

De anathemate.

cyon: of the whiche they ware neuer infamed of
before. Also all those that maliciously distourbes
or lettis the right presētacion of a chirche the whi
che the very patron sholde presēt or therto procure
with worde or dede: or with fals enquest or with
other power. ¶ Also all those that maliciously dis
pyseth the comaundement to take a curled man
that hath layne in the sentence. xl. Dayes: & no re
medy wyll seke. and all that the takers distourbs
with Jugement or fals enquest. ¶ Also all those
that mede takes to breke peas where as loue shol
de be or contake or stryfe mayntaynes with wor
de or dede: tyll they haue yelde agayne the mede
to them of whome they it toke: they may nat be
assoyled. ¶ Also all that houses/ maners/ graū
ges of psones or vicars or of any other men of ho
ly chirche ageynst theyr attourney wyll any ma
ner of good mouable or vnmouable away beres
or with strength or wrongfully away drawes or
wastis: of the whiche cursynge they may nat be
assoyled tyll they haue made restitucion to them
that the wronge is done to. ¶ Also al those peple
that any maner of good berith out with violens
of holy chirche or of howses of relygion the whi
che is layde therein because of warētyl or socour
or to kepe: & all that therto assentis or procures.
¶ Also all witches and all that on them byleues.
Also all those that layse hande on preste or clerke
in violēce/ but it be hymselfe defendinge. ¶ Also
n. iij.

Viices p dieb? dñicis:

all they that sarazynes couſayle or helpe agaynst
cristē men. also all women that their generacion
or childre distroyes / as with dikes or other craft
¶ Also all they that their children wrongfully fa
ders or wytes on any mā malyciously. ¶ Also all
they that wylfully lese theyr children or leups thē
in felde: or in towne: or in chirche doze: or in any
other place: & leups thē socourles. ¶ Also all falce
mony makers & their cōsentours. ¶ Also all they
that good money clips for theyr auātage. ¶ Also
they that falces the ~~monys~~ or cōterfaytes
the kynges seale. ¶ Also all they that byes or sel
les with fals mesures or fals weghthes: that is to
say to bye with one & selle with another. Also all
they that falces the kynges standarde. ¶ Also all
they that malyciously distourbes man or womā
wedded or on wedded to make theyr Testament
lawfully & they that lets the execucyō lawfully
made. ¶ also all they that for were them on the
holydome wyslyng or wittinge for loue or for
hat red or for to cause any man to lose his good or
his honoure. ¶ also all they that brekis churches
or houses of any mannes in lande of peas. ¶ Also
robbers or reuers openly or priuely by daye or by
night that any mānes good steles be which good
men were worthy to suffre dethe. ¶ Also all they
that withholdes any mānes goodes that hath be
asked openly in holy chirche themselfe wittinge
¶ Also all feloners and their maynteners. Also

De anathemate.

al cōspiratours oꝛ fals sweres i assises oꝛ in any
other court. Also all they that any fals playntes
puttes foꝛ the ageynst the fraiches of holy chirch
oꝛ of the kyng oꝛ of the royalme. ¶ Also all they
that offruges that is offred in chirche oꝛ in chirche
verde oꝛ in chapel oꝛ oratory oꝛ in any place with
in the prouice of yorke that is withholden oꝛ put
away in any other place ageynst the psones wyll
oꝛ his parish pꝛeste of the parish that it is offred
in / but if they be priuylegid. ¶ Also all they that
their goodes gyues in brete of dede / in fraude of
holy chirche / oꝛ foꝛ to foꝛbere their dettes and all
that therto cōsails oꝛ helps. ¶ Also al they that
lettes pꝛelates oꝛ ordinaries of holy chirche foꝛ to
holde cōsistorye sessyon oꝛ chapter foꝛ to enquere
of sinne oꝛ of excesse that nedes to be foꝛ the helth
of the soule. ¶ Also all heretikes that bileue nat
in the sacramēt of the auter / the which is goddes
owne body in fleshe & blode in forme of brede. &
other sacramēt is that toucheth the helth of man
nes soule. ¶ These be the poyntes of the grete
curse that our lord archbishopps
hathe ordeyned: foꝛ to be published at the leste. iij
in the yere: in eury paryshe chirche. ¶ That is to
saye the first sonday of lente oꝛ the seconde: & also
some sonday after the ma wden tyde oꝛ ellis be-
foꝛe as it may best fall. & also some sonday in the
aduent before cristmas. and thus holy Chirche
vseth throughout all the places in cristendome.

Preces pro dieb⁹ dñicis.

Si quis excommunicat excommunicationem inscrip-
tis pferat & causam excommunicationis expresse con-
scribat propter quam excommunicatio pferat: exemplum
vero scripture huiusmodi teneat excommunicato tradere in
fra mensem si fuerit requisitus super qua requisitione fieri
volumus publicum instrumentum vel litteras testimo-
niales confici sigillo autentico signatas. Quando
quisquis sollemniter excommunicat dicat hoc modo.

Ex auctoritate dei patris omnipotentis et filii
et spiritus sancti & sanctorum apostolorum & sanctorum cano-
nicorum et nostri ministerii excommunicamus / & anathe-
matizamus atque a liminibus sancte dei matris eccle-
sie sequestramus illos qui hec mala fecerunt vel consen-
serunt: vel terras sancti petri depopulati sunt: ut non
habeant partem cum deo neque cum sanctis eius. Et nisi re-
stituerit et ad satisfactionem venerint: sic extin-
guatur lucerna eorum in secula seculorum fiat fiat. Pre-
ces in dñicis dicende. O preceamur deum patrem
omnipotentem pro stabilitate sancte matris ecclesie
et pro pace terre. We shall make a specyall pray-
er vnto god almyghty: And to the glorious vir-
gyn his moder our Lady saynt mary: And to all
the glorious company of heuen. For the state of
all holy chirche / and for the peas of the royalme.
And for all that are Trewe to the kynge & to the
crowne. Specyally for our holy father the pope
of Rome and all his trewe Cardynals. And spe-
cially for the holy crosse that god was done vpon
that god for his merci bringe it out of the hethen

Pieces pro diebus dñicis.

menneſ handes into criſten menneſ keepynge.

¶ We ſhall pray ſpecially for our holy fader the Archebiſhop of this See. And for all other arche biſhops & Biſhops Abbottes Priors. Monkes Chanons. & for all maner of men & women of religion that god gyue them good perſeuerance in honeſt and clene religious lyuynge. We ſhall pray ſpecially for the pſon of this chirche that ha the cure of mānes ſo wles: that god gyue the grace well for to teche theyr ſubgettes euery curat in his degre: & the ſubgettes ſo well to worke after helefull techynge that bothe the techers & the ſub gets may come to the blys euerlaſtige. We ſhall pray alſo for all preſtes & clerkes that redys or ſinges in this chirche or in any other: & for all other thynge whome goddis ſeruiſe is in holy chirche mayntayned & vpholden. We ſhall pray ſpecially for the kynge & the quene & the peers & lordes & all the good cōmeners of this londe. & ſpecially for all thoſe that ha the good counſayle of the londe to gouerne: that god gyue them grace ſuch cōſayle to take and ordeyne and ſo for to worke thereafter that it may be louinge to god almighty & profite & welfare to the royalme: & gaynſt ſtandige & refraynige of our enmyes power & malice ~~we~~ ſhall pray eſpecially for all thoſe that worſhippes this chirche or any other with boke belle veſtimente chalice auter clothe or to well: or any other ornament thynge the whiche holy chirche

Preces p dieb⁹ officiis.

isoz maybe in any poynte nat hono wred oz wor-
shipped. ¶ We shal pray also specially for al that
giues oz sendes in testamēt any good to the right
mayntenaūce & vpholdinge of the worke of this
chirche. & for all theym that fyndes any lyght in
this chirche: as in torche taper lampe in worship-
pyng of god oz of our lady oz of any of his sayn-
tes. ¶ We shal also pray specially for all our good
parishens where so euer they be / on water oz on
londe. that god of his goodnes saue them frome
all maner of peryls and byngge them safe where
they wolde be in helthe of body & soule & also of
goodes. ¶ We shall praye specypally for all those
that are in dette oz in dedely synne: that god for
his great mercy byngge them sone therof. & for al
those that are in good lyuyng / that god mayn-
ten them & gyue them good perseueraūce in their
goodnes. & that these prayers may be herd & sped
the soner thzughe your prayers euery man & wo-
man that here is helpe thē hertely with a. Vater
noster and an Aue maria. ii.

DEus misereat nostri et bñdicat nobis: illu-
minet vultū suū sup nos & misereat nostri
Ut cognoscamus in terra viam tuam: i omnib⁹
gentibus salutare tuum. Confiteantur tibi po-
puli deus: confiteantur tibi populi omnes. Letē-
tur et exultent gentes: quoniam iudicas poplos
in equitate et gentes in terra dirigis. Confiteā-
tur tibi populi deus confiteantur tibi populi om

Preces p dieb? officiis.

nes: terra dedit fructum suum. Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus: et metuant eum omnes fines terre. Gloria patri. Kyrieleyson. Xp̄e-
leyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos in-
Sed libera nos. Sacerdotes tui induantur iusti-
tiam. Et sancti tui exultent. Domine saluum fac
regem. Et exaudi nos in die qua inuocauerimus
te. Saluum fac populum tuum domine et benedic
hereditati tue. Et rege eos & extolle illos usque in
ternum. Domine fiat pax in virtute tua. Et ha-
bundantia in turribus tuis. Et purge domine ad
iuua nos. Et libera nos propter nomen tuum. Do-
mine deus virtutum conuerte nos. Et ostende fa-
ciem tuam et salui erimus. Domine exaudi ora-
tionem meam. Et clamor meus ad te veniat. Do-
min⁹ vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus. Oñe

Ecclēsie tue quesumus domine preces placatus admitte: vt destructis aduersitatibus et erroribus vniuersis secura tibi seruiat liber-

Deus q̄ caritatis dona per gr̄am (tate. Dñs
scti spūs tuorū cordibus fideliz infudisti:
da famulis & famulab⁹ tuis pro q̄bus tuā depe
mur clemētiā salutē mētis & corporis: vt te totū
dilectiōe diligāt: & q̄ tibi placita sūt tota dilectiōe p-

Deus a quo sc̃ta desideria re- (ficiant. Or.
cta p̃silia & iusta sũt opa da seruis tuis illaz
quã mũdus dare nō potest pacem: vt et cor da no
stra m̃adat⁹ tuis dedita: & hostiũ sublata formidi
ne tēpora sint tua p̃tectione tranq̃lla. Per xpm.
¶ *Welhall knele downe deuoutly on your knese &*

De anathemate.

make a specyall praer vnto our blessed lady sainte
Mary & to all the felawshyp of heuen / for all the
bretheren & sisters of our moder chirche saynt Pe-
ter of yorke. saynt Iohn of Beuerlay. saynt wil-
fred of Wyppon: & saint Mary of Suthwell. and
specyally for all those that be seke in this parische
or in any other that god of his goodnes / releas
them of their peynes in theyr sekens and turne
them to the way that is mooste to goddes plesure &
welfare of theyr soules. vbe shall praye for all
those that duly & truly payes theyr tendes and
theyr offerynges to god and to the holy Chirche
that god do them mede in the blisse of heuen that
euer shall last: & they that dole nat so: that god of
his mercy byynge theym sone to amendement.
vbe shall pray also for all true pylgrymes & pal-
mers vwhere so euer they be on vwater or on lon-
de that god of his goodnes graūt thē parte of our
good prayers & vs parte of theyr good pylgrima-
ges. we shall also praye for all lande tyllād that
god for his goodnes & for his grace & thugh our
good prayers may tēne them that they may be
saued frome all euyl wyndes and weders & from
all dzedfull stozmes that god sende vs corne & ca-
tell for to lyue vpon to goddes pleasue & the wel-
fare of our sowles. we shall pray also for all wo-
men that be with chylde in this parische or any
other that god conforzte them and sende the chil-
Cristendom and the moder Purificacion of holy

The Colophon of this edition of the York Manual.

Manuale insignis ecclie Eboracen. Impresum Per
Wynandū de Worde cōmoratē london. in vico nūcupato
fletestreete sub Interfignio solis: vel in cimiterio sancti
pauli sub ymagine diue marie pietatis (pro Johāne
gajchet et Jacobo ferrebouc sociis) Finit Anno dñi
millesimo quīgētesimo nono quarto ydus Februarii.

Copied from a perfect copy now
belonging to the Earl of Crawford.
19 June, 1889.

H.J.

